

Gorenjski Glas

ČETRTEK, 31. DECEMBRA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 105, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Srečno 2021

MARIJA VOLČJAK

V trenutku, ko sem začela pisati praznični uvodnik, se je zatresla zemlja. Spet Petrinja na Hrvaškem, tokrat rušilni potres, ki smo ga občutili tudi na Gorenjskem. Ali tega leta še ne bo konec?! Ali ni bilo že dovolj trpljenja?

Zaradi pandemije covid-19 si bomo leto 2020 zapomnili za vedno, prepričana sem, da se bodo o njem pogovarjali naši vnuki, pravnuki. Zelo verjetno je, da se bodo pojavili novi virusi, ki se bodo razširili po vsem svetu, in da se bodo lažje spopadli z njimi, saj bodo hitreje sprejemali novosti.

Leto 2020 je poučno prav v pogledu sprejemanja novosti, s tem smo imeli zelo veliko težav. Saj ne mislim, da moramo takoj sprejeti vsako neumnost, toda če nam zdravniki nenehno dopovedujejo, kako nevaren je virus, če znanstveniki, ki so jih zasuli z denarjem, razvijejo novo cepivo, ki nas lahko odreši muk, potem to že lahko hitro sprejmemo kot fantastičen dosežek znanosti.

Voščila ob vstopu v novo leto so običajno osebna, tokrat so skupinska. Zdravja si želimo za vse, saj bomo le tako ostali zdravi tudi sami. Ohranimo torej ta občutek za skupnost in lepše nam bo vsem skupaj na tem svetu.

Foto: Gorazd Kavčič

Potres v Petrinji čutili tudi na Gorenjskem

V uničujočem potresu na Hrvaškem je brez varnega doma ostalo na tisoče ljudi. Med njimi je tudi družina Aleksić iz Petrinje, ki trenutne razmere opisuje kot katastrofalne.

► 10. stran

Porušena hiša družine Blaža Aleksića v središču Petrinje / Foto: Ana Aleksić Pezeli

Cepljenje gre po načrtih

Včeraj na Gorenjskem že začeli cepiti zdravstvene delavce

► 2. stran

NOVO! Prvi in največji **Miele razstavní prostor** na Gorenjskem, s celovito ponudbo aparatov Miele.

VAREN NAKUP!

Za vse informacije in naročila smo vam na voljo na:

etis.kranj@etis.si ali na 04/235 50 50

Ljubljanska c. 30, Kranj | www.etis.si

ETIS 30 LET

AKTUALNO

Nove pol milijarde pomoči

V torek potrjeni sedmi protikoronarni zakon prinaša tudi solidarnostni dodatek upokojemcem, študentom, kmetom in družinam z več otroki, petsto evrov izredne pomoči za vsakega novorojenca ...

3

GORENJSKA

Kolikor otrok, toliko zgodb

Učenje na daljavo pri otrocih sproži številne stiske in strahove, ki bodo v še večji meri prišli do izraza po vrnitvi v šolske klopi, opozarja socialna pedagoginja Ingrid Klemenčič.

4

EKONOMIJA

Hotel Bohinj bo prenovljen do pomladi

Bohinjski hoteli, ki jih je lansko pomlad kupil Damian Merlak oziroma njegovo podjetje Merlak Investicije, z novim lastnikom počasi dobivajo novo podobo. Trenutno obnavljajo hotel Bohinj.

9

ZADNJA

Silvestrovanj na prostem ne bo

Letos silvestrovanj v mestnih središčih ne bo, nekateri načrtovani praznični dogodki so se preselili na splet, zanimiv virtualni program za zadnjo noč v letu pripravljajo v Škofji Loki.

24

VREME

Danes bo pretežno oblačno. Jutri in v soboto bodo občasne krajevne padavine. Meja sneženja bo na 700 metrih nadmorske višine.

-1/2 °C

jutri: oblačno s padavinami

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Prav zares!

Kolega me je s svojim prispevkom spodbudil, da tudi sam napišem, kako si lahko krajšam koronske čase. Tudi sam sedaj precej več časa preživim pred ekranom, pa ne zato, da bi igral igrice, ampak zato, da si popestrim dan in utrdim zdravje; pa se boste vprašali, kako je to mogoče – je mogoče. Se pač usedem na kolo in grem čez vse občinske in državne meje. Tokrat sem skočil in se pridružil kar »amaterjem« na sloviti Vuelti; ja, skočil sem v Španijo, toda – pssst, ne povejte tega nikomur, da me ne bi pri vrnitvi na Ferne-tičih čakali naši zagnani redarji in me kaznovali zaradi prestopanja občinskih meja. Sam sem za vsak primer pustil »gospo korono« doma, da ne bi imel sitnosti na mejah.

Doro Bogataj se redno udeležuje Glasovih kolesarskih srečanj.

Pa pojdemo po vrsti, saj je treba izpolniti vse obveznosti do sponzorjev, skočiti v kolesarski dres, obuti čevlje, glavo vtakniti pod čelado ter zajahati dobro staro Rogovo specialko letnik 1960 s petimi ročnimi prestavami, ne avtomatskimi, ki jih danes uporabljajo »amaterji« na Dirki po Franciji in na drugih »amaterskih« dirkah. Joj, skoraj bi pozabil na najvažnejše: saj vendar potrebujem tudi hrano in pijačo, saj prazen žakelj ne stoji pokonci in tudi večurno brcanje potrebuje nekaj podpore, tekočinske in prehranske. Klik na gumb računalnika in na Youtube pa na Garmin in – start! Potem pa se začne garanje, »švic šprica« od mene, jezik brusim na prednjem kolesu, a gorenjska trma ne popušča in beži za glavnino, ki iz kilometra v kilometer bolj izginja v daljavi. Ja, je že tako, da se »amaterji« s Toura in Vuelte ne morejo kosati z nami, »profiji«! In ko po štirih mukotrpnih urah uživanja v čudovitih razgledih španskega podeželja, ki je zelo podobno naši prelepi Gorenjski, prigaraš minimalno minus enourno prednost za temi »amaterji«, se vprašaš, kdo je sedaj zmagovalec – jaz ali »gospa korona«. Po vsem tem pa še najboljši občutek, ko pridrviš v cilj in vidiš, da si uspešno prignal in pometel z vso konkurenco pred sabo in slavnostno dvigneš pokal, ki mi ga je svečano podala boljša polovica, rekoč: »Če nimaš drugega dela, pa pometi še z 'gospo korono'!« Za konec nasvet za vse: brcajmo, tecimo ali pa samo hodimo vsak dan znotraj meja (nikar ne posnemajte mene) in ostanimo zdravi!

Zapis za zadnjo številko Gorenjskega glasa v letu 2020 nam je poslal naš zvesti bralec in zagnani član ekipe kolesarjev Gorenjskega glasa **Doro Bogataj iz Kranja**. Doro zelo rad kolesari in pri tem ga nič ne ustavi, niti korona niti ukrepi, zato se je znašel po svoje. Dobro ve, da bo ta čas slej kot prej minil, zato si ne pusti vzeti kolesarstva, dobre volje in optimizma. Morda boste tudi vi našli smisel v rekreaciji, za katero je znano, da pozitivno vpliva na naše razpoloženje. Leto se končuje, ne pa tudi naša rubrika, katere glavni ustvarjalci ste vi, dragi naši bralci in naročniki. Vabimo vas, da tudi vi zapišete svoje zgodbe o preživljanju časa med karanteno, pošljite nam jih na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali po e-pošti na: koticsek@g-glas.si. Za dosedanje prispevke se vam zahvaljujemo, nestrno pričakujemo nove in vam iz vsega srca želimo srečno in zdravo novo leto!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme JANKO JAVH iz Selc.

Cepljenje gre po načrtih

Včeraj je v Slovenijo prispela nova pošiljka cepiva proti covidu-19, skoraj sedem tisoč odmerkov. Na nivoju Osnovnega zdravstva Gorenjske bodo naročanje omogočili v tednu po praznikih, pri vrstnem redu za cepljenje bodo upoštevali prednostne kriterije, ki jih je določilo ministrstvo za zdravje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – V torek so v Sloveniji opravili 5764 klasičnih PCR-testiranj na koronavirus in potrdili 1848 novih okužb. Delež pozitivnih je bil 32,1-odstoten. S hitrimi antigenskiimi testi so opravili še 7402 testiranj in potrdili 562 novih okužb. Delež pozitivnih je bil 7,6-odstoten. Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedal vladni govorec Jelko Kacin, je testiranj vse več in s tem odkritih tudi več asimptomatskih covidnih bolnikov. Množično testiranje s hitrimi testi je potekalo tudi včeraj po Gorenjskem: v Kranju, Škofji Loki, Bohinjski Bistrici, Zgornjih Gorjah, Cerkljah, Naklem, Šenčurju.

V bolnišnicah je bilo v torek hospitaliziranih 1172 covidnih bolnikov, 210 jih je potrebovalo intenzivno nego. Umrlo je 34 covidnih bolnikov. Med slovenskimi občinami, v katerih so v torek potrdili več novih okužb, sta Medvode z 21 pozitivnimi izvidi in Tržič z 20.

V tržiščem domu začasno ustavljeni obiski svojcev

Zaradi slabe epidemiološke slike v Domu Petra Uzarja Tržič so se odločili, da do 7. januarja ustavijo obiske stanovalcev. Še vedno pa svojem omogočajo klice in videoklice. Med božičnimi prazniki je t. i. rdečo cono zapustilo pet stanovalcev, v njej pa jih je trenutno 20. V tržiščem domu starejših so sicer v nedeljo cepili 87 stanovalcev in 25 zaposlenih, ki še niso preboleli koronavirusne bolezni.

V šole najprej otroci s posebnimi potrebami

Skladno z odločitvijo ustavnega sodišča se prihodnji teden v šole vračajo učenci in gojenci zavodov za otroke s posebnimi potrebami. Po besedah ministrice za izobraževanje Simone Kustec bo testiranje vseh zaposlenih v teh zavodih na koronavirus 4. januarja, dan pozneje se bo začel pouk. Kaj pa preostali šolarji in tudi vrtčevski otroci? Včeraj pozno popoldne je zasedala vlada v ožjem sestavu, na seji je bila navzoča tudi ministrica za izobraževanje, ki je predstavila predlog postopnega odpiranja vrtcev in šol. Vlada bo na podlagi zadnje epidemiološke ocene tudi presojala, kdaj ali kaj

Včeraj je bilo cepljenih tudi dvanaest zdravstvenih delavcev v Splošni bolnišnici Jesenice, prednost so imeli tisti, ki delajo s covidnimi bolniki. / Foto: Gorazd Kavčič

bi bilo mogoče. Prav tako je vlada razpravljala o ukrepih na silvestrovo. Do zaključka časopisne redakcije odločitve niso bile znane.

Večina odmerkov je bila porabljena že prvi dan

Dr. Marta Grgič Vitek, nacionalna koordinatorica programa cepljenja na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) je na včerajšnji novinarski konferenci poudarila, da je zelo zadovoljna, da se je tudi v Sloveniji cepljenje začelo tako uspešno in po načrtih. V soboto je k nam prispela prva pošiljka 9750 odmerkov cepiva, cepiti so začeli v nedeljo, cepivo je bilo razdeljeno na 79 dostavnih mest (67 v zdravstvene domove in 12 v bolnišnice). Največ odmerkov, kar 8600, je bilo namenjenih stanovalcem domov za starejše in 600 za tamkajšnje zaposlene ter še 550 za zdravstvene delavce. Večina odmerkov je bila porabljena že prvi dan. »Prednostno cepimo najranljivejše, da se to zanje opravi takoj, ko je mogoče, da čim prej pride do zaščite,« je pojasnila Grgičeva in poudarila, da je prvo registrirano cepivo v EU proizvajalcev Pfizer in BioNTech varno in učinkovito. Več kot štirideset tisoč preiskovancev je bilo udeleženi v kliničnem testiranju cepiva, stranski učinki, o katerih so poročali, so bili največkrat bolečine na mestu vboda, glavobol, utrujenost, mrzlica, povišana temperatura, bolečine v sklepih in mišicah. Kot pa je poudarila dr. Grgičeva, so ti stranski učinki blagi in zmerni in so izzveneli v nekaj dneh. Približno 95-odstotna zaščita se

vzpostavi približno sedem dni po drugem odmerku.

Cepivo proizvajalcev Pfizer in BioNTech za starejše od šestnajst let

»Cepljenje naj bi pomenilo začetek konca epidemije in upajmo, da bo res tako. Ublažitve učinka epidemije, javnozdravstvene, ekonomske in družbene škode ne bo mogoče ublažiti brez cepljenja čim večjega števila ljudi.« Prvi trije cilji cepljenja pa so po besedah dr. Grgičeve zmanjšanje umrljivosti zaradi koronavirusne bolezni, preprečitev težjega poteka te bolezni in razbremenitev zdravstvenega sistema. Po prednostni cepilni listi bodo po cepljenju stanovalcev domov za starejše in tamkajšnjih zaposlenih ter zdravstvenih delavcev prišli na vrsto starejši, ki biva-jo zunaj institucionalnega varstva. Potem tudi kronični bolniki, drugi zaposleni v kritični infrastrukturi in nazadnje vsi preostali.

Včeraj je v Slovenijo prispelo še 6825 odmerkov cepiva, ki je namenjeno predvsem zdravstvenim delavcem v bolnišnicah. Obljubljene so sicer tedenske pošiljke po 16 tisoč odmerkov cepiva.

Cepivo proizvajalcev Pfizer in BioNTech je registrirano za starejše od 16 let. »Lahko se bodo ta priporočila tudi spremenila, ko bo pregledana dokumentacija tudi za otroke,« je razložila dr. Grgičeva.

Pričakujejo zeleno luč tudi za cepivo Moderne

Evropska komisija pričakuje, da bi tudi cepivo

proizvajalca Moderna 6. januarja dobilo odobritev Evropske agencije za zdravila. A če se začne cepljenje z ene vrste cepivom, mora biti drugi odmerek iste vrste. »Ko bo na voljo več različnih cepiv, bo stroka tista, ki bo presodila, ali je morda katero učinkovitejše od drugega, denimo pri starejših,« je pojasnila dr. Grgičeva.

Britanska agencija za zdravila pa je že odobrila uporabo cepiva švedsko-britanskega farmacevtskega podjetja AstraZeneca in britanske univerze Oxford.

Cepljenje v gorenjskih zdravstvenih domovih

Strokovni direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) prim. dr. Aleksander Stepanović, dr. med., je včeraj povedal, da bo cepljenje znotraj OZG potekalo po vseh njihovih večjih enotah (zdravstvenih domovih), ki bodo organizirale centralna cepilna mesta. Sistem naročanja bodo omogočili s pomočjo spletnih obrazcev in po telefonu, v tem trenutku pa prim. dr. Stepanović prebivalce vljudno poziva, naj ne kličejo, ker bo naročanje mogoče v tednu po praznikih, o čemer vas bodo sproti obvestili v medijih in na spletnih straneh. Kot je še dejal Stepanović, bodo pri naročanju (kdaj kdo pride na vrsto) upoštevali prednostne kriterije za cepljenje, ki jih je določilo ministrstvo za zdravje (najprej starejši, kronični bolniki ...), ter določili datum in uro cepljenja. Kako hitro bo vse skupaj potekalo, je odvisno od tega, kdaj bodo cepivo prejeli in koliko ga bo na voljo.

Nove pol milijarde pomoči

V torek potrjeni sedmi protikoronski zakon prinaša tudi solidarnostni dodatek upokojemcem, študentom, kmetom in družinam z več otroki, petsto evrov izredne pomoči za vsakega novorojenca ...

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Državni zbor je v torek pozno zvečer sprejel sedmi protikoronski zakon (PKP7), ki prinaša ukrepe za omilitev posledic drugega vala epidemije covid-19 v vrednosti 550 milijonov evrov. Zakonski sveženj vsebuje ukrepe za večjo socialno varnost in omilitev posledic na področju gospodarstva, je ob njegovi predstavitvi dejal minister za finance Andrej Šircelj.

Poleg podaljšanja nekaterih že znanih ukrepov iz prejšnjih protikoronskih zakonov PKP7 med drugim zagotavlja tudi solidarnostne dodatke za najbolj ranljive skupine prebivalstva, kot so upokojenci, študenti in družine, pa tudi možnost delodajalcem, da zaposlenim, ki izpolnjujejo pogoje za starostno upokojitve (praviloma v starosti šestdeset let in s štiridesetimi leti delovne dobe), odpovedo delovno razmerje brez navedbe razloga. Na predlog SMC-ja je državni zbor sklenil tudi, da se v sedmih dneh po uveljavitvi zakona Slovenski tiskovni agenciji izplačajo za ostale obveznosti za opravljanje javne službe v letu 2020, financiranje iz državnega proračuna pa zagotovi

tudi v letu 2021. Na drugi strani pa poslanci niso soglašali, da se kršiteljem vladnih odlokov odreče pomoč za blažitev posledic epidemije covid-19, kar sta SDS in NSi predlagala zaradi primerja RTC Krvavec, kjer prejšnji teden niso upoštevali prepovedi obratovanja smučišč. Poslanci so iz zakona črtali tudi določilo, da bi bile lahko trgovine izjemoma odprte v nedeljo, 3. januarja. Potrjeni PKP7 tudi ne predvideva ukinitve sklada za razvoj nevladnih organizacij, v katerega se stekajo neporabljena sredstva, ki jih lahko zavezanці za dohodnino namenijo nevladnim organizacijam, se pa delež, ki ga je mogoče nameniti za donacije, zvišuje na odstotek od obračunane dohodnine zavezanca.

PKP7 vsebuje veliko ukrepov za ublažitev socialne stiske najranljivejših skupin prebivalcev. Upokoјenci s pokojninami do 714 evrov bodo s pokojnino za december vnovič prejeli solidarnostni dodatek v višini od 130 do 300 evrov. Zaposleni s plačami, nižjimi od dvakratnika minimalne plače, bodo s plačo za december prejeli 200 evrov dodatka. Študentom in kmetom z nizkimi dohodki, ki so starejši od 65 let, bo država

namenila po 150 evrov dodatka. Prejemnikom otroškega dodatka pripada po 50 evrov na otroka, tisti, ki ne prejemajo otroškega dodatka, pa morajo prej podati še vlogo na ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Družine s tremi otroki bodo prejele 100 evrov, družine s štirimi ali več otroki pa 200 evrov. Za vsakega novorojenega otroka bo država še leto dni po koncu epidemije plačala 500 evrov izredne pomoči, določba pa velja za otroke, rojene od 1. januarja 2020 naprej. Za 100 evrov bo v času epidemije višji tudi dodatek za nego otroka.

Verskim uslužbencem je zagotovljen mesečni temeljni dohodek v višini 700 evrov za obdobje oktober–december 2020, država jim bo poravnala tudi socialne prispevke. Za zaposlene v bolnišnicah in domovih za starejše se bodo urne postavke zvišale za 30 odstotkov, tistim, ki delajo v posebno rizičnih pogojih, tudi v okviru javnih del, pa se bo urna postavka povečala za 65 odstotkov. Poleg tega bodo medicinski pripomočki, ki so potrebni v boju proti covidu-19, še do konca leta 2022 oproščeni plačila DDV.

Podaljšuje se možnost odloga plačila obveznosti iz

kreditnih pogodb tako za fizične kot pravne osebe (vloga na banko je treba podati do 26. februarja 2021), znesek za delno kritje fiksnih stroškov podjetij z upadom prihodkov nad 70 odstotkov pa se z zdajšnjih tisoč evrov zvišuje na dva tisoč evrov na zaposlenega. Povečuje se tudi obseg sredstev za zagotavljanje likvidnosti gospodarstva. Država bo podjetjem financirala nakupe antigenskih hitrih testov na virus sars-cov-2 v gospodarstvu, v koronski krizi najbolj prizadeta podjetja pa bodo lahko tudi koristila posebna posojila SID banke in Slovenskega podjetniškega sklada z državnim jamstvom. Po novem delodajalcem pri uveljavljanju subvencioniranja čakanja na delo ne bo več treba dokazovati, da imajo poravnane vse datjave.

Tistim, ki v času epidemije izgubijo zaposlitev, je zagotovljeno denarno nadomestilo plače v višini dobrih 513 evrov. Podaljšuje se tudi pomoč izvajalcem cestnega prevoza potnikov, nov je ukrep denarne pomoči prostovoljnim gasilskim društvom v višini od 2000 do 4500 evrov, še dodatnih tisoč evrov pa bodo prejele osrednje gasilske enote v občini.

k

KOMENTAR
SUZANA P. KOVAČIČ

Cepimo se. Se bomo?

Eno tako čudno, zahtevno leto je za nami. Novi koronavirus je posegel v naša življenja tako, kot si marca ob prvem valu epidemije nismo mogli zamišljati. Nimam(o) vpogleda v prihodnost, sicer bi bili že tedaj, blago rečeno, slabe volje. Morda pa bi se, če bi vedeli, kaj nas še čaka, vendarle že tedaj spametovali in koronavirusno bolezen vzeli zares. S polno odgovornostjo do sebe in okolice in s čim manj posledic, ne samo zdravstvenih, ampak tudi gospodarskih in s tem zares žalostnih zgodb družin, ki že izgubljajo najosnovnejše za preživetje. Še pred nekaj dnevi – in v koronarazmerah bomo pri nas kaj hitro že leto dni – je moški v trgovini samo opozoril drugega moškega, da bi bilo primerno, če bi si zaščitno masko pravilno namestil, kajti ta mu je komajda pokrivala usta. Epilog? Opozorjeni je napovedal fizični obračun zunaj, pred trgovino. Vsak komentar k temu je odveč.

Nova bolezen je pokazala svojo tragiko tudi v izgubljenih bitkah za življenje. Več kot 2600 jih je vzela v naši deželi samo do tega torka. Ampak povejte mi (ali pa naj bo to v razmislek): Le kdo si ne želi, ne glede na leta, prebujenja v še en nov dan? Nenošenje zaščitne maske in neupoštevanje varnostne razdalje zato ne moreta biti upor proti vladi, pa katerakoli že je, pač pa neupoštevanje tega pomeni samo to, da tisti, ki maske ne nosi, noče

razumeti osnovnih moralnih vrednot, ki bi nas morale držati skupaj. Trdno sklenjena veriga mask v tem začasnem času z velikim napisom SOLIDARNOST na vsaki maski. A očitno se nekateri nočejo obnašati tako. Zakaj, vas vprašam.

Nasmešek je lahko da skriti pod masko, vendar z nasmehom na srečo govorijo tudi oči. »Prišlo je darilo za vse na svetu. Imamo varno in učinkovito cepivo za vse. Niso sekali ovinčkov, da bi prišlo prej ... Samo cepljenje pa je tisto, ki bo rešilo življenje. Ne cepivo. Cepivo je podvig znanosti, cepljenje pa bo podvig naše družbe,« je ob prvi dobavi cepiva proti covidu-19 povedal predstojnik Centra za nalezljive bolezni pri NIJZ Mario Fafangel. Opozoril je tudi na lažne novice. Svetuje ljudem, naj bodo pozorni na PRAVI vir informacij.

Naj samo spomnim: cepljenje je popolnoma izbrisalo črne koze z obličja zemlje. Nekoč so bile zelo pogosta bolezen, ki je pri tretjini vseh, ki so zboleli zanj, povzročila smrt. Zadnji primer naravne okužbe s črnimi kozami se je zgodil leta 1977, leta 1980 pa so bile izkoreninjene (vir: NIJZ).

Prva pošiljka cepiva proti covidu-19 je v Slovenijo prispela v soboto. Naj sklenem z besedami državne sekretarke na ministrstvu za zdravje mag. Marije Magajne: »Ta dan je bil res nekaj posebnega, kar nam je vilo dodatnega optimizma.« Cepimo se. Se bomo?

Smučišča na navodila še čakajo

Smučišča naj bi se znova odprla prvega januarja, a do včeraj največja gorenjska smučišča s podrobnostmi odpiranja še niso bila seznanjena.

ALEŠ SENOŽETNIK

Krvavec, Kranjska Gora – Kot je znano, je vlada prejšnji teden z odlokom prepovedala obratovanje žičniških naprav, zaradi česar so smučišča po državi v teh dneh zaprta. Prepoved ostaja v veljavi predvidoma do 1. januarja, nato pa bi smučišča obiskovalce lahko sprejemala pod pogojem, da ti predložijo negativen izvid hitrega testa, ki ni starejši od 24 ur in je bil opravljen v Sloveniji. Izjema bodo otroci, mlajši od 12 let, ki jih spremljajo starši.

A na največjih gorenjskih smučiščih za zdaj s podrobnejšimi informacijami glede vnovičnega zagona žičniških naprav še ne razpolagajo. Kot so nam včeraj povedali na Krvavcu, kjer so v minulih dneh precej pozornosti vzbudili z neupoštevanjem odloka

Foto: Gorazd Kavčič

Smučišča naj bi se ponovno odprla po novem letu, a številne podrobnosti glede odpiranja še niso znane.

o prepovedi obratovanja žičniških naprav, jasnih odgovorov oziroma navodil pristojnih še niso dobili. Po besedah Barbare Božič iz RTC Krvavec tako še

ne vedo, na kakšen način naj bi na smučiščih izvajali hitre teste.

Podobno odgovarja tudi Blaž Veber iz Turizma Kranjska Gora. Kot pravi,

so v družbi SKI Kranjska Gora v zadnjih tednih stori li vse, da bi zagotovili varno smuko, potekal je tudi nadzor pristojnih inšpekcijskih služb, ki kršitev niso odkrile. »Glede predloga vlade, da bi od 1. januarja naprej pred vsakim obiskom smučišča s hitrimi testi testirali obiskovalce slovenskih smučišč, pa težko podamo komentar, saj so trenutne informacije o postopku, tehničnih zahtevah in možnostih ter načinu izvajanja tega predloga zelo skope oziroma na podrobna navodila še čakamo. Še vedno ni jasno, kako se bo testiranje izvajalo, kdo bo pristojen za preverjanje istovetnosti testov ...« je povedal Veber, ki meni, da so bili ukrepi, po katerih se je izvajala dejavnost na smučiščih do 24. decembra, zadostni, dodatni ukrepi pa ne bi k ničemur več pripomogli.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovor Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, srede od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Nižje spodbude za električna vozila

Eko sklad znižuje višino spodbud za električna vozila in prehaja na shemo »de minimis« za podjetja.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Eko sklad je pred kratkim objavil nova javna poziva za dodeljevanje spodbud za nakup električnih vozil za občane in pravne osebe, ki prinašata dve večji spremembi, in sicer znižanje višine in deleža spodbude za električna vozila ter omejitev zgornje vrednosti vozila, ki je lahko sofinancirano z javnima pozivoma.

Višina spodbude na obeh javnih pozivih je tako omejena na največ dvajset odstotkov vrednosti vozila in po novem odvisno od kategorije vozila znaša od tristo do največ 4.500 evrov, prej pa je denimo subvencija znašala šest tisoč evrov, do marca letos pa celo 7.500 evrov.

Največja vrednost novega vozila, za katero je mogoče pridobiti spodbudo, ne sme presegati 65 tisoč evrov z vključenim DDV, morebitnimi popusti in najemom baterije za vozilo.

Kot razlog za znižanje so navedli naraščanje obsega spodbud za ta ukrep v zadnjih letih, saj se število spodbujenih vozil vsako leto podvoji, na drugi strani pa se cene električnih vozil znižujejo, odločitev pa je naletela na neodobranje trgovcev avtomobilov, ki pravijo, da je za zmanjševanje subvencij prezgodaj

in da s tem dajejo napačen signal kupcem.

Pomembna sprememba se nanaša tudi na pravne osebe. Tem bodo spodbude dodeljene po pravilu »de minimis« in ne več po pravilih državne pomoči. Kot pojasnjujejo pri Eko skladu, je sprememba

Najvišja subvencija se znižuje s šest tisoč na 4.500 evrov, do letošnjega marca pa je znašala še 7.500 evrov.

ključni prispevek k poenostavitvi obravnave vlog, saj se bodo sredstva dodeljevala za že izvedene naložbe, poleg tega ne bo več ugotavljanja upravičenih stroškov, ki so predstavljali razliko med ceno električnega in primerljivega vozila na fosilno gorivo. Tako bo spodbuda enaka za vsa vozila iste kategorije, razlikovanja pa ne bo niti glede na velikost in lokacijo podjetja, kot je bilo to v prejšnjem pozivu. Pomoč po shemi »de minimis« pa pomeni, da se seštevajo z drugimi »de minimis« pomočmi (razen s pomočmi zaradi covida-19) in da podjetje v zadnjih treh proračunskih letih ne sme prejeti več kot dvesto tisoč evrov te pomoči.

Priznanje sodelavcem Sledilnika za covid-19

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v torek v Vili Podrožnik sodelavcem projekta Sledilnik vročil priznanje jabolko navdiha. Repliko jabolka navdiha junakom človečnosti in upanja so sodelavci Sledilnika za covid-19, ki v projektu delujejo kot prostovoljci, prejele v znak hvaležnosti za pomembno vlogo pri obveščanju javnosti o širjenju novega koronavirusa v Sloveniji. V imenu prostovoljcev Sledilnika je repliko priznanja prevzel Luka Renko, pobudnik in koordinator projekta. »Dostop do podatkov je tisti, ki lahko zgradi zaupanje in pomaga prebroditi še tako težke čase,« je dejal ob zahvali in poudaril pomen razvoja in vlaganja v

digitalizacijo, predvsem na področju zdravstva. Spletno stran Sledilnik.org je v zadnjih tridesetih dneh obiskalo več kot 920 tisoč različnih uporabnikov. Zapis na Medium so bili prebrani več kot 56.700-krat. Na Twitterju jim sledi več kot šest tisoč uporabnikov; 480 čivkov v zadnjih tridesetih dneh je bilo prikazanih 1.900.000-krat. Predsednik Pahor je še poudaril: »Za zmago nad virusom bosta zaslužni znanost in človečnost – Sledilnik združuje obe.« Ocenil je, da so sodelavci Sledilnika ustvarili nekaj čudovitega, v kar ljudje zaupajo. »Zaupanje je v teh časih redka vrlina in pomembna dobrina,« je dejal predsednik in izrazil upanje, da bodo ljudje v Sledilniku našli navdih za nove zamisli.

Kolikor otrok, toliko zgodb

Učenje na daljavo pri otrocih sproža številne stiske in strahove, ki bodo v še večji meri prišli do izraza po vrnitvi v šolske klopi, opozarja socialna pedagoginja Ingrid Klemenčič.

MATEJA RANT

Kranj – »Zdi se mi, da se šele zdaj začenjamo resnično zavedati, da šola niso samo matematika, slovenščina in drugi šolski predmeti, ampak tudi učenje od vrstnikov, pridobivanje socialnih veščin, učenje pravil in sodelovanja ...« pravi Ingrid Klemenčič, pomočnica ravnatelja v Osnovni šoli (OŠ) Simona Jenka Kranj, ki nudi tudi specialno in socialno pedagoško svetovanje ter izobraževanje. Posledice izobraževanja na daljavo bodo po njenih besedah pri najmlajših učencih najbolj opazne pri prilagajanju skupini, ko se bodo vrnili v šolo, pri starejših pa pri kontinuiranem delu in sodelovanju skozi celotni pouk, prav pri vseh pa pričakuje upad učne kondicije.

Pogrešajo stik z učitelji in sošolci

Stiske, s katerimi se ob izobraževanju na daljavo soočajo šolarji in njihovi starši, so zelo različne. »V prvi triadi so bolj opazne stiske staršev, saj otroci vsega dela na zmorejo sami, ob tem pa ne smemo zanemariti niti dejstva, da mnogi starši tudi sami delajo od doma. V višjih razredih, sploh v zadnji triadi, pa učenci vse bolj pogrešajo zlasti interakcijo z učiteljem in vrstniki. Opažamo, da so učenci vedno manj motivirani za šolsko delo od doma, zato smo v zadnjem tednu pouka prilagodili urnik, da so imeli učenci manj obveznosti, saj določenih stvari ne zmorejo več,« ugotavlja Ingrid Klemenčič in dodaja, da je to še bolj opazno pri tistih učencih, ki veliko vlagajo v šolsko delo, in tistih, ki doma nimajo prave podpore. Prav slednje bo po njenem pričanju najbolj poglobilo razlike med učenci, saj imajo nekateri veliko podpore s strani staršev, od tehnične do vsebinske in čustvene, drugi pa skoraj nobene.

Ingrid Klemenčič / Foto: Gorazd Kavčič

»Marsikateri učenec je v stiski, ko mora govoriti na Zoomu, saj mogoče ni tako sproščen, če ga poslušajo starši ali če si prostor deli s sorojenci. To je še zlasti opaziti pri svetovalnih pogovorih z učenci.« Izpostavila je še učence s posebnimi potrebami, ki jih je prek ekranov še težje motivirati, saj je za usmerjanje njihove pozornosti včasih potreben tudi fizični stik. »Mnogi otroci nam tudi sporočajo, da so utrujeni, ker se jim šolsko delo razpotegne čez cel dan.« Kot opaza, šolanje na daljavo ustreza zelo majhnemu odstotku otrok, večinoma so to učenci, ki se že od prej znajo zelo dobro organizirati, ker so šolsko delo usklajevali še z drugimi dejavnostmi. »A kljub temu menim, da dolgoročno to za nikogar ne bo dobro, vsi se bodo morali vrniti nazaj v sistem.« Prepričana je, da bo za vse zelo težavno vračanje v neke rutine, ki pa so po drugi strani zelo pomembne, saj vzpostavljajo meje in dajejo občutek varnosti. »Večina učiteljev se resnično trudi, a kakovost doma pridobljenega znanja nikoli ne more biti enaka znanju, ki ga pridobijo v šoli. Učenje, podajanje snovi je interakcija, odzivanje

na dinamiko v razredu ... kar pa je prek računalnika zelo težko.«

»Vrečke« skrbi se polnijo

Pri svojem delu Ingrid Klemenčič vse pogostejše opaža tudi porast anksioznosti pri otrocih, ki je povezana tudi s finančnimi stiskami družin, ki so zdaj prišle še bolj do izraza, ko 'vstopajo' v domove otrok. »Kar nekaj otrok je, ki so že prej živeli v slabših razmerah in se zdaj niti ne odzivajo, čeprav poskušamo na vse načine priti v stik z njimi.« Vsak otrok ima namreč svojo zgodbo, poudarja Ingrid Klemenčič. »Ko se bo v naši šoli vrnilo k pouku 1380 otrok, bo toliko tudi različnih zgodb.« Nekateri bodo imeli manjši, drugi večji primanjkljaj v znanju, pri vseh pa jo skrbi pomanjkanje socialne interakcije. »Ko se bodo vrnili v šolo, se bo treba kakšen teden posvetiti samo pogovoru, druženju in ponovnemu 'sestavljanju' razredov. Vzeti bomo morali v zakup, da bodo klepetali, in to celo spodbujati.« Skrbi jo tudi, da se otroci, ki imajo največ težav, ne izpostavljajo, ob vrnitvi v šolo pa bodo te težave prišle na plan. »Če si zamislimo, da vse skrbni 'pospravljamo' v posebno vrečko, se bojim, da bodo te

zelo polne.« Z razočaranjem opaža tudi vse večje pomanjkanje empatije – nekateri starši bi si želeli, da vse šolske ure potekajo na Zoomu po urniku, in ne razumejo, da vsi otroci nimajo te možnosti, saj v družinah z več otroki vsi niti nimajo svojega računalnika ali tablice. »Nekateri starši me kličejo, kako so hvaležni za trud šolskih delavcev, veliko pa je tudi jeznih odzivov, čeprav tudi takšne odzive poskušam razumeti kot stisko ali nemoč in jim prisluhniti.«

Ob vrnitvi učencev v razrede zato pričakuje težave ne samo na učnem, ampak tudi čustvenem in vedenjskem področju. »Svoje težave bodo otroci izrazili na različne načine, nekateri bodo bolj živahni, drugi se bodo mogoče še bolj zaprli vase.« Skrbi jo, da bo več odklankanja šole, nekateri se bodo težko vključili nazaj v socialno sredino, spet drugi bodo imeli težave pri vzpostavljanju rutine. »Da bomo učencem spet ponudili varno in stimulativno šolsko okolje, bo potrebno veliko sodelovanja ter zaupanja med strokovnimi delavci in starši. A vem, da nam bo uspelo, saj imamo vsi enak cilj: delati v dobro otroka,« poudarja Ingrid Klemenčič.

Pomoč razvoju podeželja

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na decembrski seji govorili o pravilniku o dodelitvi pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini. V proračunu za leto 2021 ima namreč občina za to

namenjenih nekaj več kot 153 tisoč evrov. Pomoči se bodo tudi v prehodnem obdobju dodeljevale na podlagi javnih razpisov, ki bodo temeljili na Pravilniku o dodelitvi pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v Mestni občini Kranj za programsko

obdobje 2015–2020. Ta bo zdaj v veljavi najdlje do konca junija leta 2023, saj je Evropska komisija podaljšala veljavnost uredbe, po kateri se izvajajo takšne sheme državne pomoči.

Pomoči se bodo dodeljevale na področju pridelave in predelave kmetijskih

proizvodov, dopolnilnih dejavnosti in gozdarstva, pri podpori šolanju na poklicnih in srednješolskih kmetijskih in gozdarskih programih ter podpora delovanju društev s področja kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Cilji ukrepov so ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest na podeželju ter prispevanje k lokalni samooskrbi, varovanju okolja in kulturne krajine ter trajnostnemu razvoju.

Varnejši promet na Laborah

Kranjski mestni svetniki so sprejeli odlok, ki bo omogočil novo ureditev križišča na Laborah, s čimer naj bi se izboljšali pretočnost in varnost prometa.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na zadnji letošnji seji kranjskega mestnega sveta so sprejeli dopolnjen osnutek Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje urejanja Labor. Ta je skladen s strokovnimi smernicami glede urejanja prostora, usklajen pa tudi z razvojnimi načrti investitorjev v območju urejanja. To so Contitech Slovenija, Trelleborg Slovenija, Mlado in Goodyear Dunlop Sava Tires. Gre za urejanje območja, ki je v celoti primarno namenjeno industrijskim, proizvodnim, skladiščnim in servisnim dejavnostim. Za potrebe priključevanja območja na obstoječo ali načrtovano prometno in drugo gospodarsko javno infrastrukturo pa so dovoljeni posegi tudi na robna območja zunaj opredeljene enote urejanja prostora.

S sprejetjem občinskega podrobnega prostorskega načrta za ro območje se določa tudi nova ureditev križišča dveh regionalnih cest

Zelo obremenjeno križišče na Laborah je dobilo možnost za preureditev. / Foto: Gorazd Kavčič

v območju Iskratela in nekdanje Save, za kar je morala kranjska občina izvesti celovito prometno študijo in ministrstvu za infrastrukturo predlagati novo prometno ureditev, kjer so jo tudi recenzirali. Na dnevni promet preureditev ne bo bistveno

vplivala, bo pa izboljšala pretočnost cest in varnost v prometu.

»Ker gre za dve državi, bo glavni investitor država,« je pojasnil kranjski župan Matjaž Rakovec in dodal, da bodo pogovori na direkciji

za infrastrukturo zdaj lahko hitrejši in konkretnjši, saj bo investicija kar velika. »Glavno križišče bo urejeno v obliki diamanta in bo zahtevalo velike rekonstrukcije,« je povedal župan Rakovec, ki pa še ne ve, kdaj bi se gradnja lahko začela.

Jaslice pod vaško lipo

JANEZ KUCHAR

Dvorje – Krajani vaške skupnosti Dvorje v občini Cerklje, ki jo vodi Rajko Rozman, so pod vaško lipo v središču vasi pred božičnimi prazniki že drugič postavili jaslice v velikosti štirinajst kvadratnih metrov. Pri postavitvi je več dni sodelovalo do osem domačinov. Mah za jaslice je na Štefanji Gori pod Krvavcem še pred snegom nabral Franci Štirn iz Dvorij, leseno ogrodje so pred postavitvijo domačini po delih sestavili doma,

figurice in ovčke za jaslice pa so kupili. Uporabili so tudi skale, najtežja je tehtala dve toni. Streha nad jaslicami je izdelana iz smrekovega opaža, ki ga je Dvorjanom podarilo podjetje Žagarstvo Drago Lončar iz Zaloga pri Cerkljah. Jaslice, ki so zvečer lepo osvetljene, je blagoslovil velesovski župnik Slavko Kalan. Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa so ogled jaslic omejili na posameznike in na družinske člane, obvezna pa je uporaba mask in upoštevanje varnostne razdalje.

Jaslice pod lipo v Dvorjah

Božično-novoletna igrica na spletu

Prebačevo – V Vaški skupnosti Prebačevo zadnjih 17 let na praznik sv. Štefana (in državni praznik samostojnosti in enotnosti) prireajo božično-novoletno igrico. Letošnja situacija jim je tradicionalno praznovanje odnesla, so pa zato pripravili pregled vseh dosedanjih praznovanj in jih strnili v video posnetek, ki je na ogled na spletni strani Občine Šenčur. »Vabljeni k ogledu prispevka, ki ga je pripravil Luka Kostanjevec, prihodnje leto pa ste 26. decembra lepo povabljeni na domačijo Novak, da si igrico ogledate v živo,« vabijo vaščani Prebačevega. V videu si lahko gledalci ogledajo tudi prvič odigrano igro v letu 2003.

V Kranju bi ustanovili novo občino

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjska mestna svetnica Barbara Gunčar, ki je bila tudi kandidatka za kranjsko županjo, se je odločila, da skupaj z iniciativnim odborom začne aktivnosti za ustanovitev nove občine. »To je naša ustavna pravica in želimo, da bi spoštovali Zakon o lokalni samoupravi. Ugotavljamo, da se je razvoj lokalno skoraj ustavil, gospodarstvo pa, ki je motor vseh uspešnih občin, se premalo upošteva. Primeri so občine v okolici,

ki so nekoč bile del Kranja,« pravi Gunčarjeva in dodaja: »Ne trdimo, da v dveh letih ni bilo narejeno nič, vendar ugotavljamo, da je sistem v Kranju okorel, postal je tehnokratski, krajevne skupnosti se ne upošteva dovolj. Pričakujemo, da nam boste omogočili uveljavljati našo ustavno pravico, da živimo v okolju, kjer lahko vplivamo na razvoj. Upam, da se ne boste posluževali nizkih medijskih udarcev, kot je to že bilo pravilo, in boste, če ne drugače, korektno sodelovali z nami.

Upam tudi, da ne bomo doživljali nizkih udarcev, saj se bomo posluževali samo pravno preverjenih poti, po vzoru Ankarana. Uporabljali bomo pravna sredstva, ki so nam na razpolago. Pobude so v preteklosti že bile, žal pa so jih v kali zatrli. Mislim, da so poskušali tudi sedaj. Vse pa vabim, da se vključite v iniciativni odbor.«

Kot je povedala Gunčarjeva, so na ponedeljkovem sestanku iniciativne skupine za nastanke nove občine z delovnim naslovom

»Brdo« sodelovali predstavniki krajevnih skupnosti severno od Kranja, ki želijo, da postane njihov domači kraj bolj uspešen in mednarodno prepoznan. »Želimo doseči, da bomo sami razpolagali s sredstvi povprečnine, pridobiti EU sredstva, ki jih predvideva nova perspektiva. Prav tako želimo zmanjšati komunalni prispevek na raven sosednjih uspešnih občin. Iniciativni odbor bo v bodoče vodil Domen Hvala, predsednik KS Kokrica,« je še dodala Gunčarjeva.

Podražitev komunalne storitve v Cerkljah

V Občini Cerklje z novim letom začnejo veljati nove cene storitve za odvajanje odpadne in padavinske vode, a se to na položnicah občanov za zdaj še ne bo poznalo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Cerkljanski občinski svetniki so na zadnji seji potrdili elaborat o odvajanju odpadne in padavinske vode, ki so ga pripravili pri izvajalcu gospodarske javne službe Komunalni Kranj. Povprečno gospodinjstvo, ki mesečno

porabi 16 kubičnih metrov vode, je doslej za storitev plačevalo 15,29 evra, nova cena pa bo znašala 19,26 evra. Povišanje gre predvsem na račun cene storitev, ki se povečujejo z 0,24 na 0,48 evra, medtem ko bo omrežnina nižja za 2,2 odstotka in bo znašala 9,14 evra. Dejanski

stroški storitev po besedah direktorja Komunalne Kranj Matjaža Berčona sicer znašajo 0,5837 evra, tako da bi cena na mesečni položnici za povprečno gospodinjstvo morala znašati 21,08 evra, a bo razliko za zdaj plačevalo komunalno podjetje. Tudi na položnicah občanov se

povišanje vsaj za zdaj ne bo poznalo. Občina Cerklje bo namreč v prihajajočem letu občanom v celoti krila razliko, v letu 2022 pa v petdesetih odstotkih, je povedal župan Franc Čebulj.

Nazadnje so se v Cerkljah cene storitve zvišale septembra leta 2015.

Slovenska karitas zbira sredstva za pomoč ob potresu v Petrinji

Slovenska karitas odpira račun za pomoč prizadetim ob potresu v Petrinji blizu Siska na Hrvaškem. Vsa zbrana sredstva bodo posredovana Hrvaški karitas. Vsak dar bo dobrodošel pri pomoči in odpravljanju posledic potresa za prebivalce Petrinje, predvsem pri obnovi hiš in normalizaciji življenja najbolj ranljivih družin.

Pomoč Slovenije bo izraz solidarnosti, sočutja in podpore našim sosedom, ki jih poleg reševanja stisk, povezanih s covidom, ogroža še potres. Poleg materialne škode potres povzroča strah in negotovost za mnoge prebivalce na širšem območju Siska.

Svoj dar lahko posredujete s SMS-sporočilom KARITAS5 na 1919 in darovali boste 5 EUR ali z nakazilom na:

Slovenska karitas
Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana

TRR: SI56 0214 0001 5556 761
Namen: POTRES PETRINJA
Sklic: 00 627

Karitas *

Hvala za vsak dar!

Direktorja še niso izbrali

Toplarna Železniki še nima novega direktorja, pač pa jo bo dosedanji vodil še dodatne štiri mesece.

ANA ŠUBIC

Železniki – Toplarna Železniki bi z novim letom morala dobiti novega direktorja, a ga še niso izbrali, zato je njen nadzorni svet pod vodstvom Velka Gortnarja dosedanjemu direktorju Štefanu Bezniku podaljšal mandat do konca aprila.

Kot smo poročali, se je Bezniku štiriletni mandat iztekel že februarja, a je bilo takrat s predstavniki lastnikov Toplarnе dogovorjeno, da bo svojo funkcijo opravljal še do konca letošnjega leta. Na razpis, ki je potekal do 10. novembra, se je sicer prijavilo 23 kandidatov, med njimi pa ni dosedanjega direktorja. Njegovega naslednika čaka velik izziv, saj bo že

konec marca zaradi zaključka podporne sheme prišlo do ustavitve sproizvodnje elektrike, s katero so doslej pokrivali izgubo pri toplotni energiji. Poročali smo tudi že, da se direktorji Alplesa, Domela in Nika nagibajo k prodaji lastniških deležev, ki jih imajo podjetja v Toplarni. Njena največja lastnica je sicer s skoraj 37 odstotki Občina Železniki. Gortnar, ki je tudi direktor Alplesa, je glede iskanja novega delnega lastnika Toplarnе povedal, da so dva interesenta lastniki pozvali, da jim dodatno pripravita in predstavita strategijo za njen nadaljnji razvoj. »Vsem lastnikom je pomembno, da se Toplarna ustrezno razvija naprej,« je poudaril Gortnar.

Donacija štirim humanitarnim organizacijam

Kranj – Telekom Slovenije je ob koncu leta donacijo v skupni višini 20.000 evrov namenil štirim humanitarnim organizacijam, ki lajšajo osamljenost in pomagajo starejšim v stiski. Starejši, ki živijo sami, so ob omejevanju socialnih stikov namreč letos še ranljivejši kot sicer. Potrebujemo tako pomoč pri vsakodnevnih opravkih, prevozu in obisku zdravnika, pa tudi pristen človeški stik, pogovor in čas, ki jim ga namenijo prostovoljci, ki jih obiščejo na njihovem domu. Humanitarne organizacije, ki jim je bila namenjena Telekomova donacija, so: združenje Slovenska filantropija, društvo Humanitarček, zavod za medgeneracijsko solidarnost Sopotniki in zavod Zlata mreža, pomagajo pa starejšim po vsej Sloveniji, tudi na Gorenjskem. Telekom je v letošnjem letu, ki ga je zaznamovala pandemija covida-19, finančne donacije namenil UKC Ljubljana in Maribor in Bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo Postojna, oskrbovanem domov za starejše je pomagal z mobiteli in brezplačnimi videoklici, mladim iz socialno ogroženih družin pa zagotovil brezplačne modeme in brezplačen mobilni prenos podatkov.

Spletna premiera: Povest o dobrih ljudeh

Ljubljana – V letu 2019 smo v številnih kinodvoranah po Sloveniji praznovali stoto obletnico rojstva filmskega režiserja Franceta Štiglica. V Slovenski kinoteki so se velikemu klasiku in pionirju slovenskega filma poklonili z obsežno retrospektivo njegovih filmskih del, ki so jo po temeljitem razmisleku odprli s filmom Povest o dobrih ljudeh (1975), ki vam ga tokrat predstavljajo premierno v digitalno restavrirani obliki. Film je zaradi znanih okoliščin tokrat dostopen na spletu v okviru redne kinotečne rubrike Nova svetloba, v kateri prikazujejo filme, ki restavrirani zasijejo z novo, a kar se da izvirno svetlobo. Film si lahko ogledate od petka, 1. januarja, od 20. ure do sobote, 2. januarja 2021, do 20. ure v Bazi slovenskih filmov (<https://bsf.si>), dogodek pa so organizirali v sodelovanju s Slovenskim filmskim centrom.

Prejel je Čopovo priznanje

Med letošnjimi dobitniki Čopovih priznanj, ki jih podeljujejo za izjemne uspehe na področju knjižničarstva, je tudi mag. Matjaž Eržen, direktor Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – Čopove diplome in Čopova priznanja so najvišje državne nagrade za izjemne uspehe na področju knjižničarstva, poimenovana so po slovenskem knjižničarju in učenjaku Matiji Čopu. Dobitnik Čopovega priznanja, ki se podeljuje za enkratne dosežke, ki so plod izvirnih strokovnih pristopov, ali za posebne zasluge pri popularizaciji knjižničarstva, krepitvi ugleda knjižničarjev, knjižnic in knjižničarske stroke v javnosti ter za zasluge pri razvoju knjižnične dejavnosti, je letos tudi Matjaž Eržen, direktor Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka.

Matjaž Eržen je že tretji mandat član upravnega odbora Združenja splošnih knjižnic, sodeluje v delovnih skupinah za pripravo različnih dokumentov, škofovsko knjižnica je bila med pobudniki s strani knjižnic (tudi testna), ko se je začel razvoj portala za izposajo e-knjig v

Matjaž Eržen / Foto: Gorazd Kavčič

slovenskem jeziku Biblos v letu 2013, leto dni pozneje je izkušnje dela portala Biblos predstavil tudi na posvetovanju knjižničarjev v Zagrebu. To je le nekaj njegovih nalog na nacionalni ravni, ki so jih predlagatelji priznanja prepoznali kot pomembne in vredne stanovskega priznanja. Na lokalni ravni pa so

kot dosežki omenjeni izboljševanje prostorskih pogojev za knjižnico (med drugim selitev mladinskega oddelka na Namo leta 2013, povečanje prostorov knjižnice v Železnikih, selitev knjižnice v Sokolski dom v Gorenji vasi, letos pa ureditev nove knjižnice na Trati), razvoj knjižnice v smeri avtomatizacije

procesov izposoje, povezave s podobnimi knjižnicami v tujini, uvajanje novih dogodkov v knjižnici od razstav do drugih prireditev, ki knjižnico povezujejo z lokalnim okoljem in predstavljajo ponudbo kulture v širšem smislu.

Na vprašanje, kaj mu pomeni stanovsko priznanje, pa Matjaž Eržen odgovarja: »Vesel sem, da je Zveza bibliotekarskih društev Slovenije na predlog Združenje splošnih knjižnic prepoznala ne le moje, ampak delo celotnega kolektiva Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka za vrednega te nagrade. Res pa moram priznati, da so delo in ideje vodil in direktorjev manjših knjižnic najpogostejše tista pomembna 'gonilna sila', ki vpliva na njen razvoj. Priznanje mi je torej znak, da so tudi v Združenju splošnih knjižnic in preko njih na ZBDS prepoznali ta moj trud zadnjih devetih let, odkar sem direktor Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka.«

Naj prostovoljec je Rok Šarič

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka – V občini Škofja Loka so razglasili naj prostovoljca leta 2020. Na razpis je šestnajst organizacij prijavilo predlagalo šest prostovoljcev, med njimi je izbran Rok Šarič.

Roka odlikuje vestno prostovoljsko delo predvsem na področju mladih: je aktiven in uspešen mentor v društvu tabornikov Rod svobodnega Kamnitnika, inštruktor v Mladinskem centu Blok in podpredsednik kluba Interact. »Zaslužen je za vsestransko pomoč v občini Škofja

Loka in humanitarno delo na različnih projektih. V letu 2020 je več desetim otrokom s svojim delom omogočil taborjenje v času poletnih počitnic. Vodil je projekt Škrat za en dan in z darili osrečil kar 65 otrok. V času epidemije se je tako kot mnogi prostovoljci udeleževal pri oskrbi pomoči potrebnih v občini, je tudi eden izmed mentorjev mednarodnim prostovoljcem v Škofji Loki,« navede v utemeljitvi.

»V letu 2020 je bilo prostovoljstvo v samem vrhu. Neplačano delo je veliko vredno, saj prinaša notranje

zadovoljstvo, hkrati pa izboljšuje svet. In naši loški prostovoljci so poleg izboljševanja sveta zaslužni tudi za dvig kvalitete življenj v občini, kar se je odrazilo tudi z odzivom na razpis,« meni Nina Milinkovič, tudi sama dolgoletna prostovoljka, dobitnica priznanja Mladinskega sveta Slovenije za naj prostovoljko 2018, ki je v prepričanju, da prostovoljsko delo zakrpa veliko lukenj v sistemu, v občini prevzela pobudo za dvig pomembnosti prostovoljskega dela. »V Škofji Loki je veliko izjemnih prostovoljcev

in dobrih ljudi, zato se bom še naprej trudila, da se bo prostovoljstvo spodbujalo in bomo skupaj zgled drugim. Biti prostovoljec pomeni biti junak! Prostovoljcev je še veliko več in ostajajo neimenovali, a nikakor pozabljeni. Vsi pa dobro vemo, da za prostovoljstvo ne potrebujemo nagrade, saj se ta odraža v nematerialnih stvareh, nasmehu in prijaznosti ljudi. Imeli smo težko in nevhvaležno nalogo, saj je izbira enega prostovoljca morda nepravilna, kajti zahvala gre vsem in vsakomur, ki pomaga,« sklene Milinkovičeva.

Petič postavili jaslice na prostem

V Bukovici pri Vodicaх peto leto zapored jaslice rezbarja Franca Kublja, nekdanj odličnega avtokleparja

JANEZ KUCHAR

Bukovica – Ko se je Franc Kubelj pred 23 leti ponesrečil z motornim zmajem, se je moral odpovedati avtokleparstvu; danes lahko hodi le z berglami. Njegova velika želja je bila, da bi postavil jaslice pred domačo brunarico v Bukovici, a se je

pred leti odločil, da jih postavi pri vaškem znamenju z željo, da ohrani tradicijo naših prednikov in združi krajanе pred prazniki. Letos so jih v soboto, 19. decembra, postavili že peto leto zapored. Vse postavljene figure so izdelane v naravnih človeški velikosti in izžarevajo domačnost in

toplino. Letos je Franc izdelal še dva pastirja ter prostor za napajanje živine. Ograjo okoli jaslic je izdelal iz brezovih debel, ponoči pa nad jaslicami gori več kot 1400 lučk. Franc jaslic ne more postavljati sam, zato mu vsako leto pri tem pomagajo jasličarji iz Bukovice. Vsa leta doslej

jih je na sveti večer blagoslovil letos preminuli upokojeni ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojzij Uran. Letos so zaradi znanih ukrepov ogled jaslic omejili na posameznike in na družinske člane, obvezna je uporaba mask in upoštevanje varnostne razdalje.

Jasličarji pred jaslicami na prostem v Bukovici pri Vodicaх

Polepšali praznike starejšim

Dijaki in zaposleni na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik so vsako leto decembra dobrodelni; letos so razveselili stanovalce Doma starejših občanov Kamnik.

JASNA PALADIN

Kamnik – December je na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik (GSŠRM) doslej vsako leto minil v znamenju dobrodelnosti – in tudi letos kljub epidemiji in vsem ukrepom ni bilo dosti drugače.

»Tradicionalno v decembru naredimo dobrodelno prireditev s sejmom, na kateri obiskovalcem ponudimo različne dobrote in ročno narejene izdelke, izkupiček od prodaje pa navadno

namenimo izbranemu dijaku ali dijakom, ki pomoč najbolj potrebujejo. Letos smo se odločili, da dobrodelnost nadaljujemo, in sicer od doma. Pomoč smo namenili varovancem Doma starejših občanov Kamnik, ki so že dolgo zaprti in preživljajo nenavadni čas brez tistih, ki jih imajo najraje. S svojo pozornostjo upamo, da jim bomo vsaj malo olepšali prazni čas in prižgali upanje, da bo v naslednjem letu boljše,« nam je povedala Andreja Sabati Šuster iz GSŠRM,

Ravnateljica GSŠRM Bernarda Trstenjak (na sredini) in Andreja Sabati Šuster sta direktorici DSO Kamnik Maji Gradišek takole izročili veliko ovojnico, polno ročno izdelanih voščilnic za starejše. / Foto: GSŠRM

ponosna, da je del kolektiva, ki je v teh dneh res s srcem pristopil k dobrodelni akciji. Dijaki so izdelali na desetine voščilnic – za vsakega varovanca eno poimensko in še takšne, ki jih bodo starejši lahko izpolnili in poslali sami. Izdelali so tudi novoletno dekoracijo, ki so jo Domu podarili skupaj z jelko. Največ pa je bilo slastnega peciva

– kar štirideset kilogramov, od tega 180 ježkov – za vsakega stanovalca eden, manjkale pa niso niti knjige, ki bodo starejšim tudi krajšale dneve; zbrali so jih za tri škatle.

Z darili so tako napolnili šolski kombi in jih v torek, 22. decembra, tudi dostavili hvaležnim zaposlenim in stanovalcem Doma starejših občanov Kamnik.

S pecivom, okraski, knjigami in drugimi darili so dijaki in zaposleni GSŠRM napolnili šolski kombi. / Foto: GSŠRM

Jaslice, ki imajo tudi zvon želja

Na Viševci se razprostirajo na sedemdesetih kvadratnih metrih. Postavila jih je Helena s kmetije Pr' Udamovc. Na ogled bodo vse do svečnice drugega februarja.

JANEZ KUCHAR

Viševca – Na robu naselja Viševca (477 m. n. m.), v katerem so le tri hiše, so že peto leto zapored postavljene prav posebne jaslice. Na kmetiji Pr' Udamovc, kjer živi Francka Sodnik, jih je na hribčku med stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem v dvajsetih dneh postavila Franckina hči Helena. Letošnje jaslice so postavljene na kar sedemdesetih kvadratnih metrih in so ponoči osvetljene.

Na ogled bodo do svečnice. Domačijo z jaslicami na Viševci je najlažje najti, če sledite smerokazu Viševca, ki je kilometer in pol oddaljen od Zaloga pri Cerkljah, nato pa se peljete po asfaltirani cesti do Viševce. Vse objekte za jaslice je Helena izdelala sama, med drugim hlevček, leseni hiški, pod katerima izvira voda, ki teče v leseno korito za napajanje živine, dve kmečki stanovanjski hiši z

'gankom', cerkev z zvonikom, v katerem je zvon želja, ter novo ograjo. Letos so v jaslicah na ogled tudi živali, ki jih srečamo v gozdu, med njimi medved, jeleni, sova, zajci, srnjak in srna z mladimi srnicami, vse pa so 'ujete' v zanimive prizore. Tudi lisica na stari kmetiji čaka na kokoš, na vejah smreke je verica, in lovski

preži pa sedi lovec. V okoli 650 let starem kostanju živi medved, ob večernih urah pa na star kostanj prileti tudi sova. V jaslicah so tudi bela sova v smrekovi votlini, dvajset ovč, ribnik s plavajočimi račkami in ježek. Figurice so velike 45 centimetrov. Helena je za jaslice uporabila tudi veliko starih korenin, ki jih je pomagal zbrati mož

Helenine jaslice na Viševci

Ciril, pri postavitvi pa otroci. V roke prime tudi motorno žago in kladivo. Kot pravi Helena, jih postavlja za dušo in z velikim veseljem, obiskovalci pa ji dajejo še dodatno pozitivno energijo. Helena je pred petimi leti po očetovi smrti prevzela hribovsko kmetijo, na kateri živi z možem Ciriлом, v hlevu pa redi enajst glav živine in skrbi za bolno mamo Francko, ki je vesela, da se delo na kmetiji nadaljuje, kar ji pomaga premagovati bolezen. O jaslicah na kmetiji Pr' Udamovc smo od obiskovalcev, ki obvezno uporabljajo zaščitne maske in upoštevajo varnostno razdaljo, slišali številne pohvale. Ema in Ivanka Štupar iz Kamnika sta bili navdušeni nad postavitvijo in nad urejenostjo kmetije, jaslice pa sta občudovala tudi Svatensškova Gregor in Erika iz Klemenčevega, ki sta si jih ogledala skupaj s sinom Gregorjem.

Razgibane, slovenske jaslice

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Nekdanji stolni župnik Jože Lap na vrtu hiše na Ciril-Metodovem trgu v Ljubljani pripravlja jaslice, ki si jih na poti na ljubljanski grad lahko ogledajo tudi obiskovalci.

Jože Lap, ki prihaja iz Nasovč pri Komendi, je 38 let svojega duhovniškega staža preživel v Novem mestu, nazadnje pa je opravljal službo stolnega župnika v ljubljanski stolnici. Zadnja leta na vrtu pred hišo na Ciril-Metodovem trgu ob pomoči sosedov in prijateljev pripravlja jaslice, ki si jih na poti na ljubljanski grad lahko ogledajo tudi številni sprehajalci. Jaslice so živahne, precej pestre in raznolike in, kot rad doda, domače, slovenske. Zelenje

je večinoma kar iz domačega vrta, dodal je šture iz oljčnih nasadov v Krkavčah, hišice dolenjskega in belokranjskega stila pa so urejene v miniaturne vasice. Jaslice imajo tudi jezerce z ribiči ter vodnjak in kužno znamenje. Ker prihaja izpod kamniških planin, ni pozabil niti na znamenite velikoplaninske bajte. Vse skupaj dopolnjujejo razvaline gradov in tudi »kraške jame«. V jaslice je umestil tudi staro gnezdo kosov, ki so v njegovem vrtu stalni gostje, tokrat pa v njem »gnezdi« figurica štorcklje. Dodaja, da je figurice zbiral skozi leta in z različnih koncev Slovenije, nekaj jih je pleterskega navdih, ena od ovč pa je menda stara že dobrih dvesto let in so jo izdelali v Nemčiji.

Jože Lap ob svojih jaslicah / Foto: Gorazd Kavčič

+ “Potres Hrvaška”

Rdeči križ Slovenije je ob katastrofalnih potresih na Hrvaškem takoj podprl svoje kolege iz Rdečega križa Hrvaške. Iz Sklada solidarnosti smo na račun Rdečega križa Hrvaške včeraj že nakazali 10.000 evrov. Odprli smo tudi poseben sklic ter pozvali in zaprosili vse, ki želijo prispevati, da svoj prispevek za akcijo »Potres Hrvaška« nakažejo na TRR Rdečega križa Slovenije, Mirje 19, 1000 Ljubljana, ki je odprt pri banki SKB:

Namen: “Potres Hrvaška”
TRR Rdečega križa Slovenije, Mirje 19, 1000 Ljubljana
SI56 0310-0111-1122-296
SWIFT: SKBAS2X
Koda namena: CHAR
Sklic: SI00-96885

Uporabniki mobilnih storitev A1, Telekom, Telemah in T-2 lahko prispevajo tudi s poslanim SMS na 1919 z Besedo SKUPAJ (1 evro) ali SKUPAJ5 (5 evrov)

Vsa zbrana sredstva bomo nakazali na račun Rdečega križa Hrvaške za pomoč prizadetim v potresih.

Hvala vsem, ki pomagate!

V Kranju zmaga Hopsov

Košarkarji moštva ECE Triglav so doma morali priznati premoč Hopsov s Polzele, Helios Suns pa so izgubili v Podčetrtku.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Po zmagi Kranjčanov na Polzeli so Hopsi Polzela na zaostali tekmi četrtega kroga prve SKL premagali ECE Triglav z 79 : 70 (18 : 23, 41 : 35, 59 : 46).

Kranjčani so na domačem parketu morali priznati premoč gostov s Polzele. / Foto: Gorazd Kavčič

Domači so sicer dobro začeli, a so potem možnosti za drugo zmago na medsebojnih tekmah pripravili s slabšim obdobjem sredi tekme. Ob polčasu so zaostajali za šest točk, a so v tretji četrtini dosegli le 11 točk, razlika pa je takrat tako narasla, da preobrata niso več zmogli. Nazadnje sta bili ekipe še povsem skupaj pri 43 : 44 v 25. minuti. Hopsi so imeli največje vodstvo s 73 : 58 sredi zadnje četrtine, do konca tekme pa so potem večji del

te prednosti tudi obdržali, čeprav so košarkarji Triglava ob koncu ublažili poraz in tudi dobili zadnjo četrtino.

Poraz pa so na zaostali tekmi šestega kroga doživeli tudi košarkarji ekipe Helios Suns, saj so jih Terme Olimia iz

Podčetrška po podaljšku premagale z rezultatom 76 : 73 (14 : 25, 35 : 37, 52 : 48, 64 : 64). V prvem polčasu je sicer bolje kazalo Domžalčanom. V drugi polovici je bila tekma izjemno izenačena in negotova. Sledil je podaljšek, v katerem pa so bili zbrani gostitelji.

Včeraj je bila v Rogaški Slatini še zadnja tekma 13. kola med domačo Rogaško in Gorenjsko Gradbeno družbo Šenčur, ki pa se do zaključka naše redakcije še ni končala.

Skupščino so prestavili

Kranj – Kot so včeraj sporočili iz Nogometnega kluba Triglav, je njihov upravni odbor na svoji seji minuli torek sprejel sklep o podaljšanju roka za volilno skupščino za devetdeset dni. »Razlog je v dejstvu, da epidemija covida-19 bistveno vpliva na delovanje športnih klubov, saj so onemogočeni tako treninzi kot tekmovanja vseh selekcij. Tako je tudi oteženo iskanje potencialnih domačih in tujih partnerjev, ki bi se v prihodnosti vključili v delovanje kluba,« so pojasnili v klubu in dodali, da jim je kljub epidemiji in z njo povezanim izzivom od septembra naprej uspelo stabilizirati poslovanje kluba in ga tako pripraviti na morebitno nadaljevanje sezone ter nadaljevanje postavljanja prihodnje upravljalvske in športne strukture kluba. Po zadnjem dogovoru klubov druge SNL in NZS naj bi se prvenstvo nadaljevalo 21. februarja, če bo epidemiološka slika to dopuščala. »V NK Triglav si želimo, da tudi preostale selekcije čim prej nadaljujejo tekmovanja, zato da se v slovenskem nogometu ne bo zgodila izgubljena generacija,« so še dodali.

Hokejske tekme odpadle zaradi vremena

Kranj – Hokejisti v Alpski hokejski ligi (AHL) bi morali v ponedeljek odigrati novih šest tekem rednega dela, a so zaradi vremenskih razmer le štiri. Hokejisti SŽ Olimpije bi morali ponovno gostovati, tokrat pri hokejistiš HC Fassa Falcons, a je bila tekma zaradi slabih voznih razmer v Italiji prestavljena. V domačem članskem državnem prvenstvu je bilo na sporedu več tekem. V Mariboru sta se pomerila Maribor in Hidria Jesenice, boljši pa so bili domačini, ki so zmagali s 5 : 3 (1 : 2, 1 : 0, 3 : 1). V Celju pa sta tekmo odigrala HK True Celje in MK Bled. S 6 : 3 (1 : 0, 3 : 0, 2 : 3) so se zmage veselili domači hokejisti. Torkova tekma članskega državnega prvenstva v Kranju med Triglavom in Slavijo Junior se je končala z zmago domačinov, ki so slavili s 6 : 2 (0 : 1, 5 : 1, 1 : 0).

Pred rokometiši novi izzivi

Na prvi dan v novem letu se bo zbrala naša moška rokometna reprezentanca, ki bo začela priprave na kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo ter nastop na svetovnem prvenstvu v Egiptu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Sprva je bilo predvideno, da se bo moška rokometna reprezentanca v Laškem zbrala že ta teden, ker pa bi manjkala skorajda polovica izmed 21 vabljenih igralcev, ki imajo še klubske obveznosti, se je selektor Ljubomir Vranješ odločil, da zbor pomakne na 1. januar, ko se ga bodo lahko udeležili vsi njegovi izbranci. Med njimi so tudi vsi trije standardni škojeloški reprezentanti: Jure Dolenec, Matej Gaber in Darko Cingesar. V uvodnem popoldnevu prvega dela novega leta reprezentanca ne bo imela aktivnosti, saj bodo njeni člani v sobah preventivno čakali na rezultate testiranja na koronavirus, ki bodo opravljeni ob vstopu v Hotel Thermana Laško.

Našo reprezentanco nato v januarju čakata prva izmed številnih izzivov v letu 2021. Tako naj bi varovanci trenerja Ljubomirja Vranjessa po odpadlih novembrskih tekmah zaradi okužb s koronavirusom najprej nastopili v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2022. Prva tekma proti Nizozemski jih čaka že v sredo, 6. januarja, ob 20. uri v Almereju. Štiri dni kasneje bo sledila povratna tekma, ki jo bo ob 20. uri gostila celjska dvorana Zlatorog.

Kapetan naše moške rokometne reprezentance Jure Dolenec / Foto: Gorazd Kavčič

V torek zvečer se je v Kölnu s finalno tekmo končala evropska liga prvakov v rokometu za sezono 2019/20. Z rezultatom 31 : 26 je nemški Kiel, pri katerem igra tudi naš reprezentant Miha Zarabec, premagal špansko Barcelono, katere člani so tudi naši reprezentanti Jure Dolenec, Blaž Janc in Domen Makuc.

V Egipt, ki bo gostil 27. svetovno prvenstvo, se bo slovenska odprava podala v torek, 12. januarja. Dva dneva kasneje jo ob 18. uri po slovenskem času čaka obračun z Južno Korejo. Ob istem času se bo nato v skupini H z vmesnima dnevnoma premora srečala še z Rusijo

(16. 1.) in Belorusijo (18. 1.). V drugi del tekmovanja bodo napredovale najboljše tri reprezentance.

»V tem trenutku imamo odlično ekipo in zato imamo priložnost, da dosežemo odmeven rezultat,« pravi kapetan Jure Dolenec, ki je prepričan, da Slovenija

spada med najboljše ekipe na svetu in da bodo to pokazali tudi na bližnjem svetovnem prvenstvu v Egiptu, na katerega ima Jure Dolenec lepe spomine, saj so tam pred dobrimi 11 leti z mladinsko reprezentanco osvojili bronasto medaljo. »Spominjam se, da smo tedaj igrali v res veliki dvorani v Kairu. V polfinalu smo proti Nemcem vodili večino tekme, a na koncu žal izgubili. Bili smo zelo razočarani. Na srečo smo nato zmagali na tekmi za tretje mesto proti gostiteljem Egiptanom. Medalja je bila velik uspeh za našo reprezentanco,« pravi Dolenec, ki je za člansko reprezentanco zbral že 145 nastopov in dosegel 520 zadetkov. Na začetku decembra je dopolnil 32 let.

Sicer pa našo moško rokometno reprezentanco po svetovnem prvenstvu kmalu čakajo novi izzivi. Najprej bo to marčevski kvalifikacijski turnir za nastop na olimpijskih igrah v Tokiu, konec aprila in v začetku maja pa sta na sporedu še zadnji tekmi kvalifikacij za evropsko prvenstvo. Če bo marca na turnirju v Berlinu slovenska izbrana vrsta zasedla eno izmed prvih dveh mest, bo poleti četrtič v zgodovini nastopila na olimpijskih igrah.

Lep ekipni rezultat naših skakalcev

Po zapletih s testiranjem in razveljavitvi ponedeljkovih kvalifikacij se je v torek v Oberstdorfu začela novoletna turneja v smučarskih skokih. Včeraj so se ekipe že preselile v Garmisch-Partenkirchen.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Nemški smučarski as Karl Geiger je zmagovalac prve tekme novoletne turnee v Oberstdorfu. Domačin iz Oberstdorfa je bil najboljši že po prvi seriji, v finalu pa zdržal pritisk in dobil prvo od štirih tekem nemško-avstrijske turnee ter napovedal lov na zlatega orla. »Bilo je brutalno, res ni bilo lahko v prvi seriji, pritisk je bil ogromen. A uspela sta mi dva popolna skoka,« je takoj po tekmi povedal Geiger.

Drugi je bil nekdanji dvakratni dobitnik prestižne turnee Poljak Kamil Stoch, tretji pa Norvežan Marius Lindvik.

Z rezultati so bili zadovoljni tudi v slovenski ekipi, saj je vseh pet naših finalistov tekmo končalo v prvi dvajseterici. Najboljši je bil Anže

Lanišek, ki je v finalu z 19. napredoval na končno deveto mesto. »Žal je v prvi seriji veter odigral vlogo in nisem mogel narediti česa več. Skok je bil kar v redu. V drugi seriji pa je bil moj skok res vrhunski. Škoda le doskoka. Preveč sem bil agresiven, jezen še od prve serije in eno-

»Za nami je uspešen dan. Morda je manjkala pika na i, a tudi deveto mesto je dober rezultat. Fantje so pokazali zelo solidne skoke. Morda je v prvi seriji kdo imel še malo težav, morda si je naložil dodatno breme, a na koncu mislim, da smo z izkupičkom lahko zadovoljni.

Skupno zmago brani Poljak Dawid Kubacki, ki je lani osvojil 68. novoletno turnejo. Od Slovencev sta zlatega orla doslej osvojila Primož Peterka in Peter Prevc.

stavno mi je potem hitro vzelo smuči,« je po tekmi povedal naš prvi adut Anže Lanišek. Žiga Jelar, ki je bil po prvem skoku kot naš najboljši na šestem mestu, je bil ob koncu deseti. Domen Prevc je bil 12., Peter Prevc 17., Cene Prevc pa 19. Brez točk je ostal Bor Pavlovčič, ki je bil 33.

V Garmisch gremo lahko mirni in res se že veselim novih tekem,« je po prvi preizkušnji poudaril glavni trener Robert Hrgota.

Prvo tekmo v Oberstdorfu je zaznamoval zaplet pri testiranju s poljsko ekipo. V ponedeljkovih kvalifikacijah je žirija tekmovanja zaradi pozitivnega testa

Klemensa Muranke prepovedala nastop celotni poljski reprezentanci na čelu z braničcem zlatega orla Dawidom Kubackim. Po pritožbi poljske ekipe in treh zaporednih negativnih testih poljskih skakalcev je vodstvo tekmovanja nato spremenilo program in prižgalo zeleno luč za nastop vsem 62 skakalcem s startnega seznama, tekma pa tudi ni potekala na izpadanje.

Skakalci so se včeraj preselili v Garmisch-Partenkirchen, kjer bodo danes kvalifikacije, jutri ob 14. uri pa bo tekma.

Iz Nemčije se bodo nato skakalci in spremljevalci preselili v Avstrijo, kjer bo v nedeljo, 3. januarja, najprej tekma v Innsbrucku, 69. novoletna turneja pa se bo 6. januarja tradicionalno zaključila v Bischofshofnu.

Brez dobre varnosti ni uspešnosti

Milan Srna, letošnji prejemnik nagrade Avgusta Kuharja za življenjsko delo, ugotavlja, da se zavedanje delodajalcev o pomembnosti varnosti in zdravja pri delu v času epidemije covida-19 krepi.

SIMON ŠUBIC

Senično – Podjetje brez dobre varnosti in zdravja pri delu ne more biti uspešno, česar so se v zadnjem obdobju, tudi zaradi epidemije covida-19, začeli zavedati tudi delodajalci, poudarja Milan Srna iz Seničnega, letošnji prejemnik nagrade Avgusta Kuharja za življenjsko delo na področju varnosti in zdravja pri delu.

Nagrado so nekdanjemu direktorju Urada RS za varnost in zdravje pri delu, zdaj že upokojencu, podelili na pobudo Društva varnostnih inženirjev Gorenjske. Kot je svojo odločitev utemeljila strokovna komisija, sledi 40-letnega dela Milana Srne na področju varnosti strojev ter varnosti in zdravja pri delu tako v državnih organih kot v zasebnem sektorju ni mogoče spregledati. »Njegovo bogato publicistično in predavateljsko delo sodi med najpogostejše navajane reference številnih diplomantov in raziskovalcev. Bil je glavni urednik edine strokovne revije na področju varnosti in zdravja pri delu Delo in varnost, ki jo je v letu 2004 temeljito prenovil in poskušal slediti razvoju in željam stroke. Bil je avtor strokovnih člankov tako v reviji Delo in varnost kot tudi v drugih strokovnih revijah in publikacijah. Bil je strokovni urednik publikacij, ki

jih je izdajal ZVD Zavod za varstvo pri delu. Ostaja eden tistih, čigar zanesljiv in nepristranski nasvet pogosto iščejo vodilni in strokovni delavci. Uveljavil se je tudi v mednarodnih standardizacijskih institucijah. Uvajal je nove tehnologije v ocenjevanje tveganja. V Slovenijo je prenašal dobro evropsko prakso ter spreminjal odnos do varnosti in zdravja pri delu,« so zapisali.

Od strugarja do magistra

Poklicna kariera Milana Srne je prebogata, da bi jo lahko v celoti predstavili v tem prispevku. Po koncu poklicne šole za strugarja je ob delu končal srednjo tehnično šolo in postal strojni tehnik, nato univerzitetni diplomirani inženir strojništva in kasneje magister znanosti. Skladno s pridobitvijo izobrazbe je tudi napredoval na različna delovna mesta iz neposredne proizvodnje do projektanta, inšpektorja za delo RS za težko industrijo in metalurgijo, predstojnika centra na Zavodu za varstvo pri delu, direktorja Urada RS za varnost in zdravje pri delu ter direktorja razvoja v podjetju Kova. Do lani je bil tudi predsednik slovenske Gospodarske zbornice za varnost pri delu.

»V preteklosti sta bila varnost in zdravje pri delu večinoma neki nepotrebni

stvari, ki ju je bilo treba izvajati zaradi predpisov. Posledica tega so bile številne nesreče pri delu. Tako se je celo zgodilo, da je bila v enem dnevu v vsaki od treh železarn smrtna nesreča pri delu. Najbolj pa imam pred očmi nesrečo pri delu v štorski železarni, ko je pet delavcev izgubilo življenje, ker se je nanje zlilo 48 ton jekla temperature nad 1800 stopinj Celzija,« se spominja naš sogovornik.

Bonus – malus za delodajalce

Največjo spremembo zavesti delodajalcev do varnosti in zdravja pri delu so v Sloveniji pričakovali po letu 1999, ko je bila predpisana Izjava o varnosti z ocenjevanjem tveganja, je dejal. »To obveznost morajo izvajati vsi evropski delodajalci, tako da so tudi pri nas pričakovali, da bo podobno. Delodajalci pa so novo obveznost razumeli po svoje in jo večinoma 'kupili' na trgu, sami pa niso razumeli, da je zavedanje tveganj za varnost in zdravje v delovnih procesih njihova dolžnost,« je povedal Srna, ki je še v času vstopanja Slovenije v EU, ko je bil direktor Urada za varnost in zdravje pri delu, opozarjal na nujne spremembe, ki jih je poleg implementacije direktiv EU treba sprejeti

Milan Srna je leta 2008 prejel nagrado Avgusta Kuharja za izjemni dosežek, letos pa še za življenjsko delo na področju varnosti in zdravja pri delu. / Foto: Gorazd Kavčič

glede zavedanja delodajalcev do varnosti in zdravja pri delu: »To je uvedba sistema 'bonus - malus', ki je v večini zahodnoevropskih držav že uveljavljen. Ta temelji na tem, da tisti delodajalec, ki ne zagotovi varnosti in zdravja pri delu in ima več nesreč, kot je povprečje v njegovi panogi (poleg drugih po metodologiji izračunanih kriterijih), plača več v zdravstveno in pokojninsko zavarovalnico, medtem ko je z bonusom nagrajen tisti delodajalec, ki ima teh primerov manj.«

Na žalost pa se je po Srininih besedah najprej začel uveljavljati 'malus' za delodajalce, in sicer ko je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) v letu 2006 začel uveljavljati zahteve v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. »Zakon določa, da ima ZZZS od delodajalca pravico zahtevati povrnitev škode, ki je povzročena namenoma ali iz malomarnosti delodajalca, če je bolezen, poškodba ali smrt zavarovane osebe posledica neizvedbe

ustreznih higiensko-sanitarnih ukrepov, ukrepov varstva pri delu ali drugih ukrepov, predpisanih ali odrejenih za varnost ljudi. Delodajalec je torej v teh primerih odgovoren za povzročeno škodo, ki zajema stroške zdravljenja. Posredno pa je delodajalec odgovoren za škodo, ki jo je povzročil njegov delavec namenoma ali iz malomarnosti pri delu ali v zvezi z delom in je imela za posledico okvaro zdravja ali smrt druge zavarovane osebe,« je pojasnil.

Spremembe zavedanja pri delodajalcih

V zadnjem obdobju Srna ugotavlja, da se delodajalci, ki so hkrati tudi lastniki podjetij, vendarle vse bolj zavedajo, da brez dobre varnosti in zdravja pri delu podjetje ne more biti uspešno. »Dober kazalnik tega je tudi epidemija covida-19 in z njo povezano sprejemanje zaščitnih ukrepov za zdravje zaposlenih. Ne nazadnje so določeni poklici, na primer zdravstveno osebje, reševalci in vsi drugi, ki so zaradi dela s covidnimi bolniki ogroženi, kjer lahko okužbo uvrščajo med poklicne bolezni. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju namreč v 68. členu določa, da se za poklicno bolezen štejejo bolezni, povzročene z daljšim neposrednim vplivom delovnega procesa in delovnih pogojev na določenem delovnem mestu ali na delu, ki sodi v neposredni okvir dejavnosti, na podlagi katere je oboleli zavarovan,« je še povedal letošnji prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju varnosti in zdravja pri delu.

Hotel Bohinj bo prenovljen do pomladi

Po dolгих letih propadanja nekdanji eminentni bohinjski hoteli, ki jih je lansko pomlad kupil Damian Merlak oziroma njegovo podjetje Merlak Investicije, z novim lastnikom počasi dobivajo novo podobo. Trenutno obnavljajo hotel Bohinj.

MARJANA AHAČIČ

Bohinj – Aparthotel Triglav je po manjši prenovi vrata odprl že lani, zdaj celovito prenavljajo Hotel Bohinj v Ribčevem Lazu. Odprli naj bi ga že spomladi, vzporedno pa za Hotel Zlatorog pripravljajo dokumentacijo, ki bo omogočila gradnjo popolnoma prenovljenega hotelskega kompleksa v Ukancu.

Jure Repanšek, direktor družbe Alpina, ki vodi bohinjske projekte Damiana Merlaka, je pojasnil, da bo prenova Hotela Bohinj večja, kot so sprva predvideli. Izkazalo se je namreč, da je objekt v slabem stanju, zato so se morali lotiti celovite prenove. Hotelu

s sedemdesetimi sobami bodo dodali alpski leseni pridih, velnes, tri manjše konferenčne dvorane, bar in slaščičarno. Dela bodo predvidoma končana spomladi,

Takole bo videti novi Hotel Bohinj v Ribčevem Lazu. Prenova naj bi bila po načrtih končana spomladi.

čeprav so zaradi razmer, povezanih z epidemijo, že »pridelali« nekaj zamude glede na zastavljene roke.

Kot pravi Repanšek, so pri umeščanju objekta v prostor

zelo pozorni. »Hotel Bohinj ima zelo lepo lego, saj je na izpostavljeni lokaciji ob vstopu v Ribčev Laz, po drugi strani pa ima zaradi lege na vzpetini intimen in umir-

objekta ohranjali, z novimi arhitekturnimi elementi, kot so balkoni, leseni stebri, nova fasada, dozidava restavracije in obnova strehe, pa iz objekta ustvarili razpoz-

Stari Hotel Bohinj v Ribčevem Lazu je bil zgrajen v prvem desetletju po vojni. Še starejša je Vila Muhr, nekdanja Karađorđevićeva vila v neposredni bližini, ki jo tudi želijo obnoviti. Stari hotel je imel 55 apartmajev, novi pa bo imel 69 sob, ki so jim dodali še velnes, večerni bar in kongresno dvorano.

jen ambient z lepimi pogledi na jezero in gore. Arhitektura obstoječega objekta je bila zelo neatraktivna, bil je večkrat prizidan, fasada oblikovana stihijsko. Ker gre za obnovo obstoječega volumna, smo gabarite

navno arhitekturo, ki na sodoben način interpretira lokalne elemente bohinjskega stavbarstva. Enak pristop je pri oblikovanju interierja, kjer bo veliko lesa in dialoga z lokalnim in tradicionalnim,« je še pojasnil in dodal,

da bo tudi zunanja ureditev poudarila obstoječe elemente, kot sta stari lipov drevo-red in avtohtono rastje, pa tudi sicer okolica ostaja kar se da naravna.

Hotel bo namenjen mladim po srcu, še pravi, sicer pa pričakujejo predvsem goste, ki cenijo lokalno in trajnostno, k temu namreč stremljajo vizija vseh štirih bohinjskih hotelov v njihovi lasti.

Tako se že pripravljajo na obnovo Hotela Zlatorog v Ukancu, za kar zdaj pridobivajo potrebno dokumentacijo. Postopki so zapleteni zaradi lege v Triglavskem narodnem parku ob Bohinjskem jezeru, zaradi česar potrebujejo vrsto soglasij.

V Bohinju pa so zadovoljni, da se razmere na področju hotelirstva vendarle obnačajo na bolje. Kot zagotavljajo pristojni, bodo novim lastnikom pomagali po svojih močeh, saj jim že vrsto let manjka hotelskih nastanitev, ki so osnova za nadaljnji razvoj destinacije.

Na Zelenici spet velika nevarnost snežnih plazov

SIMON ŠUBIC

Zelenica – Na območju Zelenice je po zadnjem sneženju splošna nevarnost proženja snežnih plazov velika – četrte stopnje po petstopenjski evropski lestvici. V dveh dneh je na 1500 metrih nadmorske višine padlo do en meter novega snega. Med sneženjem je pihal močan veter, ki je sneg prenašal in odlagal v zavetrne lege. Nižje, na okoli tisoč metrov nadmorske višine, je snega do 60 centimetrov. Spontano se prožijo plazovi suhega nesprijetega snega. Skupna višina snega na 1500 m n. m. je 205 centimetrov, so sporočili iz Službe za varstvo pred snežnimi

plazovi (SVSP) Zelenica - Tržič. Tudi na drugih delih v Občini Tržič nad tisoč metri nad morjem so razmere podobne, so poudarili.

V SVSP Zelenica - Tržič opozarjajo, da se bo sneg zelo počasi preobražal. »V snežni odeji so nastale kritične plasti. Tukaj je sneg slabo sprijet s sosednjimi plastmi in že ob manjši obremenitvi lahko sprožimo snežni plaz,« so pojasnili. Do 4. januarja lahko na 1700 metrih nad morjem pade dodatnih 40 centimetrov snega, so dodali. »Izogibajmo se hoji pod nevarnimi pobočji. Sneg bo ostal, zato počakajmo na umiritev razmer,« še svetujejo v SVSP Zelenica - Tržič.

Lažni krediti po spletu

SIMON ŠUBIC

Kranj – Policija, predvsem na območju Policijske uprave Ljubljana, je prejela že več prijav oškodovancev, ki so se odločili za najem kredita po spletu, pri tem pa so bili ogoljufani. V vseh primerih so se za najem kredita odločili po prejetem elektronskem sporočilu ali na kakšni drugi reklamni povezavi na spletu, so pojasnili policisti.

Oškodovanci dobijo na elektronski naslov notarsko overjeno kreditno pogodbo, ki pa je lažna. V nadaljevanju oškodovanci preko neke tretje osebe (t. i. denarne mule) dobijo manjši del kredita na svoj tekoči račun, plačati pa morajo lažne neresnične pristojbine in takse, ki so potrebne pri odobritvi kreditov. Oškodovanci denar pošiljajo po različnih finančnih mehanizmih

(Western Union, Moneygram, Paypal, Xoom ...). »V takih primerih gre za verižno goljufijo, v kateri storilci med seboj prepletejo večje število oškodovancev (t. i. denarne mule), ki si med seboj nevede pošiljajo denar, na koncu pa so vsi ogoljufani, saj večji del poslanega denarja konča v rokah storilcev,« so pojasnili na PU Ljubljana.

Policisti opozarjajo občane, naj bodo pri najemu kreditov previdni in naj ne nasedajo lažnim mamljivim ponudbam. Najem kredita po spletu, kjer se identiteta storilcev lahko zakrije, ni varna in gre v večini primerov za goljufije. Kot še poudarjajo, so opisane denarne transakcije težko izsledljive in oškodovanci nimajo veliko možnosti za povrnitev sredstev. Vsak sum goljufije pa takoj naznanite policiji, svetujejo.

Občani poklicali policiste

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v torek preverjali dve prijavi sumov nezakonitih ravnanj. V enem primeru je bila prijavljena objestna vožnja na območju Pokljuke, v drugem pa sumljivo zadrževanje kombija pri stanovanjskih hišah.

Na Pokljuki so policisti obravnavali štiri osebe. Proti trem vodijo postopek zaradi gibanja na javnem kraju v nočnem času, proti enemu kršitelju pa tudi zaradi nedostojnega vedenja do policistov in neupoštevanja ukazov. V drugem primeru pa so kranjski policisti

obravnavali dve osebi – voznika zaradi vožnje pod vplivom alkohola, skupaj s potnico v kombiju pa tudi zaradi gibanja v nočnem času. Suma kaznivega dejanja niso pa ugotovili.

Kljub temu velja opozorilo, da so praznični dnevi, ko smo pogostejše od doma (letos ne v takšni meri kot sicer), kot nalašč za tatove vseh vrst. Policija zato opozarja, da poskrbite za varnost svoje lastnine. Ob daljši odsotnosti, če na primer ne boste silvestrovali doma, poskrbite, da ne bo opaziti, da je vaš dom prazen. Ob sumu kaznivega dejanja takoj obvestite policijo.

Potres v Petrinji čutili tudi na Gorenjskem

◀ 1. stran

SIMON ŠUBIC

Kranj – Hrvaško, natančneje območje Petrinje, Gline in Siska, je od ponedeljka jutraj streslo že več potresov, ki so poleg velike gmotne škode terjali tudi smrtno žrtve. Najmočnejši potresni sunek magnitude 6,4 so zabeležili v torek okoli 12.20, ko smo ga čutili tudi prebivalci celotne Slovenije. Čeprav so se tla dobro stresla tudi na Gorenjskem, na kranjski izpostavi uprave za zaščito in reševanje niso prejeli nobene prijave o morebitni škodi, je včeraj povedal vodja izpostave Robert Skrinjar.

Tudi drugje po Sloveniji večje škode po torkovem potresu niso zabeležili. Največ manjše škode je nastalo na območju Posavja, gre predvsem za rahle poškodbe dimnikov, streh in zidov na posameznih, praviloma starejših objektih. Škodo je med drugim utrpela tudi cerkev na Sveti Trojici. Po potresu se je samodejno ustavila Nuklearna elektrarna Krško, a so po pregledu ugotovili, da ni utrpela posledic. Po podatkih ministrstva za

infrastrukturo posledic ni utrpela niti ostala kritična infrastruktura, tj. elektroenergetski sistem ter infrastruktura železniškega, cestnega, zračnega in pomorskega prometa.

Povsem drugače je seveda na območju Petrinje in Siska na Hrvaškem, kjer je v potresu po zadnjih informacijah hrvaških medijev umrlo sedem oseb, popolnoma uničenih pa je bilo vsaj tisoč objektov, še nanj manj toliko jih je poškodovanih. Med tistimi, ki se jim je v potresu popolnoma porušila hiša, je tudi Blaž Aleksić iz Petrinje. Živi v središču mesta, posnetke njegove porušene hiše pa v zadnjih dneh hrvaške televizije pogosto predvajajo. Včeraj smo se pogovarjali z njegovo hčerjo Ano Aleksić Pezelj, ki je povedala, da je bil oče v času uničujočega torkovega potresa v hiši in se je k sreči še pravočasno umaknil pod obok. »Podobne sreče pa številni niso imeli. Za zdaj je znano, da je v potresu umrlo sedem ljudi, a mnoge še iščejo v ruševinah. Predvsem v središču Petrinje so porušene ali močno poškodovane skoraj

Prebivalci Petrinje se po potresu zadržujejo v garažah, celo v rastlinjaki, tako kot družina in sosedje Blaža Aleksića. / Foto: Ana Aleksić Pezelj

vse hiše, saj gre za starejše gradnje. A tudi novejše hiše imajo vsaj poškodovane strehe ali dimnike, tako da v njih prav tako ni možno živeti. Za nameček se tla ves čas tresejo, vsakih nekaj minut imamo popotresne sunke, tako da si nihče ne upa živeti v hišah. Ni vode, elektriko smo dobili šele v torek zvečer, zaprte so trgovine. K sreči prihajajo na pomoč številni dobri ljudje, prinašajo hrano, pijačo, pomagajo pregledovati rušvine. Zadnji dve noči smo domačini preživeli po garažah, rastlinjaki, na prostem, mrzlo je, zebe nas, kar

predvsem otroci težko prenašajo. Ljudje iz Petrinje, ki ima z okolico okoli 24 tisoč prebivalcev, zato množično odhajajo,« je razložila Ana, ki je bila ob našem klicu z družino prav tako že na poti na Murter. Njena družina sicer živi v novejši hiši nekaj kilometrov iz Petrinje, a se jim je v potresu porušil dimnik, zato ni možno ogrevanje. »Trenutne razmere v Petrinji so katastrofalne, podobno ali pa še huje pa je tudi v okoliških vaseh, kjer so še starejše in večje hiše, dostop do njih pa je močno oviran,« je še povedala Ana Aleksić Pezelj.

Domžalčanu zasegli petarde

Domžalski policisti so 34-letniku zasegli 176 kosov prepovedanih petard. Policija poziva, da se odrečemo uporabi vsakršne pirotehnik, ki številnim predstavlja stres, breme ali celo nevarnost.

SIMON ŠUBIC

Domžale – Domžalski policisti so v torek po zbranih obvestilih in pridobljeni odredbi opravili hišne preiskave pri 34-letnemu moškemu zaradi sumov prekrška po zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. V hišnih preiskavah so našli in zasegli 176 kosov pirotehničnih izdelkov (petard) kategorij F2 in F4, katerih posest ali uporaba je prepovedana. Policisti zoper 34-letnika z območja Domžal vodijo prekrškovni postopek zaradi kršitev Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Kot so pojasnili na Policijski upravi Ljubljana, so Domžalčana v preteklosti že obravnavali za istovrstne kršitve.

Pirotehnični izdelki, predvsem predelani ali kupljeni na črnem trgu, vsako leto povzročijo hude in trajne poškodbe, najpogostejše pri mladih, opozarjajo policisti in pozivajo vse, naj

Petarde, zasežene 34-letnemu Domžalčanu / Foto: PU Ljubljana

ne uporabljajo prepovedanih pirotehničnih izdelkov, odsvetujejo pa tudi uporabo dovoljene pirotehnik, ki jo kljub letošnji prepovedi prodaje policisti občasno še vedno zaznajo na terenu.

Poškodbe zaradi pirotehnik so različne, od manjših opeklinskih ran brez večjih funkcionalnih posledic do precej hudih poškodb z obsežnimi funkcionalnimi in estetskimi posledicami, kot so poškodbe rok, oči in obraza. »Žal so poškodbe najbolj pogoste prav pri mladih

ljudih, ki se nato celo življenje spopadajo tako s fizičnimi kot psihičnimi posledicami, ki predstavljajo breme tudi za njihove družine,« opozarjajo policisti.

Nepravilna ali objestna uporaba pirotehnik ni nevarna zgolj za uporabnika in mimoidoče, temveč lahko povzroči škodo tudi na bližnjih objektih. V prazničnem času se tako pogosto poveča število požarov, saj posamezniki petarde ali druge pirotehnične izdelke mečejo v koše za smeti in zabojnike,

da bi dosegli močan pok. »Takšno početje je izjemno nevarno, saj se požar lahko hitro razširi tudi na parkirane avtomobile ali stanovanjske zgradbe, ki so v bližini. Lahko se zgodi, da se ponesrečijo tudi ognjemeti, ki names-to v zraku končajo v bližnjem objektu,« svari policija. Ne pozabite tudi, da se pokov ne bojijo le ljudje, temveč tudi živali (domače in divje), ki jim december prav zaradi uporabe pirotehnik predstavlja izjemno stresen čas v letu.

Letos pa se je treba še posebej zavedati, da so zaradi epidemije covida-19 zdravniki izjemno obremenjeni. Vsaka dodatna poškodba, ki bi jo lahko preprečili, zdravstvene delavce le še dodatno obremeni, zato se poskusimo izogniti tveganjem in jih tako razbremenimo dodatnega dela. Enako seveda velja tudi za gasilce, ki imajo delo zaradi nepotrebnih požarov, še poudarjajo na policiji.

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Ivan Oman, kmet ... in puntar

JOŽE DEŽMAN

Ivan Oman je v knjigi spominov opisal, kako je star trinajst let in pol (rojen je bil leta 1929) med drugo svetovno vojno ob očetovi in materini bolezni s tetino pomočjo začel gospodariti na družinski kmetiji v Zmincu. In ob tem je poudaril: »Ob vsem tem sem postal kmet, kmet s srcem. Postal in ostal. Kmet ... in puntar.«

Omana je zaznamoval državljanski spopad med drugo svetovno vojno, po njegovem so ga partizani že imeli na seznamu tistih, ki jih bodo umorili. Z domobranci se je umaknil v Vetrinj, bil vrnjen in kot mladoleten izpuščen, tudi po posredovanju bratranca partizana.

Po Omanovem prepričanju kmet nima kaj početi s komunizmom. Zato je že v titoizmu večkrat deloval v kmečko dobro. Tako opisuje, kako jim je v Zmincu »uspevalo, da partijcev nismo pripustil k 'vladanju' krajevne skupnosti«. Sklicali so »sestanek kmetov iz vse loške občine. Nabrala se jih je polna dvorana v Zadružnem domu. Za sklep je bila odločitev o ustanovitvi kmečkega sindikata. /.../ Seveda nismo uspeli. Ni bilo junakov.« Na zaslišanju je Oman rekel predsedniku Socialistične zveze delovnega ljudstva: »Veš, kaj, če bo kdaj sila in boš lačen, ti bomo dali kruha mi, kmetje, ne Partija, bodi na naši strani.«

Preko te in drugih podobnih pobud v kmečko dobro je spoznaval somišljenike po Sloveniji.

Oman je bil predsednik krajevne skupnosti, delegat v občinski skupščini.

V središče pozornosti slovenske javnosti ga je izstrelil veliki intervju v Teleksu 21. aprila 1988, ki sta ga napisala Slava Partlič in Vinco Vasle. Imel je naslov Mogoče bo ta pomlad toplejša. Navedimo samo tole misel: »Jaz bom komuniste – in to sem javno že povedal – je mal resno takrat, ko se bodo odpovedali iluziji o komunistični družbi, ki ni možna. Ko se bodo odpovedali tej utopiji in se bolj posvetili ustvarjanju demokracije.«

Potem je 12. maja 1988 stopil na čelo prvoustanovljene slovenske demokratične opozicijske stranke Slovenska kmečka zveza.

Njegove izjave so bile zdaj še odmevnejše:

– »Socializem se je za kmeta sprevrgel v novo obliko fevdalizma, dobili smo novo obliko tlake, desetine in zapostavljanja kmetov.«

– »Če hočemo vsem ljudem priznati enake politične pravice, je treba priznati pravico do političnega organiziranja, in če se temu reče stranke, potem moramo ljudem priznati tudi pravico do ustanavljanja strank.«

– »Mi gremo na volitve zato, da končamo z družbenim in gospodarskim eksperimentiranjem.«

– »Mi gremo na volitve zato, da zmagamo.«

Prav tako odločni in za vladajoče komuniste povsem neprebavljivi so bili njegovi pogledi na zgodovino. Oman je bil zagovornik samostojne Slovenije (Stane Granda to označuje kot samoslovenstvo). Slovensko državljansko vojno so povzročili komunisti: »Obtoževati protikomunistični

Ivan Oman; naslov knjige o njem je Glas ljudstva v prelomnem času. / Foto Nace Bizilj, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije

blok, da je kriv za državljansko vojno, je ravno tak nesmisel, kot če bi trdili, da je Poljska kriva za začetek druge svetovne vojne, ker se je branila, ko jo je napadla Hitlerjeva Nemčija.« Tita je uvrščal med diktatorsko družčino Stalin, Hitler, Mussolini, Franco ... Politična policija je opazila, da je v času Titovega pogreba vozil gnoj na njive.

Oman je poudarjal svojo katoliško vero. Ob aretaciji Janše, Borštnerja, Tasiča in Zavrla ga je loški kaplan vprašal, ali se boji: »Gospod Slavko, danes je četrtek, v nedeljo bom šel na Brezje, bom šel k spovedi, potem bom pa na vse pripravljen.« Res je storil tako.

O Omanu pričata dve knjigi, številni intervjuji v različnih medijih. Po njegovi smrti leta 2019 mu je celotno slovensko občestvo izrazilo veliko priznanje za njegovo delo. Bil je svetilnik demokratizacije, izpovedovalec trdnih stališč, vere in zdrave kmečke pameti. Bil je član kolektivnega slovenskega predsedstva, poslanec drugega sklica slovenskega parlamenta.

In bil je predsednik Slovenske kmečke zveze. Ta si je na njegov predlog nadela tudi naziv Slovenska ljudska stranka. Vendar v stranki ni uveljavil svoje volje, ušla mu je iz rok. In je leta 1992 odstopil.

Slovenska kmečka zveza je dosegla drugo mesto

med strankami Demosa na prvih demokratičnih volitvah leta 1990. Oman se je potem opravičeval, da niso imeli ljudi, ki bi postali ministri: »Še Osterca (Jožef Jakob Osterc – minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v prvi demokratično izvoljeni slovenski vladi, op. p.) smo s težavo dobili, da je pristal. Ni bilo ljudi! Potem pa poslušamo – Kmečka zveza je imela toliko glasov, toliko poslancev in nič ministrov. Kje naj jih vzamemo?«

Kmečki vzpon pod Omanom je bil na neki način labodji spev tradicionalnega slovenskega kmetstva. Slovenska ljudska stranka pa ni zmogla doseči

dometa svoje zgodovinske predhodnice.

Omanova trdna opora je bila žena Marica. »Bila je z menoj enakega mišljenja: priti iz totalitarizma v svobodo!« Omanova sta imela sedem otrok, Ivan je dočakal 18 vnukov.

Domala do zadnjega je delal na kmetiji. In do zadnjega je Sloveniji ponujal svoje izkušnje, ki nas še danes zavezujejo in navdušujejo.

Ko so ga vprašali, kaj je zanj čudež, je povedal: »Definicija je zapisana v katekizmu. Moja je taka: slovenska osamosvojitev. Bog nas je izpeljal iz Egipta skozi Rdeče morje, sedaj nas pusti v puščavi. Toliko oaz že je, da bomo preživeli.«

Kultura

Igralka Vesna Jevnikar v minuli sezoni Prešernovega gledališča dobitnica nagrade julija **Stran 14**

Pogovor

Zvonka Pretnar je za svoje družbeno delovanje prejela naziv častna občanka Tržiča. **Stran 15**

Humor

Aljana Primožič Fridauer in Milan Fridauer - Fredi o novi knjigi aforizmov **Stran 16**

Od petka do petka

Predsednik DeSUS-a Karl Erjavec je ta teden povedal, da KUL konstruktivne nezaupnice še ne bo vložil, ker potrebuje še glasove poslancev SMC-ja. / Foto: arhiv GG

Polovica Slovencev se je pripravljena cepiti proti covidu-19 takoj, ko bo mogoče, je pokazala raziskava študentov Univerze v Mariboru, Sledilnika za covid-19 in Valicon.

Vlada je odločila, da se za pokojnega skladatelja Mojmirja Sepeta organizira pogreb z vojaškimi častmi.

Premalo podpore za vložitev nezaupnice

SIMON ŠUBIC

Erjavec: KUL potrebuje podporo SMC-ja

Čeprav je predsednik DeSUS-a Karl Erjavec kot morebitni kandidat za mandatarja morebitne nove vlade napovedoval, da bo koalicija KUL do konca leta v državni zbor vložila konstruktivno nezaupnico sedanji vladi pod vodstvom Janeza Janše, pa se to ne bo zgodilo. Erjavec je v ponedeljek po sestanku s strankami KUL (LMŠ, DS, Levica in SAB) dejal, da koalicija potrebuje še nekaj glasov oziroma podporo stranke SMC, katere predstavnike so zato povabili na pogovore. »Mi razumemo, da je to stranka, ki ne deli takšnih vrednot, ki jih ima aktualna vlada, ko gre za vladavino prava in kršitev ustavnih načel, gre za liberalno stranko in pričakujem v tem tednu, da bodo pripravljene tudi na pogovor o tem, kakšne so možnosti, da ustavijo to denormalizacijo te države,« je dejal Erjavec, ki napoveduje, da bi nova vlada v primeru izvolitve dokončala mandat. Podpredsednik SMC-ja in predsednik državnega zbora Igor Zorčič pa je pred včerajšnjo sejo sveta stranke dejal, da Erjavčevo zagotovilo o delu nove vlade do konca mandata ne igra nobene vloge. Pred

odločitvijo SMC-ja za pogovore z Erjavcem in strankami KUL v stranki pričakujejo pogovore in povezovanje med opozicijskimi strankami, zlasti LMŠ-ja, SAB-a in DeSUS-a. Le tako bodo pokazale, da so zmožne preseči nesoglasja in »narcisizem majhnih razlik«, zaradi katerih je propadla prejšnja vlada, je poudaril. Za uspešnost konstruktivne nezaupnice je potrebnih najmanj 46 glasov poslancev, KUL-u tako primanjkuje vsaj trije glasovi.

Večina dostopnih cest zgrajena

Konzorcij podjetij Kolektor CPG in Euro-Asfalt je do ponedeljka zaključil 22 od skupno 24 dostopnih cest, po katerih bodo v času gradnje drugega tira prevažali gradbeni material, preostali cesti pa bodo končali do pogodbenega roka 28. februarja prihodnje leto, so sporočili iz Kolektorja. Po zagotovilih družbe gradbena dela na dostopnih cestah potekajo hitro, učinkovito in v skladu z najvišjimi standardi gradbene stroke. Družba 2TDK sicer še ni izbrala izvajalca za glavna gradbena dela na drugem tiru. Gradbinci, ki jim je bila priznana usposobljenost za gradnjo, imajo do 1. februarja 2021 čas za oddajo ponudb.

Polovica se je pripravljena cepiti

Polovica Slovencev se je pripravljena cepiti proti covidu-19 takoj, ko bo mogoče, je pokazala raziskava študentov Univerze v Mariboru, Sledilnika za covid-19 in Valicon. Dvajset odstotkov vprašanih je odgovorilo, da se namerava zagotovo cepiti, verjetno se jih bo cepilo 29,5 odstotka, 31 odstotkov se jih verjetno ne namerava cepiti, 19 odstotkov pa zagotovo ne. Petinpetdeset odstotkov sodelujočih v anketi tudi meni, da bi moralo biti cepljenje obvezno za zdravstvene delavce in zaposlene v domovih starejših občanov. Proti temu je 31 odstotkov vprašanih, 14 odstotkov pa o tem ni imelo mnenja. Skoraj deset odstotkov anketiranih je že bilo okuženih z novim koronavirusom, 82 odstotkov jih osebno pozna nekoga, ki je bil okužen, 36 odstotkov pozna osebo, ki je zaradi okužbe potrebovala zdravljenje v bolnišnici, 23 odstotkov pa tudi nekoga, ki je zaradi okužbe umrl. Pri podajanju informacij o cepljenju 61 odstotkov vprašanih zaupa mnenju strokovnjakov, 54 odstotkov strokovnim člankom in rezultatom raziskav, 46 odstotkov Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje. Najmanj (sedem odstotkov) jih zauja alternativnim razlagam

na družabnih omrežjih in znanjem, ki niso zaposleni v zdravstvu (deset odstotkov). Vladi pri tem zaupa ali popolnoma zaupa 21 odstotkov vprašanih, dnevnikom časopisom 26 odstotkov, poročilom na radiu ali televiziji pa 33 odstotkov vprašanih. Med ukrepi za zaježitev epidemije so vprašani kot najbolj močnega ukrepa ocenili omejitve gibanja na občino prebivališča (56 odstotkov) ter zaprtje vrtcev in šol (47 odstotkov). Spletno anketo so izvedli na reprezentativnem vzorcu 516 članov spletnega panela JazVem 21. in 22. decembra.

Pogreb Mojmirja Sepeta z vojaškimi častmi

Vlada je v torek na dopisni seji sklenila, da se za premrlega skladatelja Mojmirja Sepeta organizira pogreb z vojaškimi častmi. Velikan slovenske zabavne glasbe, skladatelj zabavne glasbe in dirigent, je v 91. letu starosti umrl na božični večer 24. decembra. Mojzes, kot je bil njegov vzdevek, je v zakladnico slovenskih zimzelenih melodij prispeval skladbe, kot so Poletna noč, Zemlja pleše, Brez besed, Med iskrenimi ljudmi, Malokdaj se srečava, S teboj, Pri di, dala ti bom cvet, Uspavanka za mrtve vagabunde, Ribič, ribič me je ujel, Ljubi, ljubi, ljubi ...

Slovenci v zamejstvu (779)

Tudi za mejami so Slovenci

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Mediji imamo pri obveščanju slovenske javnosti o bivanju in življenju Slovencev v sosednjih državah pomembno vlogo in za Gorenjski glas lahko trdim, da jo opravljamo odgovorno in profesionalno. Glavna vloga pri obveščanju Slovencev v Sloveniji o križih, težavah, uspehih in načrtih Slovencev v sosednjih državah pa je bila zaupana Radioteleviziji Slovenija. Kako ta medijska hiša opravlja svoje poslanstvo, je decembra ocenjevala tudi komisija za programske vsebine RTVS, namenjene Slovincem v sosednjih državah, ki je obiskala tudi uredništvo slovenskega programa avstrijske radiotelevizije ORF v Celovcu. S predstavniki komisije se je pogovarjala tudi ministrica za Slovence

v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch.

Za mnenje o medijski podobi Slovencev v sosednjih državah smo prosili prednika Komisije za programske vsebine RTVS, namenjene Slovincem v sosednjih državah, dr. Janka Malleja.

»Tendence, da bi slovenska vlada RTV Slovenija znižala finančne podpore, so skrb vzbujajoče tudi za Slovence v sosednjih državah. Omejevanju financ navedno sledi omejevanje programov. Podatki gledanosti in slišnosti RTVS o Slovincih v sosednjih državah že sedaj pričajo o maloštevilnem interesu,« ugotavlja dr. Malle. »Zadovoljen ugotavljam, da je v zadnjih desetih letih uspelo izboljšati vidljivost programov RTVS predvsem

v Avstriji, kjer je satelitska in kabelska pokritost boljša kot med Slovenci v Italiji, na Hrvaškem in na Madžarskem. Zavzemam se za to, da bi RTVS tudi Slovincem v sosednjih državah zagotovila dostop do svojih programov preko spletne aplikacije na mobilnih napravah, ki so dandanes nekaj povsem normalnega v moderni komunikacijski tehnologiji. Zagovarjam pozitivno in kvaliteto medijsko podobo o Slovincih zunaj Slovenije. Zato bi morali nameniti več pozornosti tankočutnejšemu obravnavanju te problematike kot integralnega dela medijske oskrbe v celotnem slovenskem kulturnem prostoru, ki presega meje slovenske države. Po potrebi bi bilo treba okrepiti dopisniško mrežo s prispevki uredništev

Dr. Janko Malle, dolgoletni tajnik Slovenske prosvetne zveze iz Celovca in predsednik Komisije za programske vsebine Radiotelevizije Slovenije, namenjene Slovincem v sosednjih državah

slovenskih medijev ali med Slovenci v sosednjih državah delujočih novinarjev. Tako bi v večji meri zagotovili avtentičnost in raznolikost delovanja Slovencev v sosednjih državah. Sinergije in novinarske kapacitete slovenskih medijev bi bilo treba povezati preko meja vseh petih držav, v katerih živimo Slovenci.

Tu se sprožajo potenciali slovenskega povezovanja na kulturnem in na drugih področjih ob meji ... Želim si, da ne bi poročali samo o politiki in njeni negativni konotaciji, ampak o projektih, ki Slovence v sosednjih državah izkazujejo kot uspešne promotorje celovitega kulturnega življenja.«

Po svetu

Bog daj zdravja!

Če bi se v začetku leta 2020 vprašali, katere so najvišje vrednote večine ljudi na planetu, bi jih bilo gotovo več. Če si enako vprašanje postavimo konec tega leta, pa je zagotovo najvišja vrednota človeštva zdravje ...

MIHA NAGLIČ

Najvišja vrednota

Ko sem bil mlad, so še živel ljudje, ki so bili mladi v prvi polovici 20. stoletja. To so bili ljudje, ki še niso cele dni strmeli v zaslone; najraje so bili obrnjeni drug k drugemu in se pogovarjali. V teh pogovorih so se dotaknili vsega mogočega, od vremenskih in vaških banalij do velikih vojnih tem. Ena pa je bila v teh razgovorih stalnica, ki se je ponavljala kar naprej, kot refren: želja, da bi bil mir in da bi bili zdravi! To večno željo sem slišal, nisem je pa razumel. Mlad in zdrav človek, ki ni doživel vojne, je pač ne more razumeti, čeprav je v svoji življenjski preproščini nadvse preprosta. Prej omenjeni ljudje, ki so preživel eno ali obe svetovni vojni, pa tega niso le načelno vedeli; to so z vsem svojim žitjem in bitjem tudi občutili. Vrh tega so bili že v letih, ko postaja človek v svojem zdravju načet ali celo bolan in v svojem vzdihovanju po zdravju hrepeni po časih, ko ga je bil še sam deležen. Zdaj sem v letih, ko to tudi sam že čutim in se zavedam, kaj to pomeni. Zdaj tudi razumem, zakaj se današnjim mladim zdiš star in čudaški, če

govoričiš o »bog-daj-zdravju«. Miru pa si niti starejši ne želimo več, ker smo ga od malega imeli. A to je neka-ko razumljivo ali vsaj razložljivo. Ne razumem pa in ne znam si razložiti dejstva, da je danes tako veliko ljudi, ki kar naprej nergajo in razlagajo, kako jim/nam gre slabo. Se sploh zavedajo, kaj govorijo?! Saj ne rečem, da ni nesreč in teh ali onih težav. Veliko je posameznikov s težko in nezavidljivo usodo. Ampak večini – roko na srce – gre več kot dobro. Kaj nam pa manjka?! Ko bi še živel mladeniči in mladenke iz prve polovice 20. stoletja, bi se našemu blagostanju gotovo ne mogli načuditi. Ne samo da imamo v izobilju vsega kupljivega (tega se je za denar zmeraj dalo dobiti); imamo tudi miru in zdravja! In ne zavedamo se, da je to podarjeno dobro, ki ga nimamo po naši zaslugi, in ga lahko tisti, ki ga je dal, že jutri vzame ... / Tako sem »meditiral« v eni od mojih davnih kolumn. Tu pa se vprašam, katera je naša najvišja vrednota danes, ob koncu leta 2020. Kot sociolog bi moral opraviti ustrezno anketo, a po mojem to niti ni potrebno. Poglejmo kar v romarske knjige na Brezjah, v katere romarji k Mariji Pomagaj vpisujejo svoje

prošnje. Te je že pred leti analiziral dr. Jože Dežman in iz njih razbral vrstni red brezjanskih vrednot. Največ ljudi prihaja zaradi zdravja, ljubezni in družinskih odnosov, manj zaradi vere kot take, še manj zaradi politike. Vrstni red po številu vpisov tistega, za kar prosijo: za zdravje, ljubezen, družino, prometno varnost, učenje, za delo, dom, srečno pot, pravico, včasih tudi za skupnost. Daleč največ prošenj je za zdravje in po mojem to ne velja le med Slovenci, ampak tudi drugje po svetu. Mir ni več v ospredju, predolgo ga že imamo. Kako dolgo še? Z minljivostjo zdravja pa se vsak od nas slej ko prej sooči tudi osebno, v svojem minljivem telesu. Torej: zdravje je bilo najvišja vrednota Slovencev in človeštva nasploh že pred pandemijo, sredi nje pa to velja še bolj.

Kaj pa zdravniki

»Spomnim se, da sem pred meseci slišal zdravniške reči, da nočejo ploskanja in ne želijo biti junaki. Želijo le, da jih država spoštuje in dobro plačuje, da jih ščiti pri tem, kar počnejo; tako bi dejansko morala ravnati v primeru vseh delavcev. Iz zdravnikov ne bi smeli ustvarjati nekih

domišljjskih bitij. Morali bi imeti le dobro delujoč protokol, po katerem bi bili zdravniki zaščiteni pred okužbami in dobro plačani, po katerem bi imeli možnost izbi-re, kako delati, ne pa da jih omejujejo z raznimi političnimi direktivami.« Tako je svoj pogled na aktualni položaj zdravnikov v svetu izrazil medicinski antropolog dr. Christos Lynteris, ki predava na univerzi v St. Andrewsu na Škotskem. Njegovo področje raziskovanja so epidemije in pandemije, zoonoze, kolonialna medicina in vizualni prikaz medicinskih tem.

Beethovnovno zdravje

Leto 2020 je bilo tudi v znamenju 250. obletnice rojstva dveh nemških genijev, filozofa Georga F. W. Hegla (1770–1831) in glasbenika Ludwiga van Beethovna (1770–1827). V življenju zadnjega je bilo tudi polno zdravstvenih zapletov. Trpel je zaradi pešanja sluha (in končno gluhot), nekateri zgodovinarji pa menijo, da tudi za bipolarno motnjo. Glušel je od svojega 26. leta, popolnoma gluha pa je bil od svojega 46. leta, a je kljub temu ustvarjal skoraj do konca in nam je za zgled tudi v tem oziru ...

Ti dve zdravstveni delavki v Etiopiji (2011) sta pripadnici množice anonimnih posameznikov, ki pomagajo vzdrževati javno zdravje širom sveta. / Foto: Wikipedia

Palača Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) v Ženevi je sedež svetovne zdravstvene birokracije, ki zna poskrbeti tudi za svojo blaginjo. / Foto: Wikipedia

To vrezanko (sgraffito) na čast Ludwigu van Beethovnu je ob 250. obletnici njegovega rojstva ustvaril mladi italijanski umetnik Giovanni Guida (1992). / Foto: Wikipedia

Nove knjige (569)

Mineštre, župe, čorbice

MIHA NAGLIČ

»Sreb, sreb, slurp, slurp, mljask, mljask. Mmm, kako juhica paše. Pogreje nas, nahrani in umiri, tako kot mamin objem. Pa tako skromna je, tiha in nevsiljiva, da jo kot večino pomembnih stvari v življenju komaj opazimo. Ta knjiga je v resnici posrečena vsakdanu. Izbor juh v njej je namenjen dnevnemu prehranjevanju vseh članov družine, od malih do velikih. Recepti so preprosti, prav vse sestavine so sezonske in jih najdemo na tržnici ali jih vzgojimo na vrtu, postopki niso ne vem kako zamudni, tako da lahko hitro nahranimo kruleče žledčke. Čeprav v gastronomskem svetu juhe ždijo neke na obrobju zaznavnega

polja, so s kuharskega vidika prav žlahtna disciplina. Veliko je rezanja in sekljanja, za začinjanje in razmerja potrebujemo občutek, ki nam ga video prikazi in knjige ne morejo dati, raznovrstne začimbe in druge sestavine kar kličejo po ustvarjanju, zaloge v hladilniku in shrambi pa po improvizaciji. Z juhami sem se pobratil že dolgo tega. Ko sem spoznal, da od knjig ne bo kaj dosti za življenje, sem začel kuhati za naročnike. In tako je še danes. Večkrat na teden pripravim kosilo za zaposlene v različnih podjetjih in vsakič je na jedilniku juha. Ne morem ravno reči, da sem zaradi tega najbolj priljubljen človek na svetu, a čorbice in mineštre so se nekako le prikupile jedcem.

Meni pa so se začeli v računalniku nabirati recepti in zaznamki, kako sem skuhal juhe, ki so bile uporabni-kom vseč. Knjiga se je tako kuhala in cmarila šest let, če preverim datum zapisa prve datoteke. Z oblikovalko Anjo Delbello in urednico Katjo Jenčič pa smo jo spravili do tiskarne veliko hitreje. Eno leto sem Anji pošiljal pisma s pripetimi recepti, Katja pa je v dobrem mesecu najprej z rdečim, nato pa še z modrim kulijem vsebinsko ukrotila in pravopisno uredila gradivo. Mineštre, župe in čorbice mor-da ne bodo uspešnica. Zgodba je preveč preprosta, da bi

postala množično priljubljena. Za tiste domove, v katere bo knjiga le zašla, pa si želim, da najde svoje mesto v kuhinji. Če sem se v teh letih kuharskega praktiku-ma kaj naučil, je to védenje, da nam je v resnici najbolj všeč preprosta hrana. In to je velika odlika juh. Sreč-no!» (str. 6–7)

Kulinarični raziskovalec in publicist Klemen Košir nas je že pred leti prijetno presenetil s prelepo knjigo o plavi ribi (Plava, 2015). Zdaj pa še s knjigo o juhah za vsakdan. Zelo uporabna knjiga za leto 2021. Da bi bilo bolj zdravo od 2020, ki se pravkar izteka ...

Klemen Košir, Mineštre, župe, čorbice, Juhe za vsakdan, samozaložba, 2020, 240 strani

Kultura

Ko delaš predstavo, je vedno zdaj

Vesna Jevnikar

Vesna Jevnikar je v zadnjih letih v Prešernovem gledališču oblikovala niz izstopajočih igralskih stvaritev. V minuli sezoni je navdušila v vlogi Helene Alving v drami Strahovi Henrika Ibsena v režiji Igorja Vuka Torbice, za katero je prejela nagrado julija.

IGOR KAVČIČ

Skoraj leto dni bo, odkar ste zadnjič v osnovni postavi drame Strahovi stopili na oder Prešernovega gledališča v vlogi Helene Alving. Kako daleč so za vas Strahovi? V tem letu se je namreč zgodilo marsikaj...

Včasih so bila leta precej krajša, kot je letošnje s pandemijo in vsem, kar se ob tem dogaja. Imam občutek, kot da se je čas raztegnil v neskončnost in so Strahovi res postali strahovi. Upam, da se kot predstava še niso zaključili, saj si vsi želimo, da bi ta spet oživila, ko se bodo stvari uredile. Žal smo doživeli tragični smrti igralskega kolega Petra Musevskega in režiserja Igorja Vuka Torbice. Predstavo smo obnovili, namesto Petra je vstopil Matjaž Tribušon in pozno poleti smo Strahove znova odigrali, gostovanje v tekmovalnem programu Borštnikovega srečanja, ki je bilo odpovedano, pa je odpadlo.

Tako me od premiere naprej spremlja sladko-grenak občutek. Vsakič so se pojavile neke negativne zunanje okoliščine, kot da bi res izpustili strahove iz omare. Ali kot reče Alvingova: »Kot, da je moje življenje omara, v katero sem leta in leta spravljala okostnjake, ki so zdaj nanekrat planili ven.«

Govoriva o grenkobi in sladkosti odlične predstave ...

Strahove smo naredili zelo natančno do zadnjega detajla. Že med študijem – v gledališču so vzporedno potekale vaje za dve predstavi, zato smo vadili v dvorani na Primorskem – so bile ob zahtevnih tehničnih okoliščinah vseskozi neke zunanje zadrege. V ekipi pa je potekal močan tok, ki se kot reka ulije in podira pregrade, kar se je potem poznalo tudi v predstavi. Režiser nas je odlično vodil in nam igralcem puščal ogromno igralske svobode. Igor je bil človek z resnično veliko karizmo in Strahovi so ena tistih predstav, za katere rečem, da me je življenje nagradilo, da sem smela biti zraven.

Koliko je odvisno od celotne ekipe, da igralec lahko naredi presežek v svoji vlogi?

Dobra klima v ekipi je zelo pomembna, a ta ne uspe vedno. Tako kot vsak teden kuhaš govejo juho, pa je en teden dobra, drugi pa ne.

Vesna Jevnikar je letošnja dobitnica nagrade julija. / Foto: Primož Pičulin

Po istem receptu ...

In z istim kuharjem v istem loncu. Nisem še razrešila skrivnosti, kako ista ekipa v nekem trenutku deluje, kot smo mi v Strahovih – kot dobro namazan stroj, kjer ni zrna peska med kolesjem, kdaj pa ne gre in ne gre. Tudi zato je gledališče tako magično, ker je odvisno od pravega trenutka. Znana je krilatica, da je treba življenje živeti zdaj – ko v gledališču delaš predstavo, je vedno zdaj. Pri Strahovih smo očitno ujeli ta pravi trenutek.

Ko smo izvedeli, da bomo predstavo igrali za steklom in z mikrofoni, sem imela pomisleke, saj tehnike ne maram preveč, a sem v nekem trenutku vse to obrnila sebi v prid. Mikrofon mi je omogočal, da sem lahko govorila bolj intimno in tiho, kar je v gledališču redkost.

To se vidi tudi v vaši igri, nagrajeni z julijo. Da je vloga Helene Alving eden od vrhuncev vašega igralskega ustvarjanja in hkrati eden izmed presežkov igralskih vlog kranjskega gledališča, preberemo v obrazložitvi k nagradi. Je bil študij vloge v čem poseben?

Moram reči, da ne, kar pa me je presenetilo. Gospa Alvingova je sicer daleč od Vesne Jevnikar, ampak skupaj z režiserjem mi je uspelo najti neke vrste transfer, kot bi rekli v gledališkem žargonu, in sem znala nekaj svojega vnesti v lik, v dušo te ženske. Že od vsega začetka sem jo videla kot nemočno in razočarano žensko, ki je v imenu nečesa zunanje ga celo življenje sebe postavljala na drugo mesto – da je treba biti spodoben, vse v

družini mora navzven delovati. Alvingova si je enkrat samkrat dovolila biti taka, kot je. Še takrat je bila s strani pastorja zavrnjena, a je vseeno vztrajala v svoji družbeni vlogi. Vseskozi sem se spraševala, kakšne posledice mora to pustiti v človeku. Ugotovila sem, da človek velikokrat v življenju neke stvari počne samo zato, da jih pač počne, in o tem ne razmišlja več. Vrh drame je, ko se ona zave, da gre ponovno na isto kolo, in zato sestopi. To se mi zdi izjemna moč te ženske, da si drzne na koncu biti ona sama – ne glede na posledice. Kar je v življenju največkrat najtežje, saj nas je vedno znova strah posledic.

Koliko vloge v gledališču odsevajo v siceršnjem življenju igralke? Najbrž ne bi bilo slabo, da bi vsi imeli priložnost »odigrati« nekaj takih vlog.

V psihiatriji niso zastoj ugotovili, da psihodrama pomaga pri duševnih težavah. Igra te enostavno prisili razmišljati izven svojega siceršnjega okvira, svojega karakterja in dopušča tudi drugačne interpretacije. V življenju stvari vedno dojemaš in sprejemaš, kot jih sam vidiš, pri igranju posameznih likov pa ni tako. To včasih prinaša katarzo. V tem smislu mi je predstava ogromno dala. Ljudje, ki me malo bolj poznajo, so rekli: Vesna tole je pa In sem jim odvrnila: Ja, to je vloga zame. Mene je recimo ta strah Alvingove močno prežljal v smislu strahov, ki jih poznamo in nas spremljajo celotno življenje.

Mar igralec vsakih toliko let potrebuje take, recimo

močne vloge, kot so bile poleg Helene Alving tudi Vera v predstavi Pred upokojitvijo, Alojzija Beauvier v Dvomu, mama v Lep dan za umret?

Niti ne. Tu v Kranju sem res že zelo dolgo in vsaj vsako drugo sezono dobim eno od takih možnosti. To je za igralca zelo pomembno. Je pa res, da je predpogoj za dobro vlogo, da stojiš na odru. Ko sem se peljala na intervju, sem razmišljala o posledicah letošnjega leta, ko smo bili z nekaj izjemami in zaradi ukrepov z napol praznimi dvoranami velik del leta brez predstav. Imeli smo vaje in delo na Zomumu, a to ni to. Za igro na odru pred publiko potrebuješ igralsko kondicijo, tako kot športnik v svoji disciplini. Tu gre zahvala vodstvu gledališča, da nam daje različne možnosti za ohranjanje kondicije.

Priložnosti v Prešernovem gledališču omogoča tudi majhen igralski ansambel, saj ste igralci zasedeni v treh četrtinah predstav v sezoni.

Kar je vsekakor prednost. V Kranju se odlično počutim, pogoji dela so dobri, predvsem pa je repertoar ta, ki mi je blizu. Včasih sicer slišimo kakšen očitek o prezahtevnih predstavah, da bi ljudje želeli kaj lažjega. Mislim, da je to lažje v glavnem dosegljivo na trgu. Glede na to, da smo občinsko gledališče, je prav, da gledalcem ponudimo tudi tisto, kar na trgu finančno ne bi preživelo. Glede na to, da občina podpira gledališče pa tudi Teden slovenske drame, ne bi bilo prav, da bi zdaj obrnili ploščo. Seveda vsako leto naredimo tudi kakšno bolj

komunikativno predstavo, kar ni nič narobe. Vedno pa je na prvem mestu kvaliteta.

Tudi predstava KONS: Novi časi, ki tako rekoč čaka na uprizoritev pred publiko, bo drugačna, posebna.

Predstava je že od vsega začetka nastajala v izrednih razmerah. Vsakič, ko smo začeli, se je nekaj zaprlo. Ko sem v branje dobila »kolaž« Kosovela, ki sta ga sestavila Žiga Divjak in Katarina Morano, sem bila navdušena. Kosovela sem seveda že brala, nisem pa ga poznala in prebrala tako kot tokrat. Moja prva fascinacija je bila, kako je možno, da gre za tako velik opus, kot drugo pa, kako dobro sta skozi njegove besede in pesmi zaznala pesnikov duh in mojstrsko sestavila priredbo za oder. Žiga je dejal – in še kako ima prav – da je po Cankarju, ki smo ga z njim delali v predstavi Ob zori, Kosovel logično nadaljevanje. Ko smo to gmo to teksta vsaj približno obvladali, smo se že med seboj pogovarjali s Kosovelovimi stavki. Kadar smo hoteli komentirati neko situacijo v aktualni družbi, se je našel verz, ki je perfektno označil to, o čemer je bilo govora. Pri Kosovelu gre predvsem za človeka in ta je v naši predstavi razgaljen do kosti. Res zadene.

Vrniva se k juliji in igralskim nagradam nasploh. Kaj te pomenijo umetniku?

Vsaka nagrada te poboža in ti da en lep občutek, da nekaj delaš prav in dobro. Dejstvo je, da umetnost ni matematika, v umetnosti so stvari subjektivne, in če se zgodi, da se posamične subjektivnosti seštejejo v dovolj velik kupček, pride do nagrade. Mnogokrat se zgodi tudi, da si mogoče naredil odlično vlogo, pa gre ta mimo širše javnosti. Verjetno spet velja tisto o pravi vlogi v pravem trenutku na pravem mestu. Zame je še vedno največja nagrada to, da lahko že več kot trideset let delam, kar me še vedno veseli in kar imam neskončno rada. To je nagrada življenja, vse druge pa so seveda moji bombončki in pridejo takrat, ko najbolj dvomim o sebi. Vesela sem, da se je pred leti ustanovila nagrada julija, da pri njej sodelujeta gledališče in Gorenjski glas, predvsem pa, da glasuje naša publika. Zanj igramo in zanj obstajamo.

»Zame je še vedno največja nagrada to, da lahko že več kot trideset let delam, kar me še vedno veseli in kar imam neskončno rada. To je nagrada življenja, vse druge pa so seveda moji bombončki in pridejo takrat, ko najbolj dvomim o sebi.«

Pogovor

Rada delim to priznanje

Zvonka
Pretnar

Zvonka Pretnar je prejela naziv častne občanke občine Tržič za dolgoletni in dolgoročni prispevek k živosti, razvoju in napredku tržiškega prostora. S svojim delovanjem v lokalni skupnosti pušča trajen pečat na številnih družbenih področjih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ob nedavnem občinskem prazniku so vas imenovali za častno občanko občine Tržič. Zagotovo je dobiti priznanje v domačem okolju posebna čast. Kako ste strnili misli ob imenovanju?

Res je dobiti v domačem okolju tako priznanje čast, čeprav se ob tem počutim tudi nekoliko nelagodno. Zelo dobro se mi zdi, da predlagatelj imenovanja dosega izjemne rezultate na svojih področjih in ker je bil sklep o priznanju na seji občinskega sveta sprejet so glasno. Vsega, kar je bilo povedano ob izročitvi priznanja, ne bi bilo, če ne bi imela v vseh obdobjih in na vseh področjih izredno delavnih in ustvarjalnih sodelavcev. Rada delim z njimi to priznanje.

**Z bratom dvojčkom Tone-
tom sta se rodila 9. avgusta
leta 1945 v Ljubljani v pod-
jetniški rodbini, ki je žive-
la Za Mošenikom v Tržiču.
Kakšni so vaši prvi spomini
na otroštvo, na domači kraj?**

Spomini na otroštvo so lepi, starša sta bila zelo enotna v vzgoji, čeprav mi je oče večkrat pogledal skozi prste. Takrat je voda tekla za hišo, pred hišo in še Mošenik je bil blizu. Ob vodi je bilo tudi naše igrišče. Poleti smo čez Mošenik naredili iz kamnov jez in se za je-
zom kopali, čeprav je bila voda zelo mrzla tudi poleti. Vedno se je našel kakšen so-
sed, ki nas je spodil iz vode. Igrače so bile takrat odslu-
ženi lonci, veje, palice, kamni in še kaj podobnega. Tudi doma smo se igrali, mama se je igrala z nama z bratom, oče pa je navadno bral časopi-
s. Pozimi smo se sankali na Cenovem, kjer je danes zdravstveni dom, in z Zalega Rovta. Včasih smo zgredi-
šili mostiček čez Mošenik in se znašli v vodi. Starši se niso jezili, vendar smo morali biti doma, dokler se niso posušili čevlji in »špichoze«. Ko smo bili večji, smo igrali različne igre, starši so prišli na predstave, plačali vstopni-
no, za kar smo si privoščili kakšne sladkarije v slašči-
čarni.

**V domači hiši Za Mošeni-
kom živite še danes. Kakšen
je Tržič danes v vaših očeh?**

Tržič kot kraj, kjer živim, je bil v mojem otroštvu skupnost, kjer so bili ljudje znanci, prijatelji, vsi so o

Častna občanka Zvonka Pretnar ob prejemu priznanja / Foto: Igor Šober

vseh vse vedeli, si pomagali, se tudi prepirali. Podobno je bilo tudi pri otrocih – ni bilo razlik, kaj so domači, kje so zaposleni in podobno. Cestar je vsako nedeljo jutraj opral Trg svobode in »ta uscano gaso«. Danes je Tržič skupek stavb, ulic in posameznikov, preveč je neosoben.

V zadnjem obdobju svoje delovanje precej usmerjate v skrb za starejše. Vodite Društvo upokojencev Tržič, s Knjižnico dr. Toneta Pretnarja prirejate literarne Besedarije, v sodelovanju z OŠ Bistrica organizirate projekt računalniškega opismenjevanja starejših, z Združenjem šoferjev in avtomehani-
kov pa tečaje varne vožnje za starejše. Ste tudi predsednica sveta Doma Petra Uzarja Tržič. Kakšen je po vašem mnenju položaj in predvsem odnos do starejših v naši družbi?

Če gledamo različne televizijske oddaje in beremo bolj rumeni tisk, ne smemo biti stari, temveč mladi in fit. Do pandemije covid-19 smo bili starejši boj na robu družbe. Država že dvajset let pripravlja zakon o dolgotrajni oskrbi, a ga še vedno ni. Nepremišljeni ukrepi pospešujejo umiranje starejših za to virusno boleznijo. Lokalna skupnost lahko le delno vpliva na položaj starejših. Vse preveč se tako

država kot lokalna skupnost zanašata na prostovoljce, kar jim je tudi alibi za neukrepanje.

**Tudi vaša poklicna pot je bila
dinamična, med drugim ste
bili od leta 1988 do oktobra
1999 ravnateljica Zavoda za
kulturo in izobraževanje Tr-
žič. Zavod je bil nosilec pro-
fesionalne kulture v Tržiču
in je bil tedaj sestavljen iz
treh enot: muzeja, knjižni-
ce in ljudske univerze. Kate-**

te tovarne propadle, nastavki za muzej so ostali in Tržiški muzej jih zelo uspešno nadgrajuje.

**Ste pobudnica in idejna vod-
ja pogovornih večerov v Kur-
nikovi hiši z naslovom De-
diščina v hiši dediščine. Za-
kaj je skozi vaš pogled tako
pomembno, da dobrine,
podedovane iz preteklosti,
skrbno čuvamo?**

Dobrine iz preteklosti kažejo na ustvarjalnost na-

**Zvonko Pretnar so za častno občanko predlagali
Vladimir Ovsenek, podpredsednik Društva
upokojencev Tržič, Jana Babšek, direktorica Tržiškega
muzeja, Marinka Kenk Tomazin, direktorica
Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Tržič, Urban Bole, v.
d. direktorja Doma Petra Uzarja Tržič, Dina Pintarič,
v. d. ravnateljice OŠ Bistrica, dr. Miran Hladnik,
prejemnik Pretnarjeve nagrade, Ivo Stropnik,
predsednik Velenjske knjižne fundacije in ustanovitelj
Mednarodne Pretnarjeve nagrade, Jože Rihtar, Hiša
mineralov Muzeja Velenje, Janez Kikel, občan občine
Tržič, in Tine Tomazin, častni občan občine Tržič.**

**ri so bili največji dosežki tiste-
ga časa, ki so pustili sledi
vse do današnjih dni?**

Obdobje mojega ravnanja ima dva poudarka: informatizacija muzeja, knjižnice in ljudske univerze ter na pobudo in ob pomoči takratnega direktorja Peka gospoda Grašiča povezovanje čevljarskih tovarn za financiranje čevljarskega muzeja v Tržiču. Žal so

ših prednikov in so še vedno uporabljane v našem obdobju, čeprav se spreminjajo moda, tehnologija, materiali in podobno. Čevlji je bil obuvalo pred recimo tisoč leti in je tudi danes, razlika je le v tem, kako in iz kakšnih materialov je narejen. Podobno je tudi z nesnovno dediščino. Vedno je na neki način prisotna tudi danes, zato je prav, da jo poznamo.

Trajni pečat puščate na številnih družbenih področjih, poleg že omenjenih na področju založništva in uredništva, razvoja bralne kulture, izobraževanja za mlade in odrasle, povezovanja Tržiča s pobratenim mestom Ste Marie aux Mines, članstva v občinskem svetu Občine Tržič, (so)organizacije Mednarodne razstave mineralov in fosilov ... Od kod ta vaša moč, zanos delati ves čas v dobro tržiških ljudi, Tržiča?

Vedno je bil kdo, ki me je, recimo, porinil v določeno dejavnost. Za delo v Zavodu za kulturo in izobraževanje je bil zaslužen prof. Edo Roblek, v delo v Društvu prijateljev mineralov in fosilov me je prepričal gospod Mirko Majer, čeprav ne zbiram ne mineralov ne fosilov, v Društvo upokojencev me je pritegnil gospod Karel Štucin, v Združenje šoferjev in avtomehani-
kov gospa Nuša Hafner. Ko si enkrat noter, je treba tudi kaj narediti. Nikoli nisem tega dojemala kot nekaj izjemnega.

**Leta 2013 ste Knjižnici dr.
Toneta Pretnarja podari-
li bratovo osebno knjižno
zbirko. Žal že pokojni dr.
Tone Pretnar (1945–1992)
je bil profesor, literarni zgo-
dovinar, raziskovalec, lite-
rarni kritik, verzolog, polo-
nist, prevajalec, pesnik, gra-
foman, poliglota. Letos mine-
va 75 let od vajinega rojstva,
v Tržiču ponosno povedo, da
je to tudi Pretnarjevo leto. S
Tonetom sta bila zelo pove-
zana ...**

Spominov na brata je veliko, od otroških let, ko sva se velikokrat tudi stepala, prek šolskih let in tudi kasneje. Ko je bil na fakulteti, je, če je le imel denar, kupoval knjige. Ker je veliko lektoriral, je tudi precej kupoval knjige, posebej v antikvariatu. Mama je vedno govorila, da nas bodo knjige pregnale iz hiše, oče pa ga je vedno zagovarjal. Navadno je poleg knjig kupil tudi za mamo kakšno ruto ali šal. Nekoč se je odločil, da ji bo kupil blago za obleko. Ker ni vedel, koliko metrov blaga je treba, je rekel, naj ga bo za enega slo-
na. To je povedal tudi doma in mama je rekla: »Pa si le uganil.«

**Tone se je s Tržičani vedno
pogovarjal po tržiško. Kaj pa
vi?**

Če se le da, tudi.

»Tržič kot kraj, kjer živim, je bil v mojem otroštvu skupnost, kjer so bili ljudje znanci, prijatelji, vsi so o vseh vse vedeli, si pomagali, se tudi prepirali. Podobno je bilo tudi pri otrocih – ni bilo razlik, kaj so domači, kje so zaposleni in podobno.«

Humor

Ne čivkata, raje žvrgolita

Aljana Primožič Fridauer in Milan Fridauer - Fredi

To čudno leto se končno izteka. Ko se spominjam vsega, česar se ne želim nikoli več spomniti, mi v branje iz Gruškovca v Haložah »prileti« knjiga aforizmov Milana Fridauerja - Fredija. Skupaj (no, nekje v ozadju) se nam z njegovo Aljano Primožič Fridauer vsak petek oglasita tudi v Gorenjskem glasu. In smo jih rekli »ene par«, tako za dobro voljo in s Fredijevimi aforizmi tudi v razmislek.

IGOR KAVČIČ

Kako kaj kaže letošnji koledar v Gruškovcu? Bo končno že zmanjkalo števil in bo konec tega čudnega leta ali nič ne kaže na to?

Številke na koledarju pridno izginjajo. Še bolj pa one na bančnem računu. Upa va, da bo prej zmanjkalo prvih ...

Velika sreča pa je, da nekateri kljub težkim časom znate obdržati smisel za humor. Je skrivnost v kakšni možganski vijugi več, kot jo imamo povprečni ljudje, je treba imeti srečo in najti čarobno svetilko z duhovitim duhom? Med ljudmi se šušlja, da ena coprnija že mora biti tam gor takoj za tistim velikim ovinkom na 113 a.

Aljana: Delček smisla za humor je verjetno bil položen že v zibko. Košček namontiran – in skozi življenje mutiran – v gene.

Samo osel gre le enkrat na sladoled.

Fredi: Nekaj je zagotovo tudi sreče, prevelike škode pa tudi ni, če pameti nimaš zaprte v sivi celici samici.

Aljana: Tako, da se za tistim ovinkom na 113a ne skriva čisto nobena čarovnija.

Fredi: Občasno samo ene coprnice zoprni ...

Sreča je tudi, da si drugi v branje lahko vzamemo zbirko Fredijevih aforizmov. Hitler izračun pove, da pisec že trideset let v povprečju napiše vsaj dva aforizma na dan. Menda je vseh že več kot dvajset tisoč. Kako jih je mogoče izbrati »le« 1500 in jih izdati v jubilejno, deseto knjigo? Ko na Gorenjskem vstopimo v tako »skladišče«, po navadi rečemo: »Tle maš, zdej se pa znajd'!«

Fredi: Nič vam, novinarjem, tako ljubega »menda«! Jih je po mojih urejenih statistikah že več kot 22 tisoč.

Kdor išče, se ne znajde.

Aljana: Ker sem sama tako »pedantna«, da bi že pri izbiranju izmed 220 naredila sračje gnezdo, me pri izbiranju za knjigo ni spustil niti blizu. Sama sem prispevala 48 ilustrativnih karikatur.

Fredi: Sem pa zato jaz delo opravil natančno. Kar je seveda zahtevalo svoj čas. In

Foto: osebni arhiv

V haloškem raju: Aljana Primožič Fridauer in Milan Fridauer - Fredi v klasični pozi

ker sem v tem času bil delno oproščen nekaterih gospodinjstvih opravil, sem izbor opravljal toliko bolj poglobljeno. Zato je ta čas skozi pomivalno korito steklo kar nekaj vode, v kateri se

Človeku, ki je skušal iti z glavo skozi zid, piše to že na čelu.

niso zmočile moje ročice, ki v normalnih razmerah tam večkrat na dan trenirajo za olimpijsko disciplino pomivanja posode ...

Aljana, si predstavljate, da bi Fredijeve aforizme lahko tako hitro risali? Predvidevam, da kdaj tudi v obeh smereh združujeta moči – eden drugemu pomagata pri idejah. Ampak kdo odloča o miru, kadar sta »v vojni« beseda in risba?

Aljana: Če gre zgolj za nesporazum, ga rešiva že z dogovorom. Ena govori, drugi pritrujuče kima.

Kmete bi kap, če bi vedeli, koliko ljudi je prišlo do kruha z mlatenjem prazne slame.

Fredi: Ko pride do vojne, pa brez orožja žal ne gre. In ker je Aljana od moje mame podedovala velikokalibrski kuhinjski valjar, za katerega

nimam protiorožja, je zmagovalec vnaprej znan.

Aljana: Mu pa vsakič pustim vsaj nekaj dostojanstva v obliki tolažbe, da popuščajo pametnejši.

Česa Gorenjci nimamo, kar Haložani imajo?

Aljana: Prelepe vinorodne griče s posledično odličnim vinčkom.

Fredi: Karikaturistko Aljano, ki ste jo imeli, a smo vam jo Haložani (no, samo eden) oteli. Dalo bi se pa vprašanje zastaviti tudi drugače: česa Haložani nimajo, kar Gorenjci imate? Odgovor: vsega tistega, česar jim Gorenjci niti posoditi niste hoteli ...

Pred volitvami imajo izreden posluh, po volitvah bi politiki potrebovali slušne aparate.

Celo na Gorenjsko je pričurljala vest, da sta nadvse zgledna državljana, kar se tiče spoštovanja vladnih ukrepov v boju proti koronavirusu. Menda se vedno, kadar predolgo izpred hiše gledata proti hrvaški strani, potem prostovoljno odpravita v nekajurno karanteno. A to drži?

Fredi: Samo deloma. Res je, da sva zgledna državljana, s karanteno pa ni čisto tako.

Aljana: Drži. Fredi bi sicer z največjim veseljem šel dnevno v nekajurno – z razkužili na slivovi in podobnih osnovah – bogato založeno kletno karanteno, a mu tega, preventivno, ne dovolim. Sama sem pa tako

Slovenci potrebujemo več zavesti in manj zavisti.

ali tako (po Fredijevo) križanec med kaktusom, bodočo nežo in koprivo. Kar je nepremagljiva kombinacija celo za korono.

V letošnjem letu je čivkanje postalo pravi modni hit, kakšnih čivkov (tvitov) je največ slišati v Gruškovcu?

Aljana: Očitno vrabčki na gorenjskih strehah še nič ne čivkajo, da v Gruškovcu ne tvitamo. A saj tudi na našem dvorišču v tem letnem času ptički ne čivkajo, saj »šparajo« energijo in se raje posvečajo kljuvanju lojnih pogač in sončničnih semen.

Adam je ugriznil v najbolj kislo jabolko v zgodovini.

Fredi: Jaz sem pa po 23 letih Aljaninega kokodajsanja tudi že pogruntal, da je bolj imeti zaprt kakor strt kljun. Zato raje še pisnem ne.

Pri desetih sem nehal verjeti v Božička, v božičnico pa že po petih letih službe.

V državnem zboru imamo precej raznoliko ponudbo poslank in poslancev, od Šarca do Lisca, ta je Lep, oni Plemeniti, eden je Medved, drugi Merjasec, če je poslanka Furman in njen sosed Žnidar, je tu tudi Kramar, v prvi vrsti Krivec v zadnji pa Sluga, lahko je le Kepa ali celo Divjak in Mirnik hkrati, za nočno luč pa se Mesec na nebu klati. A jim vseeno ne gre vedno najbolje od rok in glave. Kdo še manjka, da bi bilo za vse bolje?

Fredi: Jezus Kristus, tam notri pa še sam Jezus Kristus z vsemi svojimi čudeži ne bi mogel ničesar spremeniti na bolje.

Ko imaš v ognju več želez, ne smeš biti lesen.

Aljana: Mogoče bi pa uspelo kakšnemu Zlodeju ...?

Še zadnje vprašanje – sprašujem na skrivaj, saj ni treba, da kdo izve. Sam sem sicer že več deset let prepričan (a vsi ne delijo tega mnenja), da je letnik 1966 najboljši letnik ... Ne vem od kod, ampak zdi se mi, da se strinjata z menoj, zato na tem mestu računam na vajino pomoč.

Fredi: Sam – tudi letnik '66 – se s tem absolutno strinjam. A ker se moja najpametnejša nadpolovica z mano v ničemer ne strinja, odgovarjam na skrivaj. Zato prosim, da to ostane med nama.

Na mojem nagrobniku bo pisalo: »Čeprav je v življenju najraje počival, se mu k večnemu počitku ni mudilo.«

Aljana: Pa kaj še. Naj cela Gorenjska do Tokia izve, da je letnik '66 najboljši! Sem bila pravkar stara 66 ...

Aha, še nekaj: kako bi si narisala oziroma napisala leto 2021?

Ker sva celo leto pridno risala in pisala, imava danes »fraj«! Zato si naj kar vsak bralec nariše in napiše leto 2021 po svojih željah in predstavah ...

Fredi: »Ko pride do vojne, pa brez orožja žal ne gre. In ker je Aljana od moje mame podedovala velikokalibrski kuhinjski valjar, za katerega nimam protiorožja, je zmagovalec vnaprej znan.« Aljana: »Mu pa vsakič pustim vsaj nekaj dostojanstva v obliki tolažbe, da popuščajo pametnejši.«

Epidemija

Koronavirus in mi

DAVOR TAVČAR

Izredno počasno vračanje delovne kondicije mi nadenja živce. Precej znancev dela v industriji srečanj in ni mi jasno, kako bodo ti ljudje sploh preživel. Glasbeniki, igralci, ozvočevalci, lučkarji in drugi so ostali brez možnosti zaslužka. In to že od marca!

Pri meni pa je problem ravno obraten – naročil imam veliko, delati pa ne morem. Imava nekaj

prihrankov, vendar to ne bo zadoščalo za dlje časa. Če se mi stanje v kratkem ne popravi, bo težko!

Ponedeljkovo jutro, 24. dan izolacije, se je začelo z direndajem v predsobi. »Ne moreš si zavezati čevlja, če imaš pa peto še zunaj!« je Špela glasno učila Štirko. Itak se je vezalka zafecljala, zato je rešila situacijo s supergami na ježke. Dvojka ju je ravno še do časa odpravila na pešbus. Sama je v devetem razredu in je po petkovem tvitu skupaj s celo generacijo ponovno doma. Zatenjajo »šolanje od doma«.

»Nekje moram stauhat Moliera in Karlovska, rabita punc in domače branje.« Špela je že v svojem elementu. Crklja nas tako, da prevzame naše skrbi nase. To sicer ni prav, je pa že prepozno, saj smo se vsi razvadili in se zanašamo nanjo.

»Grem trenirat!« sem povedal in odšel nadstropje nižje, v pisarno. Moram se čim prej spraviti v staro kondicijo, sem v glavi ponavljal mantro med preobnavljanjem in zaganjanjem tekalne steze. Po operaciji zamašene arterije mi ne dela limfni obtok. Če dolgo sedim, me začne noga nevzdržno boleti, gleženj pa mi zateče na velikost manjše buče. Rešitev je ta, da delam med hojo. Stezo nastavim na tri kilometre na uro, se cel »šiht« sprehajam

in zraven programiram. Tako delam zadnji dve leti. Na ta račun sem dobil kondicijo za hojo in mišice. Enajst kilogramov mase, ki sem jo izgubil v prvih dveh tednih po okužbi, je šlo iz teh mišic.

Stopil sem na stezo in hodil. Poklikal sem e-pošto in odgovoril na nekaj nujnih sporočil. Prsti še vedno ne ubogajo in s tipkanjem sem se zamudil bistveno dlje, kot bi si želel. Po desetih minutah sta me na lepem oblila vročina in znoj. Zmanjkalo mi je moči in moral sem sedeti, ker bi sicer padel. Ne bo šlo. Razočaran sam nad sabo sem si z brisačo pivnal znoj z glave. Ja, saj vem. Zdravnik je predpisal počitek. Ampak ni pa dal recepta za dohodke, in če ne delam, ne bo denarja. Od česa bomo živeli? Zelo težko sprejemam tako hiter prehod iz totalno fit, v kondicijo crknjenega konja. Tole res ubija moj moški ego.

Preoblekel sem se v suha oblačila in se počasi vrnil v stanovanje. Špela me je samo pogledala. »Ah daj no, ne sekiraj se, saj bo!«

»Šur, samo še na prano se navadimo pa fotocelice si damo vsadit na glavo!« sem bil zajedljiv.

»Daj mir, pojdi malo ležat, boš žel!«

Ker ima žena vedno prav, sem jo ubogal. Nisem se vdal v usodo, se pa vedno bolj zavedam, da bo tole šlo po

izredno majhnih korakih. Kašljati sem nehal. Tudi apetit se mi je vrnil. Le energije imam obupno malo. Pa določene reči imajo zelo smešen okus.

Špela je čez dan izjemno aktivna. Ukvarja se z otroki, pripravlja hrano in počasi nabira kondicijo. Intenzivno se vrača v svojo vlogo »full-time« mame.

Zavist me je zbrcala iz postelje. »Grem malo hodit!« sem si zavezal čevlje.

Hodil sem gor in dol po dvorišču, po 25 metrov v eno stran. Še vedno sva v izolaciji in meja naše parcele je trenutno najin celotni fizični svet.

»Vse je v glavi!« me je Špela nekoč naučila. Z močno voljo se doseže vse. Špela je vztrajna in zlepa ne odneha, ko se nečesa loti. To njeno lastnost ji močno zavidam in ta zavist mi je vlivala voljo. Vztrajal sem pri hoji po dvorišču gor in dol. Zastavil sem si štirideset ponovitev, nazadnje pa zmogel samo trideset. Tisoč petsto metrov! Pa jutranjih petsto na stezi. Tale bitka bo še dolga!

Špela je uspešno organizirala dostavo knjig za Enko in Dvojko in je počivala ob knjigi. Sam sem se lotil treninga na računalniku in premaknil mejo za novih pet minut! Zaspala sva objeta.

V torek po pouku je Špela ugotovila, da sta mulca

pozabila na nekaj obveznosti. Zato je ukrepala po švedskem principu permisivne vzgoje. Otroku dovoliš, da na lastni koži občuti posledice svojega ravnanja. Te so bile v konkretnem primeru zaplemba tablice, pametnega telefona in prepovedan dostop do računalnika. Za dobro mero pa še sedenje za kuhinjsko mizo z odprtim zvezkom ob prijetni glasbi do konca odprtega materinega vokala. Na koncu so bili vsi trije pošteno utrujeni, saj imata mulca vztrajnost po mami.

Cel dan sva oba pretiravala. Sam sem po dvorišču že dopoldan v dveh rundah prehodil tri kilometre. Za računalnikom sem zdržal 35 minut, preden je glava odpovedala. S takim tempom bom v polni kondiciji čez štiri mesece. Absolutno prepozno.

Stike s kolegi imava izključno po elektronski poti. Oba pogrešava jutranjo kavo, prijeten začetek dneva. Prijatelji. Novice. Smeh.

Pogovori preko elektroneke so zgolj slab nadomestek.

Teh 25 dni izolacije že resno najeda psiho. Nihče si ne upa napovedati, koliko časa bo tole trajalo. Pri angini veš, da si dober za deset dni. Običajna gripa si vzame en teden. Temule zdaj pa ni videti konca!

Za dobro mero me je Eva pri večernem raportu

pošteno okregala. »Fotr je rekel, da nikakor ne smeš pretiravati, ker se ti lahko obrne na slabše!« Ja, Eva, saj vem! Ampak jaz se moram čim prej spraviti v delovno kondicijo, saj bomo sicer ostali brez denarja. Moram trenirati, moram se čim prej sestaviti in začeti delati. Ni druge možnosti.

To je pač tako, ko si sam svoje podjetje in moraš pokrivati vse stroške. Tudi prvih trideset dni bolniške svojih zaposlenih. V tem primeru torej samemu sebi.

Ampak Eva ima prav, moram se spraviti k pameti!

V sredo sva se oba zbudila še vedno utrujena. Napori včeraj so bili očitno prehudi. To je tisto, ko glava neomejeno naroča in plačuje s kartico, telo pa potem ne zmore pokriti računa.

Dopoldan sva oba počivala, stisnjena ob radiator na kavču v dnevni sobi. Neverjetno je, kako blagodejno deluje dotik drugega telesa. Prav čutiš, kako se pretaka energija!

Moja sestra nam je pripeljala kosilo, saj je gostilna Pr' Pepet začela delati na način »za s sabo«. Flamburger me je dobro napolnil z energijo, vendar jo je sprehod na dvorišče vso pobral. Stisnil sem se na kavč k Špeli in spet zaspal.

(Se nadaljuje)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Skrivnost škofjeloške Klobovsove ulice

PETER COLNAR

V Škofji Loki so pomožno ulico za hišami na Mestnem trgu pod gradom poimenovali kot Klobovsovo ulico. Zanimivo je, da večina prebivalcev ne ve, od kod izvira njen naziv, čeprav verjetno izhaja iz leta 1930, ko je eno stavbo v njej prevzel takratni župnik na osnovi oporoke lastnika škofjeloškega vojaškega župnika Janeza Klobovsa. Nekateri se čudijo, kako da je ulica obdržala ime tudi po letu 1945, ko so »počistili« z večino poimenovanj. Pravijo, da naj bi tako ostalo zato, ker tedanji občinski funkcionarji ne bi vedeli, da gre za duhovnika. Kakorkoli že, Klobovsova ulica je ostala.

Ker zapisana beseda pač ostane, se ve, da se je vojaški duhovnik Janez Klobovs rodil v Škofji Loki 29. decembra 1858 in umrl 3. aprila 1930 v Ljubljani. Po njegovi smrti je stavbo prevzel loški

župnik. Ko je škofjeloška občina želela hišo v skladu s Klobovsovo oporočo prevzeti, je imela pri tem precej težav. Ko je občina stavbo vendarle dobila v last, jo je v zahvalo poimenovala po pokojnem dobrotniku.

Janez Klobovs je bil leta 1881 posvečen v duhovnika, potem pa je večino življenja preživel v tujini, ker je delal kot vojaški duhovnik. Nacionalne napetosti v 19. in v začetku 20. stoletja so vplivale na vse vojaške sile habsburške monarhije. Vsi duhovniki, ki so vstopili v vojsko, niso bili posebej nadarjeni ali primerni za pastoralno delo v vojaškem okolju. V nekaterih primerih naj bi škof celo obžaloval svojo odločitev. Nekatere od teh kuratov so selili iz ene garnizije v drugo, drugi pa so bili prisiljeni v predčasno upokojeitev. Po drugi strani pa so v vojski delovali

tudi mnogi požrtvovalni duhovniki, ki so pri izvrševanju svojih nalog dali vse od sebe, kar se je odražalo tudi v nagradah in medaljah, ki so jih bili deležni za svoje delo. Med njimi je bil tudi Klobovs, ki je bil na podlagi svojih zaslug in predanega dela leta 1909 postavljen za župnika v Innsbrucku. Ko je tega leta v Škofji Loki umrla njegova mama, mu je zapustila hišo na Mestnem trgu 34.

V zadnjih letih so Klobovsov grob nehal vzdrževati, nagrobni napis so izbrisali, ploščo obrnili in grob prodali. V skladu z zakonom je poleg škofjeloškega srednjeveškega rotovža bila prodana tudi Klobovsova hiša. Ulica z njegovim imenom pa še obstaja, čeprav večina Ločanov ne ve, od kod izvira njegovo ime; to je ime enega izmed zanimivih, že precej pozabljenih Ločanov.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- Na Jesenicah na Stari Savi je 30. 12. 1789 umrl podjetnik Valentin Ruard. Leta 1766 je kupil železarno na Savi blizu Jesenic, leta 1775 tudi Zoisove fužine v Mojstrani in na Plavžu.
- V Kranju je 31. 12. 1434 umrl župnik Koloman de Manswerd. Bil je najpomembnejši župnik v obdobju srednjega veka v Kranju. Po obdobju italijanskih župnikov iz oglejskega patriarhata je bil eden prvih, ki je izhajal iz nemškega plemstva.
- V Srednji vasi pri Šenčurju se je 2. 1. 1832 rodil jezuit, zbiralec folklornega gradiva, pridigar in literarni zgodovinar Janez (Ivan) Valjavec. Ob finančni pomoči Katarine Šporn iz Vodice je v Repnjah pri Vodici ustanovil jezuitsko družbo, od koder so se jezuiti odpravljali v župnije po Sloveniji.
- V Tržiču se je 2. 1. 1861 rodil uradnik, zgodovinar, karitativni delavec Karel Pirc. Za tržiški župnijski list Cerkveni glasnik je v krajevnem narečju od leta 1924 dalje napisal vrsto lokalnih zgodovinskih črtic in spominov.
- V Nožicah pri Domžalah se je 3. 1. 1867 rodil kamniški tiskar in založnik Anton Slatnar. Leta 1900 je v Kamniku ustanovil tiskarno.

Mestni zapeljevalci brstečih mladenk

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

V zadnjem delu pripovedi o nedovoljenem zapeljevanju najstnice pustimo k besedi še rudniškega kontrolorja Josefa Bauerja (32), ki je povedal, da je 6. maja 1841 zvečer, okrog enajstih, srečal Marijo Eržen, ki se je v spremstvu prijateljice sprehajala po ulici. Ponudil se je za spremstvo in druga se je odstranila z izgovorom, da mora k bratu in je odšla, on pa se je sprehajal z Erženovo po mestu.

Marija je opazila, da ju zasledujeta dva moška in da bi se jima izognila, je on predlagal, da gresta k njemu na stanovanje ali v bližnjo stransko ulico. Odločila se je za drugo in usedla sta se na klopi pred Hribarjevo hišo.

Vzel jo je v naročje, jo poljubil, pustila je, da ji je razkril prsi, nato ji je segel pod obleko in jo otipaval po spolovilu. Pri tem je opazil, da mora biti dekle še zelo mlado, da samo iz nepremišljenosti hodi z njim okrog in ni hotel izkoristiti njene voljnosti in ji je ponudil, da jo spremi domov. Prijel jo je pod roko, kot prej, in sta šla po ulicah ter prišla do klopi, kjer je sedela njena prijateljica z nekim fantom. Erženova ji je rekla, da gresta še malo naprej in da naj počaka nanjo. Šla sta še kakih dvajset korakov naprej, do neke hiše s teraso.

Tam je Erženova obstala, vprašal jo je, ali hoče sesti, in ko jo je hotel posesti, se je nekoliko upirala. Ko pa je ni več silil, da bi se usedla, ampak jo je samo objel in poljubil, se je sama spustila na tla in legla na hrbet. Ulegel se je poleg nje, ji segel pod obleko, kar je mirno pustila. Iz tega je sklepal, da je že morala poskusiti svet in da ji dopade, zato ji je zavihal obleko, dal nogi narazen, izvlekel ud in se hotel vleči nanjo, ko se je nenadoma obrnila v stran in mu rekla, naj jo pusti, drugače bo kričala.

Ulegel se je poleg nje na stran in jo božal po pozlavlju, nato sta vstala, se poljubila, stala še nekaj časa tam

in se vrnila do onih dveh na klopi, kjer sta prisedla za kakšno uro. Potem se je ponudil, da jo spremi domov, vendar ni vztrajal, ko mu je rekla, da bo mati lahko pri oknu in bo videla, da se je vrnila z moškim. Sicer pa je njeno pripoved označil za izmišljeno in si je razlagal, da to počne zgolj zato, ker se boji, da jo bo oče natepel in se hoče izvleči z laganjem.

Na vse te izjave v zaslišanih, ki jih je opravila okrajna gosposka v Idriji, so z ljubljanskega deželnega sodišča 22. junija 1841 odpisali v Idrijo, da ne gre za nobeno posilstvo, za noben zločin sploh.

Iz prebranega bi res lahko rekli, da je šlo bolj za nadzorovane ljubezenske dogodivščine hčere, ki so presenetile očeta, kot pa za kakšne resne poskuse posilstva. Obenem nas je zapis tudi opomnil, da je bila to doba, ko ni bilo nič nenavadnega, da so tridesetletniki dvorili petnajstletnicam, in tudi, da se je pri zapeljevanju od žensk pričakovalo navidezno zavračanje »na prvo žogo«, tako da so ubogi moški res težko vedeli, do kod sega spodobnostno branjenje in kje se prične posiljevanje. Vsekakor pa to ne velja za pedofilske posiljevalce otrok, ki sledijo.

Vaš razgled

Med najbolj obremenjenimi ustanovami so gotovo domovi starejših občanov, kjer virusne okužbe ne prizanašajo stanovalcem in zaposlenim. Ostajajo pa vrednote solidarnosti ter medčloveških vezi. Tako so se nedavno v preddvorskem domu starejših ob častitljivem jubileju poklonili naši priznani pesnici Neži Maurer – njena iskrovost ter volja do življenja, ki jo izžareva v sebi ter v svojih pesmih, so navdih in žarek upanja prav za vse. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

V božično-novoletnem času tradicionalnega obdarovanja se izjemno poveča obseg dela poštne službenice. Vsakršna pomoč je zato nadvse dobrodošla in marsikatero pismo tako namesto v nabiralniku svojo pot nadaljuje v simpatičnih hiškah golobov pismo. Ti razbremenijo marljive poštarje ter voščilnice, polne pozitivnih misli in lepih želja, v teh dneh nemara prinesejo tudi vam. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Slovenski Oblaki so se raztepli po vsem svetu, 2. del

TINO MAMIĆ

Med prvimi omembami priimka Oblak je gotovo pet vpisov priimka v škofjeloškem urbarju iz leta 1560. V Lučinah pri Gorenji vasi je v 16. stoletju večina ljudi imela priimek Oblak, zato je tam eno od glavnih gnezd priimka. Možno je tudi, da so vsi Oblaki, ki jih najdemo po vsej Poljanski dolini in na Pogorju, iz enega »Praoblaka«.

Znanih Oblakov je ogromno. Spletna enciklopedija našteva kar 53 znanih oziroma pomembnih osebnosti

s tem priimkom. Zato naj omenimo samo tiste, ki jih opisuje Slovenska biografija. France Oblak (1845–1917) s Slapa ob Idriji, katerega predniki so mogoče dobili priimek zaradi Oblakovega vrha, je bil pravnik, publicist in narodni buditelj, ki se je zavzemal za ustanovitev univerze v Ljubljani. Ignacij Oblak (1834–1916) iz Gorenje vasi v Poljanski dolini, podobar in pozlata, ki je postavil več cerkvenih oltarjev, pa se ni rodil kot Oblak, ampak Žust. Priimek je prevzel iz hišnega imena.

Znan je tudi njegov sin jezikoslovec Vatroslav Oblak (1864–1896), rojen v Celju, ki je prvi dokazoval, da je domovina stare cerkvene slovanščine okolica Soluna, ne pa Panonska nižina. Ugotovil je tudi, da meje med slovanskimi jeziki niso ostre, ampak zelo prehodne.

V gnezdu Oblakov v bližnjih Lučinah pa se je rodil Janez Nepomuk Oblak (1780–1858), jurist, filozof, kulturnik in predsednik ljubljanske odvetniške zbornice. K njemu so zahajali intelektualci, tudi France Prešeren. Njegova hči je postala slikarka: Amalija Hermann von Hermannsthal se je namreč rodila v Ljubljani kot Oblak (1813–1860), a se je po poroki preselila na Dunaj. Znana je tudi njena sestra pisateljica Luiza Oblak (1822–1909), ki se je ravno tako rodila v

Ljubljani in ravno tako umrla na Dunaju.

V Ljubljani se je rodil tudi Josip Ciril Oblak, advokat, potopisec, planinski pisatelj in esejist (1877–1951). Od tega sveta se je poslovil visoko nad oblaki, saj se je smrtno ponesrečil na vrnitvi s Triglava na poti pod Ržjo. Rad je hodil sam, tudi na svoji zadnji poti, in našli so ga šele dve leti po smrti. Svoje imetje je zapustil planinski zvezi in univerzi.

Naj omenimo še dva Oblaka iz sodobnejših časov, katerih korenine segajo v hribovje na obeh straneh Poljanske doline. Leo Oblak (1971), ustanovitelj Radia 1 in pionir pri novostih v radijski tehnologiji v Sloveniji, ima korenine v Javorjah. Njegov oče, priznani slikar Polde Oblak (1931–2020), ki je umrl pred nekaj meseci,

in stric, kipar Slavko Oblak (1934), sta sicer rojena na Bledu, a njun ded Andrej Oblak pa je bil rojen v Javorjah. Tam sledimo rodu Oblakov vse do leta 1759.

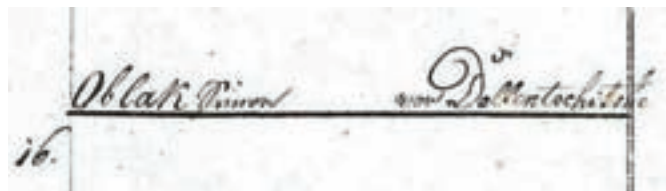
Še dlje pa je rod Oblakov ponesel slikar in kipar Tone Oblak (1933) iz Vrbljenja pri Igu. Priimek je na jug ljubljanske kotline iz Pogorja hribovja ponesel njegov praded Matija (Podreber, 1813). Tone Oblak pa je pred revolucionarnim nasiljem med drugo vojno pobegnil najprej v Ljubljano, nato na Korosko in slednjič pognal korenine v Buenos Airesu. Z bratom Cirilom in Feliksom so ustvarili največje podjetje za proizvodnjo oken in vrat v 45-milijonski Argentini. Poleg slovenščine, ki jo je odnesel onkraj ekvatorja in jo prenesel na svoje vnuke in pravnuke, je trajno ohranil tudi

Tone Oblak z brezjansko Marijo v stolnici San Justo v Buenos Airesu

spomin na mnoge slovenske simbole, ki jih je kot rezbar in kipar upodobil v tamkajšnjih kulturnih domovih in cerkvah. Tudi v cerkvi v Buenos Airesu, v katero so zahajali mnogi Slovenci istočasno kot sedanji papež Frančišek, ko je bil gojenec salezijanskega zavoda. Papeža tam že dolgo ni več, ostajajo pa Slovenci in podoba brezjanske Marije, ki jo je izrezljal Tone Oblak. V Argentini živi danes več kot osemdeset Oblakov.

(Konec)

Vpis lastnika kmetije v Javorjah leta 1926. Franciscejski kataster hrani Arhiv Republike Slovenije.

HUMOR, HOROSKOP

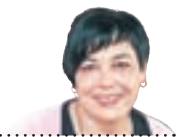
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**

V splošnem pričakovanju vsega dobrega boste čudovite volje in nikomur ne bo uspelo, da bi to preprečil. Poskrbeli boste še za zadnja darila, saj radi sprejmete, še rajši pa dajete. Vse vam bo šlo po načrtu in skrbi tokrat niso potrebne.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**

Naj se boste še toliko trudili, vam bo zmanjkalo časa za vse tiste, ki na vas računajo. Zamere ne bo, saj vas bodo vsi razumeli. V zmedbi, ki bo trajala kar cel teden, vam bo vseeno uspelo vse, kar si boste zamislili. Darilo vas presneti.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**

Kot kaže, vas nikoli ne bo izučilo, saj še vedno dajete prednost drugim, namesto da bi sebe postavili na prvo mesto. Besede in dejanja so res ključnega pomena, a velikokrat najbolj zaleže umik od dogajanja. In točno to boste tudi naredili. Ne bo vam žal.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**

Hoteli boste čim bolj izkoristiti čas. Kakšen dan vam bo to sicer uspelo, vedno pa ne. Nič hudega, zaradi tega ne boste zamudili ničesar pomembnega. Kot vedno doslej vas bo vse počakalo, saj se brez vas ne da. Ne pozabite na obljubo.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**

Niste navajeni, da ste v središču dogajanja, zato boste še toliko bolj presenečeni, ko se vam bo to zgodilo. Splet dogodkov vas bo pripeljal do večjega projekta in na dolgi rok se vam obetajo res dobri rezultati. Presenečeni boste.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**

Šele ko boste ponovno naredili enako napako, se boste zavedeli, kaj ste naredili. Vsak človek je zase svet in napake drugih so le naše ogledalo. Odpri se boste vsem čustvom in na dan bodo prišla tudi tista, za katera sploh niste vedeli, da jih imate.
- Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**

Končno boste prišli do točke, ko boste sami sebi lahko rekli, da ste zadovoljni. Občutek, da ni ničesar, kar bi vas moralo skrbeti, bo v vas prebudil vse tisto, kar je do sedaj spalo in čakalo na svoje trenutke. Čaka vas kar nekaj lepega.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**

V svojem domačem okolju ste vedno bolj nepogrešljivi, zato vas ne sme presenetiti, ko bodo vsi nekaj pričakovali od vas. Ne bo vam težko, saj v tem blestite in se zato dobro počutite. Praznovanje bo nepozabno.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**

Odločitev, da boste do drugih takšni, kot so oni do vas, bo padla na plodna tla. Čaka vas cel niz presenečenj, morda bo tudi kakšno negativno, vendar z razlogom. Spremembe, ki jih boste naredili pri sebi, vam prinesejo samo dobre rezultate.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**

Več ni vedno bolje, lahko je manj toliko več vredno. Neugodni situaciji se ne boste mogli izogniti, kar je v bistvu prav, saj boste na ta način prišli do odgovorov, ki jih že dolgo iščete. Vsak zakaj ima svoj zato. Darilo vam vzame sapo.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**

Končuje se leto, ki je bilo za vse težko in naporno. Vi sami ste v tem času prišli do določenih spoznanj, zaradi katerih boste v prihodnje lažje živeli. Poslovno se vam obeta neka večja zadeva, kar se pri finančnih močno pozna.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**

V stalnem hitenju boste na trenutke pozabili na svoje skrbi. Vse je za nekaj dobro, kar že veste. V ljubezni dobite ponudbo, ki je ne boste mogli zavrniti (in ga niti ne boste želeli). Končno ste prišli na vrsto, da se vam začnejo dogajati dobre stvari.

TA JE DOBRA

Mož že ve

Žena je v postelji z ljubimcem, ko zasliši, da se je domov vrnil mož.

»Pohiti!« reče ljubimcu. »Postavi se v kot.«

Namaže ga z otroškim oljem in ga posuje s pudrom. »Ne premikaj se, dokler ti ne dovolim! Pretvarjaj se, da si kip!« mu naroči.

»Kaj je to?« vpraša mož, ko vstopi v spalnico.

»To je kip,« odvrne žena. »Kranjčeva je kupila enega. Ker mi je bil všeč, sem še jaz kupila podobnega.«

Brez komentarja mož leže k ženi in oba zaspita. Nekaj po polnoči mož odide iz spalnice in se malo kasneje vrne s pivom in sendvičem. »Izvoli,« reče 'kipu'. »Jaz sem tako dva dni stal pri Kranjčevih. Skoraj me je pobralo od žeje in lakote.«

Potovanje v Afriko

»Zakaj si pa tako zaskrbljen?«

»Prihodnji teden odpotujem v Afriko.«

»Tega bi se pa res moral veseliti.«

»Strah me je. Slišal sem, da je tam zdaj v senci kar 40 stopinj Celzija.«

»Kdo te pa sili, da bi moral biti ves čas v senci?«

Najdena denarnica

Pošten odvetnik, nepodkupljiv politik in Božiček najdejo denarnico z 200 evri.

Kdo jih bo obdržal?

Božiček, saj druga dva ne obstajata.

Tekači

Kako ljudožerci imenujejo tekače?

Hitra hrana!

LAŽJI SUDOKU

Rešitev:

5	7	6	2	9	8	1	9
5	1	9	5	8	7	4	6
9	2	1	5	6	7	5	6
7	6	5	9	1	7	5	9
1	4	7	6	5	9	5	2
9	6	8	5	7	2	6	4
7	9	6	2	5	7	1	8
4	5	7	1	6	8	9	7
6	8	1	7	9	5	2	4

TEŽJI SUDOKU

Rešitev:

1	5	6	2	9	7	8	7
8	6	2	7	5	6	1	9
9	2	1	5	6	7	5	6
5	2	9	6	1	7	4	8
6	4	7	6	8	2	9	1
5	1	8	5	7	9	6	2
9	8	6	2	5	7	6	1
4	7	5	9	6	1	5	8
2	6	1	7	9	5	2	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

ZAVAROVALNICA SAVA, D.D., CANKARJEVA ULICA 3, MARIBOR

V NAŠEM SREDIŠČU STE VI
IN S SODOBNIMI REŠITVAMI
SMO Z VAMI TAKO, KOT ŽELITE.

NIKOLI SAMI SAVA
ZAVAROVALNICA

 04 28 18 011

ZDRAVJE SI ZASLUŽI NAŠO
POZORNOST. ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE TUDI.

NIKOLI SAMI SAVA
ZAVAROVALNICA

Vse čudovite stvari, ki se
zgodijo, se začnejo z željo.
SREČNO 2021!

NIKOLI SAMI SAVA
ZAVAROVALNICA

SESTAVIL: F. KALAN	LETOVIŠČE V DALMA- CIJI	FILM Z ITO RINO V GLAVNI VLOGI	PREJA Z VOTKOM ŽIME	IGRALKA MIRANDA	ŠTORKLJA (NAREČNO)	KEN OSMOND	DIPLOMAT- SKI PRED- STAVNIK	ŠTEVILKA DESET	OLIVER	ZIDNA ODPRTINA	ABRAHA- MOV SIN	ČILSKI PESNIK (PABLO)	NEPROFE- SIONALEC
DOLINA OB REKI MEŽI NA KOROŠKEM											2		
NAČELO ARISTOTE- LOVE FILO- ZOFIJE													
PIKAJOČA ŽUŽELKA						OTOK PRI SARDINJI							
ATLET BOLDON				SL. FOTO- GRAF(EGON) MESTO V KAZAH- STANU		REKA V FRANCIJI			OSTRIVEC				
MORSKA OBALA					VELIKO REŠETO			8		DELOVNA SKUPINA	DUŠAN ERBUS		
GR. MITO- LOŠKI RAZ- BOJNIK		3					TRGOVEC S KRAMO						
							PLAT KNJIGE						
ORIENTAL- SKO PRE- NOCIŠČE						OPERA RIMSKI KORSAKOVA JAPONSKO ŽGANJE						BERAŠKA POPOTNA TORBA	SLOV. IGRALEC (PRIMOŽ)
PISEC ANALOV								NEUREJENA MNOŽICA LJUDI	BIVŠA SL. SMUČARKA (NUŠA)				
GORENJSKI GLAS	MESTO V SEVERNI ITALIJI	PRILAGO- DITVENI ČLEN	ZAČETEK TEKME						AZIJSKA DRŽAVA	6			
			RAFAEL (KRAJSE)						POLDRAG KAMEN				
IGRALEC WAHLBERG					VELIKA JADRNICA	VOJVODI- NEC							
PESNICA ŠKERL					DELO- MRZNEŽ					PESNIŠKA OBLIKA	HUGO ROBLEK		
					AFRIŠKI BOBEN						ZNAK ZA MNOŽENJE		
ČRNO ZLATO						AZIJSKI VELETOK	GL. MESTO OMANA						
							SL. FILOLOG (KAJETAN)						
TOM PARKER			AMERIŠKI KROKODIL			10						KRAJ PRI KOČEVJU	PLAVALKA ISAKOVIČ
			PREOSTAL DEL ČESA										
ORIEN- TALSKI KAVC								NASELJE PRI ŠKOF- LJICI	SVETIŠČE				
ČASOPISNA NOVICA					DEL POSODE				VULKAN NA SICILIJI				
					SVINJA (NAREČNO)				ARABSKI POZDRAV				
SL. GLAS- BENIK IN KOMIK (TILEN)						TRIESTE (SL. ZAPIS)			7		ERBIJ		
						CESTNO KROZIŠČE					NAUK O MIRUJOČIH TELESIH		
GORENJSKI GLAS	PEVKA DERŽAJ	NEMORAL- NOST								GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE			
		KOŠARKAR NIKOLIČ								OBRI			
OTOK V IRSKEM MORJU			1	SOODNOS- NI POJEM								HRVAŠKA PEVKA (JOSIPA)	JAPONSKA LUKA
				PRIPADNIK MAOROV									
PREDNIK NEMCEV							LEPO VEDENJE	HRIB PRI BEOGRADU				5	
								IGRALEC HACKMAN					
TEKOČA VODA					STROK. ZA DOGMATIKO								
					HRVAŠKA SKUPŠČINA								
JURE KOŠIR			SLOVENSKI GEOLOG (FRANC)						IT. REŽISER (DINO)				
			TNALA						DAVID TIJANIČ				
PISANA VRTNA CVETLICA						INDICI- RANO ZNAMENJE							
						ELASTIK							
REKA V ANGLIJI, NENE				BEKE- TANJE						KOŠAR- KARSKI TRENER PETROVIČ			
				OKLEPNO VOZILO									
MUSLI- MANSKI TEOLOG					4			1. nagrada: pohodne palice 2. nagrada: nahrbtnik 3. nagrada: bluetooth zvočnik Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. januarja 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10					
KARAJAN KORELAT OSOLE SADKO SKIRON	PRŠNI KOŠ (ANAT.)	PEVKA BARUCA	SOL KROMO- VE KISLINE				JAPONSKA ZNAMKA GLASBIL						
KRAJ NA PAŠMANU					SAMO RUGELJ	OPERNI SPEV							
OLIVER REED				RIMSKI DRŽAVNIK									
				AM.IGRALEC (RICHARD)									
ŽIVALSKI IZRASTEK					ODŽAGAN KOS DEBLA								
					TOYOTIN DŽIP								
NOVI SVET		9											
AVSTRIJSKI DIRIGENT (HERBERT VON)													
LETALSKI STREZAJ													

1. nagrada: pohodne palice
2. nagrada: nahrbtnik
3. nagrada: bluetooth zvočnik

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. januarja 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10

Z letom 2021 prihajamo po kitajskem horoskopu v leto bivola – niu. To leto vsem nadene jarem odgovornosti. Brez vloženega truda ne moremo pričakovati uspeha. Je čas za urejanje zadev.

OVEN

21. 3.–20. 4.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: lev, tehtnica, kozorog

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: zmaj

Element: ogenj

Vodilni planet: Mars

Prednosti: samozavest, odgovornosti, delavnost

Slabosti: trma

Značilna lastnost: pogum

Barva: rdeča

Kamen: ametist, rubin, diamant

Drevo: bor

V želji, da bi čim prej prišlo do kakršnih koli sprememb, boste v svojem delavnem duhu dali vse od sebe. Pot se bo zdela dolga, a določenih stopnic ne bo mogoče preskočiti. V nekaterih situacijah bo pretehtalo tako, da sami ne boste mogli vplivati na rezultate. Dejanja bodo hitrejša od zamisli, zato se bo ne malokrat zgodilo, da vas bo presenetila vaša eksplozivnost. Svoj prosti čas boste namenjali kreativnosti, saj boste skozenjo občutili največ svobode. Veliko je boste izrazili v sredini leta, ki vam bo prinesla nekaj priložnosti tudi v finančnem smislu. Na splošno pa se s financami ne boste kaj dosti ukvarjali. Osrečevale vas bodo preproste stvari. V ljubezni boste počakali na pravi trenutek, za vsak primer z varne razdalje. Ko boste prepričani o pozitivnem razpletu, pa boste brez očitkov z vseh strani krenili v svojo smer. Srečne številke: 2, 3, 8, 15, 26, 30, 33. Misel, ki jo boste upoštevali: Vsak je svoje sreče kovač.

BIK

21. 4.–21. 5.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: devica, kozorog

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: kača

Element: zemlja

Vodilni planet: Jupiter

Prednosti: samostojnost, impulzivnost

Slabosti: vihravost

Značilna lastnost: odvisnost

Barva: rožnata, zelena

Kamen: zeleni smaragd, safir

Drevo: jablana, cipresa

S približki ne boste zadovoljni. Kar si boste zadali, boste tudi dosegli. In to brez bližnjic in prehitetvanja. Izoblikovali si boste tempo po svoji meri, tako da bo lahko prišlo tudi do pretirane obremenjenosti. Morali se boste ustaviti in se odločiti, ali je pomembnejše vaše zdravje ali poslovni uspeh. Mlačnemu maju bo sledil junij, ki bo presegel vaša pričakovanja. Začele se bodo dogajati lepe stvari. Po končna drža in neomajnost v odločitvah vas bosta odlikovali vse leto. Na svojih močnih področjih boste okrepili svoje znanje. Ko boste na ljubezenski strani porabili vse adute, se boste zanesli na iskrenost v svojem srcu. Te bo dovolj, da boste ohranili tople in mirne odnose z ljudmi, s katerimi ste najbolj povezani. Srečne številke: 2, 7, 10, 14, 29, 33, 34. Misel, ki jo boste upoštevali: Bodi do drugih tak, kakršen si želiš, da bi bili oni do tebe.

DVOJČKA

21. 5.–21. 6.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: tehtnica, vodnar

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: konj

Element: zrak

Vodilni planet: Merkur

Prednosti: človekoljubje, ljubeznivost

Slabosti: neodgovornost

Značilna lastnost: odzivnost

Barva: rumena

Kamen: rdeči ahat, opal

Drevo: kostanj, oreh, leska

Določeni dogodki preteklega leta so vas oblikovali tako močno, da boste težko skrenili z začrtane poti. Na področju poslovnosti se boste za trenutek prestrašili, da ste stopili v prevelike čevlje. A strah bo kmalu odveč, saj bodo rezultati govorili sami zase. Prebudili boste skrite potenciale v sebi in skozenje našli ventil za sprostitev napetosti. Appetiti ne bodo preveliki niti v finančnem smislu, saj se vam bo tokrat uspelo prebiti čez ovire. Pri čustvenih vprašanjih se boste zanašali na pretekle izkušnje in manj kot na to ne boste pristali. V vašem planu ne bo slepomišenja niti polovičarstva. V primeru, da bi to prejeli z nasprotni strani, se boste zrelo umaknili še pravi čas. Motivirani za spremembe boste zanje postali pravi magnet. Leto si boste zapomnili po pisano obarvanih jesenskih mesecih. Srečne številke: 1, 3, 5, 6, 15, 24, 27. Misel, ki jo boste upoštevali: Moč je v nas.

RAK

22. 6.–22. 7.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: škorpion, ribi, lev

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: koza

Element: voda

Vodilni planet: Luna

Prednosti: potrpežljivost

Slabosti: naivnost

Značilna lastnost: zvestoba

Barva: siva, srebrno modra

Kamen: biser, kristal

Drevo: vsa tista drevesa, ki so bogata s sokom

Pred pomembnimi odločitvami si boste vzeli čas in se najprej vprašali, kaj si resnično želite. Novih nalog se boste lotevali postopoma in zbrano. Pod pritiskom se boste hitreje zmedli in vezanost na določene roke vam ne bo odgovarjala. Zaradi svoje prizadevnosti boste kljub temu v tem letu utrdili svoj poslovni položaj. Smejalo se vam bo v sredini leta, ko se bodo pojavile možnost za napredovanje. Odločiti se boste morali, ali bi sprejeli večjo odgovornost ali bi rajši ostali varno zasidrani v svojem pristanu. V odnosih boste delovali uglašeno in prilagodili se boste najrazličnejšim situacijam, a vendar do meje, ki si jo boste že ob začetku postavili. Za vas bodo pomembna le dejstva in skrite namene boste takoj prepoznali. Svoja čustva boste pokazali proti koncu pomladi. Srečne številke: 7, 10, 12, 16, 24, 34, 35. Misel, ki jo boste upoštevali: Vsaka stvar je za nekaj dobra.

LEV

23. 7.–23. 8.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: oven, škorpion, vodnar

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: opica

Element: ogenj

Vodilni planet: Sonce

Prednosti: radodarnost, prisrčnost

Slabosti: domišljavost

Značilna lastnost: obilnost

Barva: vse sončne barve

Kamen: rubin, topaz

Drevo: limona, lovor, pomaranča

V novo leto boste vstopili neobremenjeno in razigrano. Do sebe ne boste pretirano zahtevni in znali si boste privoščiti tudi počitek. Pokazali boste svojo nežno plat in se v največji meri izogibali konfliktom. Službeno se boste najbolje odrezali v ekipnih nalogah, saj se bo sodelovanje izkazalo za vašo pomembno vrline. Za svoja prizadevanja boste nagrajeni in pohvaljeni, ni pa nujno, da to pomeni napredovanje. Z večjimi spremembami se boste srečali ob koncu leta, ko si boste pravično odrezali svoj kos torte. Romantično obarvani poletni dnevi bodo leto precej popestrili. Postali boste pozornejši na svet okoli sebe in vse bo imelo svoj namen. Premagali boste strah v sebi, ki vas je oviral pri določenem projektu. Letos imate vse možnosti za velike stvari. Srečne številke: 4, 5, 6, 12, 17, 23, 27. Misel, ki jo boste upoštevali: Vse poti vodijo k cilju, pa čeprav se včasih zdijo daljše, kot v resnici so.

DEVICA

24. 8.–23. 9.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: bik, kozorog

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: petelin

Element: zemlja

Vodilni planet: Merkur

Prednosti: redoljubnost, varčnost, temeljitost

Slabosti: kritičnost

Značilna lastnost: natančnost

Barva: zelena, temno rjava

Kamen: ahat, topaz

Drevo: leska, breskev

Okrepili boste svojo notranjo moč, saj se boste zavedali, da iz nje izhaja vse, kar potrebujete za spopadanje s težavami. Vaš recept za srečo bo preprost in svojo dobro voljo boste radi širili med ljudi. Samozavestna drža v januarju vas bo rešila iz marsikaterе zagate. Na službenem področju vam ne bodo pripisovali tolikšnega vložka, kot ga boste občutili s svoje strani. Naj bo pomembno le to, da na koncu ne boste prikrajšani. Leto bo prepleteno z novimi doživetji. Potovanja in spoznavanje novih krajev je eno izmed njih. Aktivirali boste tudi svojo glavna vrednota bo družina in naredili boste vse, kar bo v vaši moči, da v njej ohranite pristne odnose in zaupanje. Srečne številke: 4, 10, 12, 17, 22, 24, 33. Misel, ki jo boste upoštevali: Nič se ne zgodi brez razloga.

TEHTNICA

24. 9.–23. 10.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: dvojčka, vodnar

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: pes

Element: zrak

Vodilni planet: Venera

Prednosti: predanost, simpatičnost

Slabosti: nezvestoba

Značilna lastnost: očarljivost

Barva: različni odtenki modre

Kamen: safir, korale

Drevo: jesen, topol, jabolka

Delovali boste individualno in na trenutke se bo zdelo, da se bolje počutite takrat, kadar niste obkroženi s prevelikim številom ljudi. Umik vam bo najbolj prijal od meseca februarja do maja, ko boste v sebi začutili prebujenje. Poslovni odnosi bodo korektni in dosegli boste visoko raven spoštovanja pri ljudeh v svoji okolici. Dobro finančno stanje bo posledica vašega premišljene ravnanja z denarjem, jeseni pa se vam nasmehe sreča ob nenadnem dobičku. Vsi tisti, ki ste vezani, boste v odnosu postali bolj vodljivi in odprti za vsakršne spremembe. V tem obdobju možne prelomnice na vas ne bodo pustile tako velikih posledic, kot bi jih sicer. Pri samskih se bodo kazale priložnosti za začetek nove zveze. Najugodnejša meseca za to pa bosta september in oktober. Srečne številke: 2, 4, 8, 11, 14, 27, 29. Misel, ki jo boste upoštevali: Vedno je nekaj, za kar je treba biti hvaležen.

ŠKORPIJON

24. 10.–22. 11.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: rak, ribi

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: prašič

Element: voda

Vodilni planet: Pluton

Prednosti: požrtvovalnost, prijateljstvo

Slabosti: trmoglavost

Značilna lastnost: idealizem

Barva: temno rdeča

Kamen: mesečev kamen, rubin

Drevo: glog, trave

Po novem letu boste končno začutili več svobode, ki ste jo že pošteno pogrešali. Delo si boste razporedili tako, da vam bo vedno ostalo dovolj časa tudi zase. V svojih idejah boste produktivni in na poslovnem področju si boste povečali možnosti za dober zaslužek. Kot da bi vas nekaj vleklo nazaj, boste v ljubezni bolj zadržani in sramežljivi. Največ poguma bo v vas takrat, ko se bo treba odločati na hitro. V takih primerih se boste zanašali na svoje občutke, ti pa vas ne bodo pustili na cedilu. Leto bo staklo nove vezi in v vašo sredino pripeljalo sveža poznanstva, ki bodo po opravljenih preizkušnjah prerasla v prijateljstva. Vaša glavna vrednota bo družina in naredili boste vse, kar bo v vaši moči, da v njej ohranite pristne odnose in zaupanje. Srečne številke: 4, 10, 12, 17, 22, 24, 33. Misel, ki jo boste upoštevali: Nič se ne zgodi brez razloga.

STRELEC

23. 11.–21. 12.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: lev, oven

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: podgana

Element: ogenj

Vodilni planet: Jupiter

Prednosti: razsodnost, voditeljstvo, navdušenost

Slabosti: nezaupljivost

Značilna lastnost: optimizem

Barva: vijolična, modra

Kamen: cirkon, ametist

Drevo: hrast, lipa

Prve tedne vas bodo obhajali dvomi o nedavno sprejetih odločitvah. Potrebovali boste nekaj več spodbude pri premagovanju začetnih preprek in kmalu se boste spet počutili nepremagljive. Nekaj zmedenosti vam prinese tudi marec, ko boste končno sprejeli ponujene nasvete, preden krenete v neznano. Vaš moto na čustvenem področju bo sodelovanje in dobro se boste zavedali, kaj vse se da storiti, če si pomagamo med seboj. Finančna situacija bo v prvi polovici leta skorajda nepredvidljiva, a vendar se stvari obrnejo na bolje s prihodom poletja. Stvari boste vzeli take, kot so, in se veselili vsakega majhnega uspeha. Proste dneve boste izkoristili za učenje, druženje in zabavo. S svojo sproščenostjo boste v središču pozornosti, kjerkoli se boste pojavili. Srečne številke: 4, 7, 10, 12, 28, 31, 33. Misel, ki jo boste upoštevali: Rojeni smo bili, da smo resnični, in ne popolni.

KOZOROG

22. 12.–20. 1.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: oven, bik, devica

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: bivol

Element: zemlja

Vodilni planet: Saturn

Prednosti: prizadevnost, vestnost

Slabosti: ljubosumnost

Značilna lastnost: neomajnost

Barva: črna in bela

Kamen: ametist, mesečev kristal, rubin

Drevo: bor, breza

Največjo uslugo si boste naredili, če od sebe ne boste zahtevali nemogočih stvari. Ustavite se za trenutek, globoko vdihnite in se sprostite. S svojim smislom za organizacijo boste v različnih situacijah znali poskrbeti za vse in še več. Pred vami bo ponudba, katere sprejetje bo za vas predstavljalo prav posebne novice. Za premislek si rajši vzemite več časa, saj bo odločitev dolgoročno vplivala na vaše življenje. V ljubezni se boste počutili razdvojene. Odgovor boste našli, če boste brali med vrsticami. Bolj kot besede boste pri ljudeh cenili dejanja, ki pa ne bodo vedno skladna z vašimi visokimi pričakovanji. Godilo vam bo, ko boste svoje veselje delili z drugimi, marsikdo pa se bo k vam zatekel po strokovni nasvet. Srečne številke: 7, 8, 12, 18, 21, 32, 35. Misel, ki jo boste upoštevali: Pozitivne misli nas vodijo na prave kraje.

VODNAR

21. 1.–19. 2.

Znamenja, s katerimi se najbolj ujamete: tehtnica

Ustrezno znamenje kitajskega horoskopa: tiger

Element: zrak

Vodilni planet: Uran

Prednosti: prizadevnost, neodvisnost

Slabosti: nestanovitnost

Značilna lastnost: prijateljstvo

Barva: turkizna

Kamen: akvamarin, granit

Drevo: češnja in vsa druga sadna drevesa

Leto boste začeli spodbudno in motivirani boste za nove začetke. Zahtevno občinstvo vam ne bo dalo miru in hitro boste začeli sveže projekte. Težko boste šli iz svoje kože, v delavnem okolju se boste počutili še najbolj domače. Na vas bo, da se odločate, kaj postaviti na prvo mesto. Uspešno boste uskladili vsa področja, ki so za vas najpomembnejša. Nekaj ovir na čustvenem področju lahko pričakujete od jesenskih mesecev naprej, ko ne boste točno vedeli, na kakšen način bi izrazili vse skrite dvome. Za vaše razmerje bo ključna sladko-grenka preizkušnja v oktobru. Vaša izstopajoča lastnost bo solidarnost in v tem boste dejavni skozi celo leto. Spremljala vas bo sreča, ki pa je ne boste več jemali za samoumevno. Srečne številke: 2, 5, 7, 17, 22, 28, 34. Misel, ki jo boste upoštevali: Življenje se začne, ko stopimo iz svoje cone udobja.

Od domačega kruha do potic in piškotov

Špela Tomažin je 61-letnica, doma iz Bukovščice, ki je s soprogom »do kruha spravila« pet otrok, sama pa tudi delno živi od peke kruha, peciva in potic. Peče na tradicionalen način, v krušni peči.

ALENKA BRUN

Kranj – Dinamična, nasmejana, mladostna. Takšna je Špela Tomažin, ki sicer izhaja iz znane rodbine Ivana Tavčarja. Ta je bil stric njeneega starega očeta.

V Bukovščico se je Špela pridožila.

Predana peki

Prvi vtis, ki ga dobi posameznik, ko zagleda Špelo na stojnici, je, da je povsem predana peki. Ljudje jo najbolj poznajo po kruhu. Pa po poticah in pecivu.

Za vsakogar najde prijazno besedo. Strankam potrpežljivo pojasnjuje, kaj vse je v njenem hlebcu kruha, ki v bistvu nastaja po navdihu. O recepturah Špela ne razmišlja preveč. Testo še vedno zamesi na roko in se nasmehe, da se včasih vpraša, ali je nora, ker to še vedno počne ročno. Očitno ni, saj ljudje z veseljem kupujejo njen kruh, doda.

Morda zato, ker je zelo pozitivna, gospodinjam, ki jo sprašujejo, kaj je šlo narobe pri kruhu ali potici, da jim ni uspelo, vedno reče, da verjetno nič. Ne uspe zmeraj, jih mirno potolaži. »Za oči že mora biti, to je res, a načeloma je pomembno, da je dobro,« je njeno merilo.

Še danes je hvaležna, da ji je Marija Bogataj oziroma Marica Bogatajeva s kmetije Pr' Petelin, kot jo imenuje Špela, prepričala naj poskusi, da ji bo šlo, ko je pri 39 letih kolebala, ali bi se lotila peke kruha za prodajo.

Veseli se do peke je imela vedno, se pa še živo spominja, kako je stara mama včasih pekla flancate, in ko sama mesi testo, velikokrat v rokah prepozna gibe svoje mame.

Šola za življenje

Špela Tomažin se tudi z veseljem spominja, kako je bilo, ko je obiskovala takratno gostinsko šolo v Šentjurju pri Celju, kjer se je naučila vsega: od opravič v hlevu in na vrtu do kuhe. Res je bila to šola za življenje, pravi. Ogromno se je naučila. Taka šola bi prišla prav današnji mladini, meni.

Po poroki je kakšni dve leti hodila v službo, potem je ostala doma. V zakonu sta s soprogom, ki je sedaj žal že nekaj let pokojen, vzgojila pet otrok, tako da ima Špela danes tudi že 16 vnukov. Zanima nas, ali potomci kažejo kakšno posebno veselje do peke kruha, pa se zasmije, da niti ne, ga pa z veseljem jedo. So pa zrasli ob peki, tako da ga znajo speči zase; in tudi kuhanje jim ni tuje, še pove.

Kruh imajo ljudje radi

Na začetku je bila Tomažinova del skupne blagovne znamke Babica Jerca in Dedek Jaka, potem se je odločila za samostojno pot. Pred epidemijo smo jo lahko srečali na vseh večjih sejmišnih na Gorenjskem in širše. V Ljubljani na Gornjem trgu je bila tržnica, kjer je bila s stojnico redno prisotna in so veliko njenih izdelkov pokupili turisti. Najti jo je bilo moč tudi na Kostanjevem pikniku v Besnici in na Srednjeveški tržnici v Radovljici. Sedaj jo lahko srečujemo na stražiški tržnici in ob sobotah dopoldne na stojnici na Glavnem trgu v Kranju, če seveda tržnica sta. Ima redne stranke, pravi, pa tudi kakšen odide, a pridejo mlajši za njimi.

Bel, polbel in ajdov kruh – s tem je Špela začela. Ima tudi takega s semeni, vendar je ta na začetku vseboval precej manj semen, kot jih sedanj. Uporablja le vodo, kvas, sol in moko. V njenem kruhu ne boste našli konzervansov. Razloži: »V enem imam recimo lan, sončnice, ajdovo kašo, ovsene kosmiče, ajdove luščine z malo ajdove moke. Potem sta tu bel in polbel s suho čebulo in lanenimi semeni. Polbelega z lanom imajo ljudje sploh radi. Teman, polbel je

Špela Tomažin

mešan z rženo moko; v polbelega z ajdovimi luščinami in ajdo pa dam recimo še lanena semena, in čebulo v drugega. Potem dam v polbelega orehe ... Pečem sicer več vrst kruha, a vrste testa so le štiri. Poskušala sem tudi s pirino moko, ampak mi ne uspe. Sredica se ne speče, je pa res, da ljudje največ posegajo po belem in polbelem kruhu.«

Po domače nam opiše, kakšen kruh želijo njene stranke: »Un'ga ta dobrega bom, pravijo. Ker'ga, vprašam. Tistega, ki ste mi ga zadnjič dali za probo, rečejo.«

Načeloma Špela prodaja veliko kruha, decembra pa

potem tudi potice: orehovo, rozinovo, pehtranovo, makovo in lešnikovo. Slednje letos ni spekla veliko.

Pa da prodaja veliko ocirkovke, še doda. Pri tem strankam takoj pove, naj jo pogrejejo, preden zagrizajo vanjo. Nekateri pa imajo radi tudi osja gnezda. »Obrnjena osja gnezda.« Na kratko opiše postopek: »Potico zvaljaš, namažeš, zaviješ in zrežeš na kosčke. Namesto da bi pustil štrukelj, obrneš na 'kontra' in konec, ki je zavrt, spodaj potegneš ven ter dobiš osje gnezdo.«

Izvedemo še, da različnih ocenjevanj ne mara, največ ji pomenijo zadovoljni obrazi strank.

Odgovor g. Pogačarju

V odgovoru (GG, 4. december) na moje pisanje je žirovniški župan zadel bistvo naših nesporazumov, ko pravi: Projekt TC Vrba je bil že z rebalansom proračuna za leto 2019 vključen v Načrt razvojnih programov ... Posledično je bil izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta. To je enako, kot bi rekel, da smo pacientu popluli vse zobe, posledično pa smo mu jih slikali, da smo izdali prometno dovoljenje, posledično pa smo avto tehnično pregledali. A postopki v Žirovnici so v resnici taki, župan se po svojih razvojnih videnjih (ki bolj kot na resno delo spominjajo na videnja in krvavitve vodiške Johance, ki jo je zanesla prevelika želja priti v samostan) odloči, občinski svet potrdi, »posledično« pa se iščejo utemeljitve, pogosto, tudi pri nakupu hiše Vrba 1, ne za občinsko infrastrukturo, ampak za programe, ki niso stvar proračuna. Zato proračun ima denar za kavarno in čebelarstvo trgovino, nima pa ga za dom starostnikov, za TIC in razširitev vrtca. Ni problem, da bodo za najmanj en oddelek otrok in najstarejše še dolgo skrbeli v sosednjih občinah, ampak moje prebivališče. Ker če bi bilo obratno, županu ne bi bilo treba lagati, prirejati in skrivati dokumentov in nikogar žaliti, kulturna infrastruktura pa bi posledično v Vrbo pripeljala turiste in gostince. Čas bi bil, da g. Pogačar dume, da nima problema z mano, ampak s sabo in državo, ki celostno urejanje in vlogo javnega denarja za razvoj očitno razume drugače kot on.

BERNARDA RESMAN

Lunine
BUKVE

Število strani: 52 / Mere 23,5 x 32 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

7,90
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

V knjigi je predstavljeno življenje vasi Praše skozi zgodovino, ki je bila najbolj zaznamovana z loškim gospodstvom, torej freisinškimi škofi. Podružnična cerkev, versko življenje, povzetek znanega iz srednjega veka vse do zemljiške odveze, ki je prvič temeljiteje obdelana. Veliko je napisanega o kmetstvu v zadnjih stoletjih do danes. Pomemben del knjige je celovit zapis o Simonu Jenku, ki je poleg Marka Juhanta najbolj znan Prašan.

Redna cena knjige je 30 evrov, na GG jo lahko kupite za

25
EUR

* poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

DOBROTE brez GLUTENA
GLUTEN-free delicacies

Navodila za pripravo jedi za brezglutensko dieto odslej najdete tudi v novi knjigi, ki vključuje recepte za različne vrste kruha, peciva, sladice, prigrizkov, glavnih jedi in prilog. Pomemben del vsebine je tudi prispevek zdravnika Jerneja Dolinška, ki nas pouči o celiakiji, njenih znakih in posledicah.

256 strani, mere: 21 x 21 cm, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

16
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

Podprli bodo turistične podjetniške ideje

Kamnik – Občina Kamnik je v pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini vključila nov ukrep, in sicer »razvoj turističnih podjetniških idej«, ki izhaja iz Strategije razvoja in trženja turizma v občini Kamnik za obdobje 2016–2025. Iz te je razvidno, da občina ne nudi dovolj profilirane ponudbe destinacijskih doživetij in da ponudniki večinoma tržijo predvsem svoje zmogljivosti. Za to podporo bo občina namenila 35 tisoč evrov.

Za drsanje se je treba prijaviti

Radovljica – Radovljiško drsališče med prazniki in počitnicami obratuje vsak dan med 10. in 20. uro, sicer pa med delavniki začenjajo šele opoldne. Dostop na drsališče v radovljiškem športnem parku je mogoč ob predhodni prijavi pri vzdrževalcu ali na telefonski številki 031 645 299 v času obratovanja drsališča. Dostop je ob izbranem terminu dovoljen največ dvajsetim osebam hkrati in vsaki največ za eno uro na dan, razen če so na voljo prosti termini. Vstopnine ni.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Naborjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

SMO NA PRAGU NOVEGA LETA, ZA KATEREGA JE UPATI, DA NAM PRINESE POZITIVNE SPREMEMBE. SREČNO 2021 VAM ŽELI ROZMAN BUS

www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

OBVESTILA

Predlagajte kosilo in prejmite dobrote

Naklo, Predddvor, Jezersko, Kranj in Šenčur – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj v okviru programa Podeželsko razvojno jedro vabi k sodelovanju v ozaveševalni akciji Predlagajte najboljše kosilo in prejmite košarico lokalnih dobrot. Iz pridelkov oziroma živil, ki jih v tem letnem času lahko ponudijo lokalni ekološki oziroma sonaravni pridelovalci iz osrednje Gorenjske, predlagajte svoje najboljše kosilo ali večerjo (z receptom). Najboljše predloge, tudi če so malo drugačni, izvirni, bodo nagradili z zabojčkom dobrot teh lokalnih ponudnikov. Nekaj prejemnikov bodo izbrali tudi z žrebom. Udeležba v akciji je namenjena občanom zgoraj naštetih občin. Akcija bo trajala do 17. januarja 2021. Več informacij, tudi okvirni seznam živilskih pridelkov in izdelkov, ki so na voljo v tem času, dobite na: info@ctrp-kranj.si, 040 303 752, 040 733 344 ter FB-strani Centra.

Vse otroštvo se je upiral vsem pravilom, vedno je bil v opoziciji, vedno je bil drugačen. Mladi upornik se je razvil v najboljšega zagovornika v državi, postal in ostal je ikona slovenskega odvetništva.

NESPODOBNI ODVETNIK
Zdenko Šušteršič

246 strani, trda vezava

19⁹⁹ EUR
* pošttnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Naborjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se pošttnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Praznični delovni čas:

četrtek, 31. decembra 2020: od 8. do 12. ure

Spoštovani naročniki in bralci Gorenjskega glasa

Male oglase in zahvale oziroma osmrtnice **za izdajo v torek, 5. januarja 2021**, sprejemamo do ponedeljka, 4. januarja, do 8. ure. **Srečno v letu 2021!**

NEPREMIČNINE

POSESTI

KUPIM

ZAVIDLJIVO parcelo za gradnjo stanovanjske hiše, v Kranju z okolico, tel.: 040/413-281

Akcija dobave zemeljskega plina za leto 2021 po ceni 0,02021 €/kWh + DDV.

Več o akcijski ponudbi si lahko preberete na spletni strani www.domplan.si.

Domplan, d.d., PE Energetika, Bleivetsova cesta 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800, F: 04/20 68 701
E: energetika@domplan.si, I: www.domplan.si

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

GARAŽE

KUPIM

GARAŽO pri Vodovodnem stolpu ali v bližnji okolici, tel.: 040/504-544

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

KUPIM

BUKOVE goli, tel.: 040/201-295

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

SUHA bukova in mešana drva ter butare, tel.: 031/826-621

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

JAKNO – umetno krzno, odlična znamka, skoraj nova, št. 48–50, tel.: 051/427-576

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

KRAVO ČB pasme, brejo 9 mesecev – 23. januarja 2021 ima rok, četrto tele, cena 950 EUR, tel.: 031/509-793

MLADE purane za nadaljnjo rejo, različne starosti, tel.: 031/499-143

KUPIM

BIKCA simentalca, starega do 1 meseca, tel.: 041/503-623

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

PODARIM

13 mesecev stare kokoši, tel.: 068/191-126

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite skarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Stružovo 7, Kranj, tel.: 041/561-838

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, ... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: RAZNOLIKOST OKUSOV DOMAČIH PAŠTET, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 15. decembra 2020, so: **Daša Primec** iz Podnarta, ki prejme 1. nagrado – darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, **Olga Avguštin** iz Škofje Loke in **Anica Mokič** iz Kranja, ki prejmeta 2. nagrado in 3. nagrado, knjigo. Nagrajenkam čestitamo!

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

LJUDMILE PLESTENJAK
1940–2020

Zahvaljujemo se sorodnikom, župniku g. Aliču, pevcem, Društvu upokojencev Žabnica, pogrebni službi Pogrebnik ter vsem, ki ste se poslovlili od nje.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil naš dragi ati in ata

PETER PERKO
p. d. Martinovčev Peter iz Zaloga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v času njegove bolezni sočutno stali ob strani, za molitve, tolažilne besede, izrečene ustno in pisno, podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše in za cerkev.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Smrt drage osebe je bolečina živih, ki jo ublaži le čas.

Z žalostjo v srcu sporočamo, da nas je v 81. letu zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, tast, brat in stric

MARIJAN ŠKRJANEC
8. 9. 1940–11. 12. 2020

Za vedno smo se poslovili 21. decembra 2020 v družinskem krogu. Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, darovane sveče in denarne prispevke. Iskreno se zahvaljujemo dr. Mateji Lopuh in njenim sodelavcem, g. župniku Davidu Jensterletu za lepo opravljen pogreb, Komunalnemu podjetju Tržič in troben-taču. Hvala vsem, ki ste bili z nami v mislih v težkih trenutkih.

Žalujoči vsi njegovi
Bistrica pri Tržiču

Silvestrovanj na prostem ne bo

Letos silvestrovanj v mestnih središčih z znamenitim odrskim odštevanjem in vzkliki županov »Srečno novo leto!« ob polnoči ne bo. Tudi december je bil mirnejši, nekateri načrtovani praznični dogodki so se preselili na splet, zanimiv virtualni program za zadnjo noč v letu pripravljajo v Škofji Loki.

ALENKA BRUN

Kranj – Miklavž in Božiček sta Jesenice obiskala s pomočjo spleta, dedek Mraz se je skozi mesto popeljal s kočijo, so pa dogodek tudi prenašali. Jeseničani bodo v novo leto vstopili brez živahnega dogajanja na prostem; denar, ki je običajno namenjen organizaciji silvestrovanja, pa je ostal neporabljen v občinskem proračunu, nam je še zaupala Ines Dvoršak iz Kabineta župana na Jesenicah. V Kranjski Gori so v decembru izpeljali dve spletni prireditvi, nam je pojasnila Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora. Najprej prižig lučk, potem pa jih je na božični večer obiskal še Božiček. Klasično silvestrovanje odpade, niti spletnega ne bo. Denar, namenjen organizaciji silvestrovanj, bodo prerazporedili in ga uporabili za odpravljanje posledic epidemije covida-19.

Nekaj prazničnega vzdušja se je ohranilo

Tudi Kamnik se je letos ovil v novoletne luči, a bolj simbolično; da so kamniške ulice za družine in druge sprehajalce prijazno okrašene, pravi Nina Irt iz Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik. Poleg jaslic na Glavnem trgu so poskrbeli še za dve zunanji razstavi, obe z motiviko zimskega Kamnika in tudi v fotografijo ujetih utrinkov z decembrskih dogodkov preteklih let.

V Bohinju so odpadle vse novoletne prireditve, odpovedali so celo obisk dedka Mraza, je pa Občina Bohinj razdelila po petdeset evrov vsem otrokom v občini, tako da se je nekaj prazničnega

Ko nas greje spomin na lanskoletni decembrski vrvež, smeh in objeme ... / Foto: Gorazd Kavčič

vzdušja ohranilo. Silvestrovanja ne bo, niti ne spletnega. Podobno je v Trzinu in Radovljici, kjer je bil zato praznični december precej spletno obarvan. Tržičani so prilagodili tudi Koledovanje: na pot so se odpravili z avtomobilom, iz katerega odmevajo koledniške pesmi in voščila. Obe mesti sta okrašeni, v Radovljici se je dobro

Silvestrovanja ne bo v nobeni obliki, pravi Romana Purkart iz Turizma Bled. Kraj je sicer okrašen, s pomočjo nekaterih družbenih omrežij pa že ves čas epidemije potekajo različne komunikacijske aktivnosti in tako ostajajo v stiku z gosti. V tem času na primer ti delijo svoje spomine na zimski Bled.

Tradicionalnih, klasičnih silvestrovanj ne za otroke in ne za odrasle letos ne bo. V večini večjih gorenjskih mest poskušajo decembrsko vzdušje pričarati in ohranjati vsaj z okrasitvijo in lučkami, nekatere praznične dogodke pa so prenesli na splet. Skok v leto 2021 bomo torej pričakali času in razmeram primerno, z upanjem, da bomo z več veselja in človeškega živžava silvestrovali prihodnje leto, ko bomo vstopili v leto 2022.

prijela otroška Decembrska dogodivščina po Radovljici. Tako prižig lučk kot dogodivščino si lahko ogledate na spletni strani Visit Radol'ca, našli pa boste tudi nekaj zanimivih filmčkov o praznični ponudbi Okusov Radol'ce.

V Kranju je včeraj popoldne na profilu Visit Kranj na Facebooku in kanalu na YouTubeu virtualno najmlajše pozdravil dedek Mraz. Povedal je pravljico o zmaju. Tudi Kranjčani bodo 1. januar dočakali brez tradicionalnega dogajanja na zadnjo noč v letu, je pa

občanom župan Matjaž Rakovec voščil virtualno. Srečko Štagar iz Zavoda za turizem in kulturo Kranj nam je zaupal še, da so večino sredstev za decembrske dogodke namenili za dodatno okrasitev v mestu in za spletne dogodke.

V družbi domačih radijcev in spleta

Ločanke in Ločani so se vsako leto zbrali v starem mestnem jedru in ob dobri glasbi skupaj pričakali novo leto. Letos pa bodo času primerno silvestrovali s pomočjo Radia Sora, prek radijskih valov in videa – v živo. Priдруžite se jim lahko na družbenih omrežjih Občine Škofja Loka, kamor bo povezovala vodila tudi s spletne strani občine. V svojo družbo vabijo že od 20. ure dalje, pripravili so zabavni program z nagradnimi igrami, ob 22.30 pa bo v živo vklop tudi z video prenosom na Facebooku. Zadnje sekunde tega nenavadnega leta pa boste lahko odštevali skupaj z županom Tinom Radinjo.

Petrova zvestoba jaslicam

Peter Stare s Povelj je pred svojo hišo že dvajsetič postavil jaslice, vendar bo za praznovanje priložnost prihodnje leto.

JOŽE KOŠNJEK

Povlje – Zadnja leta pred božičem kar nekaj manjka, če nas ne pokliče Peter Stare, Romijev s Povelj nad Trstenikom, in nam ne pove, da je na vrtu pred domačo hišo postavil jaslice. To počenja že dvajset let. Če bi bile razmere normalne, bi bila že letos postavitev in osvetlitev jaslic slovesnejša, tako pa se je Peter odločil, da bo čas za slavlje za božič prihodnje leto. Letos je v posebej za to priložnost zgrajeno uto postavil

jaslice, stare 15 let. Te so mu zelo pri srcu, čeprav ima tudi starejše, ki jih namerava postaviti prihodnje leto. Pri Petru občudujem njegovo vztrajnost pri postavljanju jaslic, kar je za človeka, ki ni več v rosno mladih letih, daten napor. Vesel je vsakega obiskovalca, ki pride v vas pod Kriško goro z enkratnim pogledom na kranjsko ravnico in še dlje proti Ljubljani, in za vsakogar najde prijazno, tudi hudomušno besedo. Peter je res zvest jaslicam!

Romijev Peter ob letošnjih jubilejnih jaslicah

Še vedno poteka razvoz kosil

Kamnik – V Kamniku še vedno poteka prostovoljska akcija razvoza kosil tamkajšnjim šolarjem, ki so ga sicer na pobudo gostinca Primoža Repnika organizirali že v prvem valu epidemije. Moči so združile Občina Kamnik, Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik, Civilna zaščita Kamnik, Rdeči križ Kamnik ter CSD Kamnik in kamniške šole. Hrano pa so poleg Repnika prispevala še kamniška podjetja Jata Emona, Meso Kamnik ter trgovca Lidl in Mercator.

Medvoški podjetniki obdarovali otroke

Medvode – Medvoški podjetniki so tudi letos poskrbeli za obdarovanje otrok. Darila jim je običajno prinesel dedek Mraz na dogodka v športni dvorani, tokrat pa so zaradi epidemije covida-19 vse skupaj prilagodili razmeram. Skupaj z Občino Medvode in Centrom za socialno delo – krajevno pisarno Medvode so otrokom razdelili okrog sto daril. Medvoški podjetniki želijo otrokom in njihovim staršem vse dobro v letu 2021. Prihodnje leto pa upajo, da se bodo lahko z dedkom Mrazom znova srečali v živo.

Kolednikov letos ne bo

Kranj – Ob prazničnih dneh okoli novega leta vsako leto po hišah in tudi različnih ustanovah hodijo koledniki. V Kranju in okolici so to Kranjski furmani, ki v okviru Akademске folklorne skupine Ozara delujejo že skoraj dvajset let. Kolednikov letos zaradi epidemije ne bo, vseeno pa sporočajo: »Mi vam voščimo novo leto, tristo blagrov, tristo sreč, da b' b'li srečni celo leto brez nesreč.«

Defibrilator tudi na Krivčevem

Krivčevo – Člani Prostovoljnega gasilskega društva Gozd so nedavno na fasado podružnične šole namestili avtomatski eksterni defibrilator. Gre za drugo tovrstno napravo, ki pomaga pri zastoju srca, ki je na uporabo prebivalcem doline Črne. Prvo so pred dobrim letom namestili na gasilski dom v Gozdu in je tamkajšnjim gasilcem na voljo tudi ob intervencijah, tretjo pa bodo predvidoma dobili v naslednjih mesecih, nameščena pa bo v naselju Črna.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, popoldne se bo oblačnost trgala. Jutri in v soboto bodo občasne krajevne padavine. Meja sneženja bo na 700 metrih nadmorske višine.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

ČETRTEK

-1/2 °C

PETEK

-1/2 °C

SOBOTA

-1/2 °C

